د افغانستان انتقالي اسلامي دولت

دعدلیې وزارت

رسمي جريده

فوق العاده گڼه

د افغانستان اساسي قانون

Ketabton.com

قـــانون اساسی افغانستان

دچاپ نېټه: د ۱۱۸۳ هـ.ش کال د سلواغې دمیاشتې(۸) - برله پسې گڼه(۸۱۸)

(c) ketabton.com: The Digital Library

در این شماره :

۱- فرمان شماره (۱۰۳) مؤرخ ۱۳۸۲/۱۱/۶ رئیس دولت انتقـــالی اســـلامی افغانستان در مورد توشیح قانون اساسی افغانستان.

۲- قانون اساسی افغانستان.

۳- فهرست الفبائی (اندکس)

دامتیـــاز خـــاوند : دعـــدلي وزارت

مسؤول چلوونکی : شاه جهان "بیگزاد"

مرمـــــستیال : نـــور علـــم

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

بسم الله الرحمن الرحيم

دافغانستان داساسي قانون د توشيح په باب دافغانستان د انتقالي اسلامي دولت د رئيس فرمان

گڼه:(۱۰۳)

نېټه: ۱۳۸۲/۱۱/٦

دلوی خدای په نامه او دافغانستان دنجيبو خلکو د نېکمرغۍ په هيله، نوی اساسي قانون چې د ۱۳۸۲ هجري لمريز كال دلیندۍ له ۲۲ څخه دمرغومي تر ۱۴ نېټې پورې په كابل ښارکې د جوړې شوې لويې جرگې لخوا په ۱۲ فصلونو او ۱٦۲ مادوکې درأيوپه اتفاق تصويب شو، توشیح او انفاذ یې اعلاموم.

دمتعال خدای له در بار څخه هيله كوم ترڅو دغه اساسي قانون داسلام دمبین دين دحکمونو په رعايت سره دملي يووالي دټينگښت، ددموكراسي دهدفونو د تحقق دمدني ټولنې دجوړولو، دټولیزې اقتصادي، اجتماعي، سياسي او فرهنگي

بسم الله الرحمن الرحيم

فرمان رئیس دولت انتقالی اسلامی افغانستان در مورد توشیح قانون اساسی افغانستان

شماره:(۱۰۳)

تاريخ: ۱۳۸۲/۱۱/٦

بنام خداوند بزرگ وبه آرزوی سعادت مردم نجيب وصلحدوست افغانستان، قانون اساسی جديد را كه توسط لويه جرگهٔ تاريخی ۲۲ قوس الی ۱۴ جدی ۱۳۸۲ هجری شمسی، منعقدهٔ شهر كابل در ۱۲ فصل و۱٦۲ ماده به اتفاق آراء تصويب گرديد، توشيح وانفاذ آنرا اعلام می دارم.

از بار گاه خداوند متعال استدعا دارم تا اين قانون اساسی با رعايت احكام دين مبين اسلام، تحكيم وحدت ملي، تحقق اهداف دموكراسی، اعمار جامعه مدنی، رفاه همگانی اقتصادی، اجتماعی، سیاسی وفرهنگی، مشعل راه دولت

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

سوکالي، د دولت او دهېــواد دخلکــو دلارې ډېوه شي،سوله،برابري او ورورولي دافغانستان دملت تر منځ تأمين کړي.

ومن الله توفيق

حامد کرزی

دافغانستان دانتقالي اسلامي دولت رئيس

٦/سلواغه/١٣٨٢ هجري شمسي

دکابل ښار

ومردم کــشور گردیده، صلح، برابری و بــرادری را بین مــلت افغانستان تأمین نماید.

ومن الله توفيق

حامد کرزی

رئیس دولت انتقالی اسلامی افغانستان

٦/دلو/ ١٣٨٢هجری شمسی

شهر کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

فهرست		فهرست	
عنوان	دمادوشمېر	عنوان	تعدادماده
سريزه		مقدمه	
لومړی فصل : دولت	(۲۱ مادي)	فصل اول: دولت	(۲۱ ماده)
دوېم فصل: داتباعو اساسي حقوق او وجايب	(۳۸ مادي)	فصل دوم:حقوق اساسي و وجايب اتباع	(۳۸ ماده)
درېم فصل: جمهور رئيس	(۱۱ مادي)	فصل سوم: رئیس جمهور	(۱۱ ماده)
څلورم فصل: حكومت	(۱۰ مادي)	فصل چهارم: حکومت	(۱۰ ماده)
پنځم فصل: ملي شورى	(۲۹ مادي)	فصل پنجم:شورای ملی	(۲۹ ماده)
شپږم فصل: لويه جرگه	(۶ مادي)	فصل ششم: لویه جرگه	(۶ ماده)
اووم فصل: قضاء	(۲۰ مادي)	فصل هفتم: قضاء	(۲۰ ماده)
اتم فصل: اداره	(۷ مادي)	فصل هشتم: اداره	(۷ ماده)
نهم فصل: داضطرارت حالت	(۶ مادي)	فصل نهم: حالت اضطرار	(۶ ماده)
لسم فصل: تعديل	(۲ مادي)	فصل دهم: تعدیل	(۲ ماده)
يوولسم فصل: متفرقه حكمونه	(۷ مادي)	فصل يازدهم: احکام متفرقه	(۷ ماده)
دوولسم فصل: انتقالي حكمونه	(۵ مادي)	فصل دوازدهم: احکام انتقالی	(۵ ماده)

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمد لله رب العالمین والصلوة والسلام
علی سید الانبیاء والمرسلین محمد ﷺ
وعلی آله واصحابه اجمعین.

سریزه

موږ دافغانستان خلکو:

■ دلوی خدای ﷻ پرسپیڅلي ذات په ټینګ ایمان، دحق تعالی په مشیت پر توکل او داسلام په سپیڅلي دین پر اعتقاد؛

■ دتیرو بې عدالتیو او ناخوالو په درک او زموږ پر هیواد راغلیو بې شمیره مصیبتونو ته په پاملرنه؛

■ دافغانستان دټولو خلکو دسر بښندنو، تاریخي مبارزو، جهاد او بر حق مقاومت دستایلو او د وطن دآزادۍ دلارې د شهیدانو لوړ مقام ته په ارزښت ورکولو؛

■ په دې درک سره چې واحد او یو موټی افغانستان ددې خاورې په ټولو قومونو او خلکو اړه لري؛

■ دملګرو ملتو دمنشور په رعایت او دبشر دحقوقو نړیوالې اعلامیې ته په درناوي؛

■ دملي وحدت دټینګښت او دهیواد داستقلال، ملي حاکمیت او ځمکنۍ

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمد لله رب العالمین والصلوة والسلام
علی سید الانبیاء والمرسلین محمد ﷺ
وعلی آله واصحابه اجمعین.

مقدمه

ما مردم افغانستان:

■ با ایمان راسخ به ذات پاک خداوند ﷻ وتوکل به مشیت حق تعالی واعتقاد به دین مقدس اسلام؛

■ بادرک بی عدالتی ها ونابسامانی های گذشته ومصایب بی شماری که بر کشور ما وارد آمده است؛

■ با تقدیر از فداکاری ها، مبارزات تاریخی، جهاد ومقاومت بر حق تمام مردم افغانستان وارج گذاری به مقام والای شهدای راه آزادی کشور؛

■ بادرک این که افغانستان واحد ویکپارچه به همه اقوام ومردم این سرزمین تعلق دارد؛

■ با رعایت منشور ملل متحد وبا احترام به اعلامیهٔ جهانی حقوق بشر؛

■ به منظور تحکیم وحدت ملی وحراست از استقلال، حاکمیت ملی

(c) ketabton.com: The Digital Library

بشپړتيا دساتنې په منظور؛

■ دخلكو پر اراده او دموكراسي ولاړ نظام دتأسيس لپاره؛

■ له ظلم، استبداد، تبعيض او تاوتريخوالي پاكې؛ پرقانونيت، اجتماعي عدالت، دانساني حقوقو او كرامت پر خوندي تابه ولاړې مدني ټولنې دجوړولو او دخلكو داساسي حقوقو او آزاديو دتأمين په منظور؛

■ دهېواد دسياسي، اجتماعي، اقتصادي او دفاعي بنسټو نود پياوړي كولو لپاره؛

■ ددې خاورې ټولو او سېدونكيو ته ديو هوسا ژوندانه او د ژوند دسالم چاپېريال دتأمين په منظور؛

■ او بالاخره په نړيواله كورنۍ كې دافغانستان لپاره دوړځاى دتثبيت په منظور؛

دهېواد تاريخي، فرهنگي او ټولنيزو واقعيتونو او دزمان له غوښتنو سره سم مودغه اساسي قانون دخپلو استازيو له لارې د يو زرو درې سوه دوه اتيايم لمريز هجري كال دمرغومي دمياشتې په څوارلسمه نېټه دكابل په ښار كې تصويب كړ.

وتماميت ارضى كشور؛

■ به منظور تأسيس نظام متكى بر اراده‌ٔ مردم ودموكراسى؛

■ به منظور ايجاد جامعه‌ٔ مدنى عارى از ظلم، استبداد، تبعيض وخشونت ومبتنى بر قانونمندى، عدالت اجتماعى، حفظ كرامت وحقوق انسانى وتأمين آزادى ها وحقوق اساسى مردم؛

■ به منظور تقويت بنياد هاى سياسى، اجتماعى، اقتصادى ودفاعى كشور؛

■ به منظور تأمين زندگى مرفه ومحيط زيست سالم براى همه ساكنان اين سر زمين؛

■ وسر انجام، به منظور تثبيت جايگاه شايسته‌ٔ افغانستان در خانواده‌ٔ بين المللى؛

اين قانون اساسى را مطابق به واقعيت هاى تاريخى، فرهنگى واجتماعى كشور ومقتضيات عصر، از طريق نمايندگان منتخب خود در لويه جرگه‌ٔ مورخ چهاردهم جدى سال يک هزاروسه صدو هشتادو دو هجرى شمسى در شهر كابل تصويب كرديم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړی فصل
دولـــــت

لومړۍ ماده
افغانستان، خپلواک، واحد، او نه بېلېدونکی اسلامي جمهوري دولت دی.

دوه یمه ماده
د افغانستان د اسلامي جمهوري دولت دین، د اسلام سپېڅلی دین دی.
د نورو ادیانو پیروان د خپل دین په پیروی او د خپلو دیني مراسمو په اجرا کې د قانون د حکمونو په حدود وکې آزاد دي.

دریمه ماده
په افغانستان کې هېڅ قانون نشي کولای چې د اسلام د سپېڅلي دین د معتقداتو او احکامو مخالف وي.

څلورمه ماده
په افغانستان کې ملي حاکمیت په ملت پورې اړه لري چې په مستقیم ډول یې په خپله یایې د خپلو استازیو له لارې عملي کوي.

فصل اول
دولـــــت

مادهٔ اول
افغانستان، دولت جمهوری اسلامی، مستقل، واحد و غیر قابل تجزیه می باشد.

مادهٔ دوم
دین دولت جمهوری اسلامی افغانستان، دین مقدس اسلام است.
پیروان سایر ادیان در پیروی از دین و اجرای مراسم دینی شان در حدود احکام قانون آزاد می باشند.

مادهٔ سوم
در افغانستان هیچ قانون نمی تواند مخالف معتقدات و احکام دین مقدس اسلام باشد.

مادهٔ چهارم
حاکمیت ملی در افغانستان به ملت تعلق دارد که به طور مستقیم یا توسط نمایندگان خود آنرا اعمال می کند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دافغانستان ملت عبارت دی له هغو ټولو افرادو څخه چې دافغانستان تابعیت ولري.

د افغانستان ملت له پښتون، تاجک، هزاره، ازبک، ترکمن، بلوچ، پشه يي، نورستاني، ايماق، عرب، قرغيز، قزلباش، گوجر، براهوي او نورو قومونو څخه جوړ دی.

د افغان کلمه د افغانستان د ملت پر هر فرد اطلاق کېږي.

د ملت هېڅ يو فرد د افغانستان له تابعيت څخه نه محرومېږي.

په تابعيت او پناه ورکولو پورې مربوطې چارې د قانون له لیارې تنظيمېږي.

ملت افغانستان عبارت است ازتمام افرادیکه تابعیت افغانستان را دارا باشند.

ملت افغانستان متشکل از اقوام پشتون، تاجک، هزاره، ازبک، ترکمن، بلوچ، پشه یی، نورستانی، ایماق، عرب، قرغیز، قزلباش، گوجر، براهوی، وسایر اقوام میباشد.

بر هر فرد از افراد ملت افغانستان کلمهٔ افغان اطلاق می شود.

هیچ فرد از افراد ملت از تابعیت افغانستان محروم نمی گردد.

امور مربوط به تابعیت و پناهندگی توسط قانون تنظیم می گردد.

پنځمه ماده

ددې اساسي قانون او نورو قوانينو د حکمونو تطبيق ، له استقلال، ملي واکمنۍ او ځمکنۍ بشپړتيا څخه دفاع او د هېواد د امنيت او دفاعي قابليت تأمين، د دولت له اساسي وظايفو څخه دي.

مادهٔ پنجم

تطبیق احکام این قانون اساسی وسایر قوانین، دفاع از استقلال، حاکمیت ملی و تمامیت ارضی و تأمین امنیت و قابلیت دفاعی کشور از وظایف اساسی دولت می باشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږمه ماده

دولت ، د انساني کرامت د ساتلو، بشري حقوقو د ملاتړ، د دموکراسۍ د تحقق، ملي وحدت د تأمین، د ټولو قومونو او قبایلو ترمنځ د برابرۍ او د هېواد په ټولو سیمو کې د متوازنې پراختیا او ټولنیز عدالت، پرېنسټ د یوې هوسا او پر مختللې ټولنې په جوړولو مکلف دی.

اوومه ماده

دولت د ملګروملتونو د منشور، د بین‌الدول معاهدو، د نړیوالو میثاقونو چې افغانستان له هغو سره تړاو لري او د بشري حقوقو د نړیوالې اعلامیې رعایت کوي.

دولت د هر راز تروریستي اعمالو ، د مخدره موادو د کرلو او قاچاق او د مسکراتو د تولید او استعمال مخنیوی کوي.

اتمه ماده

دولت د هېواد خارجي سیاست د خپلواکۍ، ملي ګټو او ځمکنۍ بشپړتیا په

مادهٔ ششم

دولت به ایجاد یک جامعهٔ مرفه و مترقی بر اساس عدالت اجتماعی، حفظ کرامت انسانی،حمایت حقوق بشر، تحقق دموکراسی، تأمین وحدت ملی، برابری بین همه اقوام و قبایل و انکشاف متوازن در همه مناطق کشور مکلف می باشد.

مادهٔ هفتم

دولت منشور ملل متحد، معاهدات بین الدول،میثاق های بین المللی که افغانستان به آن ملحق شده است و اعلامیهٔ جهانی حقوق بشر را رعایت می کند.

دولت از هر نوع اعمال تروریستی، زرع و قاچاق مواد مخدر و تولید و استعمال مسکرات جلوگیری می کند.

مادهٔ هشتم

دولت سیاست خارجی کشور را بر مبنای حفظ استقلال، منافع ملی و

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساتلو، نه مداخلې بنه ګاونډیتوب، متقابل احترام او د حقوقو د برابرۍ پربنسټ تنظیموي.

تمامیت ارضی و عدم مداخله، حسن همجواری، احترام متقابل و تساوی حقوق تنظیم می نماید.

نهمه ماده

کانونه او نورې تر ځمکې لاندې زېرمې او لرغونې آثار د دولت ملکیت دي.
د دولت د ملکیتونو ساتنه او اداره او له طبیعي زېرمو او نورو عامه ملکیتونو څخه د سمې استفادې ډول د قانون له لیارې تنظیمېږي.

مادهٔ نهم

معادن و سایر منابع زیر زمینی و آثار باستانی ملکیت دولت می باشند.
حفاظت و ادارهٔ املاک دولت و طرز استفادهٔ درست از منابع طبیعی و سایر املاک عامه توسط قانون تنظیم می گردد.

لسمه ماده

دولت، خصوصي پانګې اچونې او خصوصي تشبثات د بازار د اقتصاد د نظام پربنسټ د قانون له حکمونو سره سم هڅوي، ملاتړ یې کوي او مصونیت یې تضمینوي.

مادهٔ دهم

دولت، سرمایه گذاریها و تشبثات خصوصی را مبتنی بر نظام اقتصاد بازار، مطابق به احکام قانون، تشویق، حمایت و مصئونیت آنها را تضمین می نماید.

یوولسمه ماده

په کورني او بهرني سودا ګرۍ پورې تړلې چارې، د هېواد له اقتصادي غوښتنو او د خلکو له ګټو سره سمې د قانون له لیارې تنظیمېږي.

مادهٔ یازدهم

امور مربوط به تجارت داخلی و خارجی، مطابق به ایجابات اقتصادی کشور و مصالح مردم، توسط قانون تنظیم می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دولسمه ماده

د افغانستان بانک، د دولت مرکـزي او مستقل بانک دی.

د پيسو نشرول،د هېواد د پولي سياسـت طرح او تطبيق، د قانون له حکمونو سره سم د مرکزي بانک صلاحيت دی.

مرکزی بانک د پيسو د چاپ په برخه کې د ولسي جرګې له اقتصادي کمېسـيون سره مشوره کوي.

د دې بانک تشـکيل او د کـار ډول د قانون له لياري تنظيمېږي.

ديارلسمه ماده

دولت د صنايعو د پراختيا، د توليد د ودې او د خلکو د ژوند د سطحې د لوړتيا او د کسبګرو د فعاليتونو د ملاتړ لپاره اغېزمن پروګرامونه طرح او تطبيقوي.

خوارلسمه ماده

دولت د کرنې او مالدارۍ د پراختيـا، د بزګرانو او مالدارانو د اقتصادي، ټولنيزو او د ژونـد د شـرايطو د ښه کـولو او د کوچيـانو د مـېشتولـو او د دوی د

مادهٔ دوازدهم

د افغانستان بانک، بانک مرکزی دولت و مستقل می باشد.

نشر پول و طرح و تطبيق سياست پولی کشور، مطابق به احکـام قـانون، از صلاحيت بانک مرکزی می باشد.

بانک مرکزی در مورد چاپ پول بـا کميسيون اقتصـادی ولسـی جرگـه مشوره می نمايد.

تشکيل و طرز فعاليت اين بانک توسط قانون تنظيم می شود.

مادهٔ سيزدهم

دولت برای انکشاف صنايع، رشد توليد، ارتقای سطح زندگی مردم و حمايت از فعاليتهای پيشه وران، پروگرامهای مؤثر طرح و تطبيق می نمايد.

مادهٔ چهاردهم

دولـت برای انـکشاف زراعـت و مـالـداری، بـهبود شـرايط اقتصادی، اجـتماعـی و مـعيشتی دهـقانان و مـالـداران و اسـکان

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند د سمون لپاره د دولت د مالي توان په حدودو کې اغېزمن پروګرامونه طرح او تطبيقوي.

دولت مستحقو اتباعو ته د استوګنځای د برابرولو په منظور او د عامه ملکيتونو د وېش لپاره، د قانون له حکمونو سره سم او د مالي امکاناتو په حدودو کې لازم تدبيرونه نيسي.

پنځلسمه ماده

دولت مکلف دی چې د ځنګلونو او د چاپېريال د ځوندي کولو او ښه والي لپاره لازم تدبيرونه ونيسي.

شپاړسمه ماده

د پښتو، دري، ازبکي، ترکمني، بلوڅي، پشه يي، نورستاني، پاميري او په هېواد کې د نورو مروجو ژبو له جملې څخه پښتو او دري د دولت رسمي ژبې دي.

په هغو سيمو کې چې د خلکو اکثريت له ازبکي، ترکمني، بلوڅي، پشه-يي، نورستاني او يا پاميري ژبو څخه

و بهبود زندگی کوچیان، در حدود بنیهٔ مالی دولت، پروگرامهای مؤثر طرح و تطبیق می نماید.

دولت به منظور تهیهٔ مسکن و توزیع ملکیتهای عامه برای اتباع مستحق، مطابق به احکام قانون و در حدود امکانات مالی، تدابیر لازم اتخاذ می نماید.

مادهٔ پانزدهم

دولت مکلف است در مورد حفظ و بهبود جنگلات و محیط زیست تدابیر لازم اتخاذ نماید.

مادهٔ شانزدهم

از جمله زبانهای پشتو،دری، ازبکی، ترکمنی،بلوچی، پشه یی، نورستانی، پامیری و سایر زبانهای رایج در کشور، پشتو ودری زبانهای رسمی دولت میباشند.

در مناطقیکه اکثریت مردم به یکی از زبان های ازبکی، ترکمنی، پشه یی، نورستانی، بلوچی و یا پامیری تکلم می

(c) ketabton.com: The Digital Library

پربوې خبرې كوي لــه پښتــو او دري سربېره هغه ژبه دريمه رسمي ژبــه ده، د تطبيق ډول يــې د قــانون لــه ليــارې تنظيمېږي.

دولت د افغانستان د ټولو ژبو د پياوړتيا او پراختيا لپاره اغېزمن پروګرامونه طرح او تطبيقوي.

په هېواد كــې د مطبوعــاتو، راډيــو او تلويزيون خپرونې دهېواد پرټولو مروجــو ژبو آزادې دي.

په هېواد كې موجود ملي، علمي او اداري مصطلحات ساتل كېږي.

اوه لسمه ماده

دولت په بېلا بېلو سطحو كې د معارف د ودې او د ديني زده كــړو د پراختيــا، د جوماتونو، مدرسو او ديني مركزونــو د وضعې د ښه والي او تنظــيم لپــاره لازم تدبيرونه نيسي.

اتلسمه ماده

د هېواد د تقويم مبداء د پيغمبر اكرمﷺ پر هجرت ولاړ دی.

نمايند آن زبان علاوه بر پشتو و دری به حيث زبان سوم رسمي مي باشــد و نحوهٔ تطــبيق آن توسط قانون تنظــيم مي گردد.

دولت برای تقويت و انكشاف همــه زبانهای افغانستان پروگرامهای مــؤثر طرح و تطبيق مينمايد.

نشر مطبوعات و رسانه های گروهــی به تمام زبانهای رايج در كشور آزاد می باشد.

مصطلحات علمي و اداری ملي موجود در كشور حفظ ميگردد.

مادهٔ هفدهم

دولت برای ارتقای مــعارف در همــه سطوح، انــكــشاف تعــليمات ديني، تنــظــيم و بهبود وضــع مســاجد، مدارس و مراكز ديني تدابير لازم اتخاذ می نمايد.

مادهٔ هجدهم

مبداء تقويم كشور بر هجرت پيغمبــر اكرمﷺ استوار است.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دولتي ادارو د کار بنسټ هجري لمريز کال دی.

د جمعې ورځې ، د اسد ۲۸ او د ثور ۸ عمومي رخصتۍ دي، نورې رخصتۍ د قانون له لیارې تنظیمیږي.

نولسمه ماده

د افغانستان بیرغ له: درېو تور، سور او زرغون رنګه ټوټو څخه جوړ دی درې واړه ټوټې په مساوي ډول له کیڼ نه ښي لور ته په عمودي ډول سره پرتې وي او د هر رنګ سور د هغه د اوږدو نیمایي دی چې په منځ کې یې د افغانستان ملي نښان ځای پر ځای شوی دی.

د افغانستان د دولت ملي نښان له سپین رنګې محراب او منبر څخه جوړ دی چې په دوو څنډو کې یې دوه بیرغونه او دمنځ په برنۍ برخه کې یې د لا اله الا الله محمد رسول الله مبارکه کلمه او الله اکبر او د راختونکي لمر وړانګې او په لاندنۍ برخه کې یې د ۱۲۹۸ هجري شمسي تاریخ او د افغانستان کلمه راغلې

مبنای کار ادارات دولتی تقویم هجری شمسی می باشد.

روز های جمعه، ۲۸ اسد و ۸ ثور تعطیل عمومی است . سایر رخصتی ها توسط قانون تنظیم می گردد.

مادهٔ نزدهم

بیرق افغانستان مرکب است از: سه قطعه با رنگ های سیاه، سرخ و سبز که به صورت عمودی، به اندازه های مساوی، از چپ به راست، در کنار هم واقع شده، عرض هر رنگ برابر نصف طول آن است و در وسط آن نشان ملی افغانستان قرار دارد.

نشان ملی افغانستان عبارت از محراب و منبر به رنگ سفید می باشد که در دو گوشهٔ آن دو بیرق و در وسط آن در قسمت فوقانی ، کلمه مبارک لا اله الا الله محمد رسول الله و الله اکبر واشعهٔ خورشید در حال طلوع و در قسمت تحتانی آن تاریخ ۱۲۹۸ هجری شمسی و کلمهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې له دوو خوا وو د غنمو وږي پسرې راګرځول شوي دي.

له بيرغ او ملي نښان څخه د استفادې څرنګوالی د قانون له لارې تنظيمېږي.

شلمه ماده

د افغانستان ملي سرود په پښتو ژبه دی، الله اکبر او د افغانستان د قومونو نومونه به پکې راځي.

يوويشتمه ماده

د افغانستان پايتخت د کابل ښار دی.

دوه يم فصل

د اتباعو اساسي حقوق او وجايب

دوه ويشتمه ماده

دافغانستان د اتباعو ترمنځ هر راز تبعيض او امتياز منع دی.

دافغانستان اتباع ښځې او نارينه دقانون په وړاندې مساوي حقوق او وجايب لري.

درويشتمه ماده

ژوند د خدای ﷻ بخښنه او دانسان طبيعي حق دی، هېڅوک له قانوني مجوزه

افغانستان، جا داشته و از دو طرف با خوشه های گندم احاطه شده است.

طرز استفاده از بيرق و نشان ملی توسط قانون تنظيم می گردد.

مادهٔ بيستم

سرود ملي افغانستان به زبان پشتو و با ذکر الله اکبر و نام اقوام افغانستان می باشد.

مادهٔ بيست و يکم

پايتخت افغانستان شهر کابل می باشد.

فصل دوم

حقوق اساسی و وجايب اتباع

مادهٔ بيست و دوم

هر نوع تبعيض و امتياز بين اتباع افغانستان ممنوع است.

اتباع افغانستان اعم از زن و مرد در برابر قانون دارای حقوق و وجايب مساوی می باشند.

مادهٔ بيست وسوم

زندگی موهبت الهی و حق طبيعی انسان است. هيچ شخص بدون مجوز قانونی

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرته له دې حقه بې برخې کېدای نشي.

از این حق محروم نمی گردد.

څلېريشتمه ماده

آزادي د انسان طبیعي حق دی. دا حق د نورو له آزادۍ او له عامه مصالحو پرته چې د قانون له لیارې تنظیمېږي حدود نه لري.

د انسان آزادي او کرامت له تېري خوندي دی.

دولت د انسان دآزادۍ او کرامت په ساتنه او درناوي مکلف دی.

مادهٔ بیست و چهارم

آزادی حق طبیعی انسان است. این حق جز آزادی دیگران و مصالح عامه که توسط قانون تنظیم میگردد، حدودی ندارد.

آزادی و کرامت انسان از تعرض مصون است.

دولت به احترام و حمایت آزادی و کرامت انسان مکلف می باشد.

پنځه ویشتمه ماده

د ذمې برائت اصلي حالت دی.

ترهغې چې د باصلاحیته محکمې په قطعي حکم متهم محکوم علیه ثابت نشي، بې گناه گڼل کېږي.

مادهٔ بیست و پنجم

برائت ذمه حالت اصلي است.

متهم تا وقتی که به حکم قطعی محکمهٔ با صلاحیت محکوم علیه قرار نگیرد، بی گناه شناخته می شود.

شپږ ویشتمه ماده

جرم یو شخصي عمل دی.

د متهم تعقیبول، نیول یا توقیفول او پرهغه باندې د جزا تطبیق بل هېچاته سرایت نه کوي.

مادهٔ بیست وششم

جرم یک عمل شخصی است.

تعقیب، گرفتاری یا توقیف متهم وتطبیق جزا براو به شخص دیگری سرایت نمی کند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوه ويشتمه ماده

هېڅ يو عمل جرم نه ګڼل کېږي خو دهغه قانون له مخې چې د جرم تر ارتکاب دمخه نافذ شوی وي.

هېڅوک د قانون له حکمونه پرته تعقيبېدای، نيول کېدای او يا توقيفېدای نه شي.

هېڅوک سزا نشي ورکول کېدای مګر، د با صلاحيته محکمې په حکم او د هغه قانون له احکامو سره سم چې د اتهام وړ فعل تر ارتکابه مخکې نافذ شوی وي.

ماده' بيست وهفتم

هيچ عملی جرم شمرده نمی شود مگر به حکم قانونی که قبل از ارتکاب آن نافذ گرديده باشد.

هيچ شخص را نمی توان تعقيب، گرفتار ويا توقيف نمود مگر بر طبق احکام قانون.

هيچ شخص را نمی توان مجازات نمود مگر به حکم محکمه' با صلاحيت ومطابق به احکام قانونی که قبل از ارتکاب فعل مورد اتهام نافذ گرديده باشد.

اته ويشتمه ماده

د افغانستان هېڅ يو تبعه په جرم باندې د متهم کېدو له امله، بهرني دولت ته نه سپارل کېږي، مګر د ورته معاملې او د هغو بين الدول تړونو له مخې چې افغانستان ورسره تړاو لري.

هېڅ افغان د تابعيت په سلبېدو او په افغانستان کې دننه يا بهر په شړل کېدو نه محکومېږي.

ماده' بيست وهشتم

هيچ يک از اتباع افغانستان به علت اتهام به جرم، به دولت خارجی سپرده نمی شود مگر بر اساس معامله' بالمثل وپيمان های بين الدول که افغانستان به آن پيوسته باشد.

هيچ افغان به سلب تابعيت ويا تبعيد در داخل يا خارج افغانستان محکوم نمی شود.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهه ویشتمه ماده

دانسان تعذیب منع دی.

هېڅوک نه شي کولای چي له بل شخص څخه حتي د حقایقو د ترلاسه کولو لپاره که څه هم تر تعقیب، نیونې یا توقیف لاندې وي او یا په جزا محکوم وي، دهغه دتعذیب لپاره اقدام وکړي یاېي دتعذیب امر ورکړي.

د انساني کرامت مخالفې جزا ټاکل منع دي.

ماده' بیست نهم

تعذیب انسان ممنوع است.

هیچ شخص نمی تواند حتی به مقصد کشف حقایق از شخص دیگر، اگر چه تحت تعقیب، گرفتاری یا توقیف ویا محکوم به جزا باشد، به تعذیب او اقدام کند یا امر بدهد.

تعین جزایی که مخالف کرامت انسانی باشد،ممنوع است.

دېرشمه ماده

له متهم یا بل شخص څخه په زور تر لاسه شوې څرګندونې، اقرار یاشهادت اعتبار نلري.

په جرم اقرار دمتهم هغه اعتراف ته وایي چي په بشپړه خوښه او دعقلي روغتیا په حالت کې یې د با صلاحیته محکمې په وړاندې کړی وي.

ماده' سی ام

اظهار، اقرار وشهادتی که از متهم یا شخص دیگری به وسیله' اکراه به دست آورده شود، اعتبار ندارد.

اقرار به جرم عبارت است از اعتراف متهم بارضایت کامل ودر حالت صحت عقل، در حضور محکمه' با صلاحیت.

یودېرشمه ماده

هر څوک کولای شي چې له نیول کېدو سره سم له خانه داتهام دلرې

ماده' سی ویکم

هر شخص می تواند برای دفع اتهام به مجرد گرفتاری ویا برای اثبات حق

(c) ketabton.com: The Digital Library

کولو او یا دحق دثابتو لو لپاره مدافع وکیل وټاکي.

متهم حق لري چې له نیولوسره سم له منسوب اتهامه خان خبر کړي او دهغې مودې دننه چې قانون یې ټاکي، محکمه کې حاضر شي.

دولت په جنایي پېښو کې دبېوزلي متهم لپاره مدافع وکیل ټاکي.

دمتهم او دهغه دوکیل ترمنځ مکالمات، مراسلات او مخابرات له هر ډول تعرض څخه خوندي دي.

دمدافع وکیلانو وظایف او واکونه دقانون له لیارې تنظیمېږي.

دو دېرشمه ماده

پور دېوروړي د آزادۍ دسلبېدو یا محدودېدو سبب کېدای نشي.

دپور دېرته اخیستلو لارې چارې او وسایل دقانون له لیارې تنظیمېږي .

درې دېرشمه ماده

دافغانستان اتباع دانتخابولو او دانتخابېدلو حق لري.

خود، وکیل مدافع تعیین کند.

متهم حق دارد بمجرد گرفتاری، از اتهام منسوب اطلاع یابد ودر داخل میعادی که قانون تعین می کند در محکمه حاضر گردد.

دولت در قضایای جنایی برای متهم بی بضاعت وکیل مدافع تعین می نماید.

محرمیت مکالمات، مراسلات ومخابرات بین متهم ووکیل آن، از هر نوع تعرض مصون میباشد.

وظایف وصلاحیت های وکلای مدافع توسط قانون تنظیم می گردد.

مادهٔ سی ودوم

مدیون بودن شخص موجب سلب یا محدود شدن آزادی وی نمی شود.

طرز ووسایل تحصیل دین توسط قانون تنظیم می گردد.

مادهٔ سی وسوم

اتباع افغانستان حق انتخاب کردن وانتخاب شدن را دارا می باشند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له دې حق څخه دګټې اخيستو شرايط او لارې د قانون له لارې تنظيمېږي.

څلوردېرشمه ماده

دبيان آزادي له تېري څخه خوندي ده.

هر افغان حق لري چې خپل فكر دويناء ليكنې، انځور او يا نورو وسيلو له لارې، په دې اساسي قانون كې دراغلو حكمونو په رعايت، څرګند كړي.

هر افغان حق لري دقانون له حكمونو سره سم مطالب، بې له دې چې هغه مخكې له مخكې دولتي مقامونو ته وښيي، چاپ او نشر كړي.

دمطبعو، راډيو او ټلويزيون، د مطبوعاتو دخپرولو او دجمعي ارتباط په نورو وسايلو پورې مربوط حكمونه دقانون له ليارې تنظيمېږي.

پنځه دېرشمه ماده

دافغانستان اتباع حق لري چې دخپلو مادي او يا معنوي غوښتنو دتأمين لپاره، دقانون له حكمونو سره سم ټولنې جوړې كړي.

شرايط وطرز استفاده از اين حق توسط قانون تنظيم مي گردد.

مادهٔ سی وچهارم

آزادی بيان از تعرض مصون است.

هر افغان حق دارد فكر خود را به وسيلهٔ گفتار، نوشته،تصوير ويا وسايل ديگر، بارعايت احكام مندرج اين قانون اساسی اظهار نمايد.

هر افغان حق دارد مطابق به احكام قانون، به طبع ونشر مطالب، بدون ارائه قبلی آن به مقامات دولتی، بپردازد.

احكام مربوط به مطابع، راديو وتلويزيون، نشر مطبوعات وساير وسايل ارتباط جمعی توسط قانون تنظيم می گردد.

مادهٔ سی وپنجم

اتباع افغانستان حق دارند به منظور تأمين مقاصد مادی ويا معنوی، مطابق به احكام قانون، جمعيتها تأسيس نمايند.

رسمي جريده

دافغانستان اتباع حق لري دقانون له حکمونو سره سم، سياسي گوندونه جوړ کړي، په دې شرط چې:

١.دگوند مرامنامه او اساسنامه داسلام دسپېڅلي دين داحکامو او په دې اساسي قانون کې دراغلو نصوصو او ارزښتونو مخالف نه وي؛

٢.دگوند تشکيلات او مالي منابع څرگند وي؛

٣.نظامي او نظامي ډوله تشکيلات او هدفونه ونه لري؛

٤.له بهرنيو سياسي گوندونو يا نورو بهرنيو منابعو سره تړلي نه وي؛

دقوم، سيمې،ژبې او فقهي مذهب پربنسټ د گوند جوړول او فعاليت کول، جواز نه لري.

هغه جمعيت او گوند چې دقانون له حکمونو سره سم جوړ شوي دقانوني موجباتو با صلاحيتي محکمې له حکمه پرته نه منحل کېږي.

اتباع افغانستان حق دارند، مطابق به احکام قانون، احزاب سياسی تشکيل دهند، مشروط بر اينکه:

١.مرامنامه واساسنامهٔ حزب، مناقض احکام دين مقدس اسلام ونصوص وارزشهای مندرج اين قانون اساسی نباشد؛

٢.تشکيلات ومنابع مالی حزب علنی باشد؛

٣.اهداف وتشکيلات نظامی وشبه نظامی نداشته باشد؛

٤.وابسته به حزب سياسی ويا ديگر منابع خارجی نباشد؛

تأسيس وفعاليت حزب بر مبنای قوميت، سمت، زبان ومذهب فقهی جواز ندارد.

جمعيت وحزبی که مطابق به احکام قانون تشکيل می شود، بدون موجبات قانونی وحکم محکمهٔ با صلاحيت منحل نمی شود.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږدېرشمه ماده

دافغانستان اتباع حق لري چې د روا او سوله ییزو غوښتنود تأمین لپاره له قانون سره سم بې وسلې غونډې او مظاهرې وکړي.

اوه دېرشمه ماده

داشخاصود مخابرې او لیکونو آزادي او محرمیت که په لیکلې ډول وي یسا د ټیلیفون او تلگراف یا نورو وسیلو له لارې، له تېرې څخه خوندي دي.
دولت داشخاصو دمخابرو او لیکونو دپلټنې حق نه لري مگر د قانون له حکمونو سره سم.

اته دېرشمه ماده

دشخص استوگنځي له تېرې څخه خوندي دي.
هېڅوک د دولت په گډون نشي کولای داستوگن له اجازې یا د واکمنې محکمې له قراره پرته او بې له هغو حالاتو او لارو چې په قانون کې ښودل شوي، دځاکور ته ورننوزي یابې وپلټي.

مادهٔ سی وششم

اتباع افغانستان حق دارند برای تأمین مقاصد جایز وصلح آمیز، بدون حمل سلاح، طبق قانون اجتماع وتظاهرات نمایند.

مادهٔ سی وهفتم

آزادی ومحرمیت مراسلات ومخابرات اشخاص چه به صورت مکتوب باشد وچه به وسیلهٔ تلفون، تلگراف ووسایل دیگر، از تعرض مصون است.
دولت حق تفتیش مراسلات ومخابرات اشخاص را ندارد. مگر مطابق به احکام قانون.

مادهٔ سی وهشتم

مسکن شخص از تعرض مصون است.
هیچ شخص، به شمول دولت،نمی تواند بدون اجازهٔ ساکن یا قرار محکمهٔ با صلاحیت و به غیر ازحالات و طرزی که در قانون تصریح شده است، به مسکن شخص داخل شود یا آن را تفتیش نماید.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د څرګند جرم په مورد کې مسؤل مامور کولای شي دمحکمې له مخکیني اجازې پرته د شخص کورته ور ننوزي یا هغه وپلټي. نوموړی مامور مکلف دی کورته له ننوتو یا پلټنې وروسته ، په هغه موده کې چې قانون یې ټاکي د محکمې قرار ترلاسه کړي.

در مورد جرم مشهود ، مامور مسؤل می تواند بدون اجازهٔ قبلی محکمه، به مسکن شخص داخل شود یا آن را تفتیش کند. مامور مذکور مکلف است بعد از داخل شدن یا اجرای تفتیش ، در خلال مدتی که قانون تعین می کند قرار محکمه را حاصل نماید.

نهه دېرشمه ماده

هر افغان حق لري د هېواد هر ګوټ ته سفر وکړي او استوګن شي خو له هغو سیمو پرته چې قانون منع کړې وي.

هر افغان حق لري د قانون له حکمونو سره سم له افغانستان څخه بهر سفر وکړي او بېرته راستون شي.

دولت له هېواد څخه بهر دافغانستان د اتباعو د حقوقو ساتنه کوي.

مادهٔ سی و نهم

هر افغان حق دارد به هر نقطهٔ کشور سفر نماید ومسکن اختیار کند، مگر در مناطقی که قانون ممنوع قرار داده است.

هر افغان حق دارد مطابق به احکام قانون به خارج افغانستان سفر نماید و به آن عودت کند.

دولت از حقوق اتباع افغانستان در خارج از کشور حمایت می نماید.

څلوېښتمه ماده

ملکیت له تېري څخه خوندي دی.

هېڅوک دملکیت د ترلاسه کولو او په هغه کې له تصرف کولو څخه نه منع کېږي، مګر دقانون داحکامو په حدودو کې.

مادهٔ چهلم

ملکیت از تعرض مصون است.

هیچ شخص از کسب ملکیت و تصرف در آن منع نمی شود، مگر در حدود احکام قانون.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هېچا ملکيت د قانون د حکم او د باصلاحيته محکمې له پرېکړې پرته نه مصادره کېږي.
دشخص د ملکيت استملاک يوازې دعامه ګټو د تامين په مقصد، دمخکيني او عادلانه بدل په ورکولو، دقانون له مخې مجاز دی.
دشخص دشتمنی پلټنه او اعلان يوازې دقانون په حکم کېدای شي.

ملکيت هيچ شخص، بدون حکم قانون و فيصلهٔ محکمهٔ با صلاحيت مصادره نمی شود.
استملاک ملکيت شخص، تنها به مقصد تأمين منافع عامه، در بدل تعويض قبلی و عادلانه، به موجب قانون مجاز می باشد.
تفتيش و اعلان دارايي شخص، تنها به حکم قانون صورت می گيرد.

يو څلوېښتمه ماده

بهرني اشخاص په افغانستان کې دعقاري مالونو د ملکيت حق نه لري.
د عقار اجاره د پانګې اچونې په منظور د قانون له حکمونو سره سم جواز لري.
د بهرنيو ملکونو پر سياسي نمايندګيو او پر هغو بين المللي مؤسسو چې افغانستان پکې غړيتوب لري دعقاري مالونو پلورل د قانون له حکمونو سره سم جواز لري.

مادهٔ چهل و يکم

اشخاص خارجی در افغانستان حق ملکيت اموال عقاری را ندارند.
اجارهٔ عقار بمنظور سرمايه گذاری، مطابق باحکام قانون مجاز می باشد.
فروش عقار به نمايندگی های سياسی دول خارجی و به موسسات بين المللی که افغانستان عضو آن باشد، مطابق به احکام قانون، مجاز ميباشد.

دوڅلوېښتمه ماده

هر افغان مکلف دی دقانون له حکمونو سره سم دولت ته

مادهٔ چهل و دوم

هر افغان مکلف است مطابق به احکام قانون به دولت ماليه و

(c) ketabton.com: The Digital Library

مالیه او محصول ورکړي.
هېڅ راز مالیه او محصول ، دقانون لــه حکمه پرته نه وضع کېږي.
د مالیې او محصول اندازه او د ورکــړې ډول بې د ټولنیز عدالت پــه رعایــت د قانون په وسیله ټـوول کېږي.
دا حکم د بهرنیو کسانو او مؤسسو پــه برخه کې هم تطبیقیږي.
هر ډول ورکړه شوې مالیه، محصــول او عایدات، دولتــي واحـــد حســاب تــه تحویلیږي.

محصول تأدیه کند.
هیچ نوع مالیه و محصول، بدون حکم قانون، وضع نمی شود.
اندازهٔ مالیه و محصول و طرز تأدیــهٔ آن، با رعایت عدالت اجتماعی، توسط قانون تعیین می گردد.
ایــن حکــم در مــورد اشــخاص و مؤسسات خارجی نیز تطبیق می شود.
هر نوع مالیه، محصول و عواید تادیــه شده، به حساب واحد دولتی تحویــل داده می شود.

دري خلوېښتمه ماده

زده کــړه د افــغانستان دټــولو اتباعو حق دی چــې د لیسانس تــــر درجــې پــورې وړیــا د دولـــت لــه خــوا تأمینیږي.
دولت مکلف دی چې په ټول افغانســتان کې د مــتوازن معارف دعــامــولو او د منځنیو اجــباري زده کړو د تأمین لــپاره اغېزمـــــن پروګرام طرح او تطبیق کړي او د مورنیو ژبو د تدریس لپاره په هــغو

مادهٔ چهل و سوم

تعلیم حق تمام اتباع افغانستان است که تا درجهٔ لیسانس در مؤسسات تعلیمی دولتی به صورت رایگــان از طــرف دولت تأمین میگردد.
دولت مکلف است به منظور تعمیــم متوازن معارف درتمام افغانستان، تأمین تعــلیمات متــوســطهٔ اجــباری، پروگرام مؤثر طرح و تطبیق نمایــد و زمینهٔ تدریس زبانهای مــادری را در

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیمو کې چې پرې خبرې کېږي لاره هواره کړي.

څلور څلوېښتمه ماده

دولت مکلف دی د ښځو د زده کړو د پراختیا او توازن د ایجاد په منظور، د کوچیانو د زده کړو د ښه والي او په هېواد کې د بې سوادۍ د له منځه وړلو لپاره اغېزمن پروګرامونه طرح او تطبیق کړي.

پنځه څلوېښتمه ماده

دولت د اسلام د سپیڅلي دین د حکمونو او ملي فرهنګ پر بنسټ او له علمي اصولو سره سم، واحد تعلیمي نصاب طرح او تطبیقوي او د ښوونځیو د دیني مضمونونو نصاب په افغانستان کې د شته اسلامي مذهبو نو پر بنسټ تدوینوي.

شپږ څلوېښتمه ماده

د لوړو، عمومي او اختصاصي زده کړو د مؤسسو جوړول او اداره کول، د دولت وظیفه ده.

مناطقی که به آنها تکلم می کنند فراهم کند.

مادهٔ چهل و چهارم

دولت مکلف است به منظور ایجاد توازن و انکشاف تعلیم برای زنان، بهبود تعلیم کوچیان و امحای بی سوادی در کشور، پروګرامهای مؤثر طرح و تطبیق نماید.

مادهٔ چهل و پنجم

دولت نصاب واحد تعلیمی را، بر مبنای احکام دین مقدس اسلام و فرهنگ ملی و مطابق با اصول علمی، طرح و تطبیق می کند و نصاب مضامین دینی مکاتب را، بر مبنای مذاهب اسلامی موجود در افغانستان، تدوین می نماید.

مادهٔ چهل و ششم

تأسیس و ادارهٔ مؤسسات تعلیمات عالی، عمومی و اختصاصی وظیفهٔ دولت است.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د افغانستان اتباع کولای شي د دولت په اجازه د لوړو، عمومي، اختصاصي او دسواد د زده کړو موسسې جوړې کړي.

دولت کولای شي بهرنيو کسانو ته هم د قانون له حکمونو سره سم د لوړو، عمومي او اختصاصي زده کړو د مؤسسو د جوړولو اجازه ورکړي.

د لوړو زده کړو په دولتي مؤسسو کې دشاملېدو شرطونه او له هغو سره نورې مربوطې چارې، د قانون له لیارې تنظيمېږي.

اتباع افغانستان مى توانند به اجازهٔ دولت به تأسيس مؤسسات تعليمات عالى، عمومى، اختصاصى و سواد آموزى اقدام نمايند.

دولت مى تواند تأسيس مؤسسات تعليمات عالى، عمومى و اختصاصى را به اشخاص خارجى نيز مطابق به احكام قانون اجازه دهد.

شرايط شمول در مؤسسات تعليمات عالى دولتى و ساير امور مربوط به آن، توسط قانون تنظيم مى گردد.

اوه څلوېښتمه ماده

دولت د علم، فرهنګ ، ادب او هنر د پرمختګ لپاره اغېزمن پروګرامونه طرح کوي.

دولت د مؤلف، مخترع او کاشف حقوق تضمينوي او په ټولو برخو کې علمي څېړنې هڅوي او ملاتړ يې کوي او د هغو له نتيجو څخه د اغېزمنې ګټې اخيستل د قانون له حکمونو سره سم عاموي.

مادهٔ چهل و هفتم

دولت براى پيشرفت علم، فرهنگ، ادب و هنر پروگرامهاى مؤثر طرح مى نمايد.

دولت حقوق مؤلف، مخترع و كاشف را تضمين مى نمايد و تحقيقات علمى را درتمام عرصه ها تشويق وحمايت مى كند واستفاده مؤثرازنتايج آن را، مطابق به احكام قانون، تعميم مى بخشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اته څلویښتمه ماده

کار، د هر افغان حق دی.

د کار د ساعتونو ټاکل، او بـا معاشـه رخصتي، د کار او کارګر حقوق او له هغو سره نورې مربوطې چارې د قـانون لـه لیارې تنظیمېږي.

د قانون د حکمونو په حدودو کې د کار او کسب انتخاب آزاد دی.

مادهٔ چهل و هشتم

کار حق هر افغان است.

تـعیین سـاعات کـار، رخصتی بـا مـزد، حـقوق کار و کارگر وسـایر امور مربوط به آن توسط قانون تنظـیم می گردد.

انتخاب شغل و حرفه، در حدود احکام قانون، آزاد می باشد.

نهه څلویښتمه ماده

د جبري کار تحمیل منع دی.

د جګړې، آفتونو او نورو داسې حـالاتو کې چې عامه ژوند او هوسـاینه تهدیـد کړي فعاله برخه اخیستنه د هر افغان ملي وجیبه ده.

پرماشومانو د کار تحمیل جواز نه لري.

مادهٔ چهل و نهم

تحمیل کار اجباری ممنوع است.

سهم گیری فعال در حالـت جنـگ، آفات وسایر حـالاتی کـه حیـات و آسایش عامه را تهدید کند، از وجایب ملی هر افغان می باشد.

تحمیل کار بر اطفال جواز ندارد.

پنځوسمه ماده

دولت مکلف دی چې د یوې سالمې اداري او د هېواد په اداري سیستم کې د سمون د رامنځ ته کېدو لپـاره،لازم تدبیروتـه ونیسي.

اداره خپل اجـراآت په بشپړه بې طرفي

مادهٔ پنجاهم

دولت مکلف است به منظـور ایجـاد ادارهٔ سالم و تحقـق اصـلاحات در سیستم اداری کشور تدابیر لازم اتخاذ نماید.

اداره اجراآت خود را با بیطرفي کامل

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د قانون له حکمونو سره سم عملي کوي.

د افغانستان اتباع حق لري د قانون د حکمونو په حدودو کې له دولتي ادارو څخه اطلاعات تر لاسه کړي. دا حق د نورو حقوقو او عامه امنیت ته له زیان رسولو پرته، حدود نه لري.

د افغانستان اتباع د اهلیت له مخې او له هر ډول توپیر څخه پرته د قانون له حکمونو سره سم د دولت خدمت ته منل کیږي.

و مطابق به احکام قانون عملی می سازد.

اتباع افغانستان حق دسترسی به اطلاعات از ادارات دولتی را در حدود احکام قانون دارا می باشند. این حق جز صدمه به حقوق دیگران و امنیت عامه حدودی ندارد.

اتباع افغانستان بر اساس اهلیت و بدون هیچگونه تبعیض و به موجب احکام قانون به خدمت دولت پذیرفته می شوند.

یو پنځوسمه ماده

هر څوک چې له ادارې څخه بې موجبه زیانمن شي د تاوان اخیستلو مستحق دی او کولای شي د تاوان د ترلاسه کولو لپاره په محکمه کې د عوا اقامه کړي.

له هغو حالاتو پرته چې قانون ښوولي، دولت نشي کولای د با صلاحیته محکمې له حکمه پرته د خپلو حقوقو د ترلاسه کولو لپاره اقدام وکړي.

مادهٔ پنجاه و یکم

هر شخص که از اداره بدون موجب متضرر شود مستحق جبران خساره می باشد و می تواند برای حصول آن در محکمه دعوا اقامه کند.

به استثنای حالاتی که در قانون تصریح گردیده است، دولت نمی تواند بدون حکم محکمهٔ با صلاحیت به تحصیل حقوق خود اقدام کند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوپنځوسمه ماده

دولت د افغانستان د ټولو اتباعو لپاره د ناروغيو د مخنيوي او د وړيا علاج وسيلې او روغتيايي اسانتياوې د قانون له حکمونو سره سم تأمينوي.

دولت له قانون سره سم د خصوصي طبي خدمتونو او روغتيايي مرکزونو جوړول او پراختيا هڅوي او ملاتړ يې کوي.

دولت د سالمې بدني روزنې د پياوړتيا او دملي او سيمه ييزو ورزشونو د پراختيا لپاره لازم تدبيرونه نيسي.

ماده ٔ پنجاه و دوم

دولت وسايل وقايه و علاج امـراض و تسهيلات صحى رايگان را براى همه اتباع مطابق به احکام قانون تأمين مى نمايد.

دولت تأسيس و توسعه ٔ خدمات طبى و مراکز صحى خصوصى را مطابق به احکام قانون تشويق و حمايت مى کند.

دولت به منظور تقويت تربيت بدنى سالم و انکشاف ورزشهاى ملى و محلى تدابير لازم اتخاذ مى نمايد.

دري پنځوسمه ماده

دولت د شهيدانو او مفقودينو له پاتې کسانو، دمعلولينو او معيوبينو دبيا خواکمنې او په ټولنه کې د هغوی د فعالې ونډې اخيستنې په خاطر د مالي مرستو او روغتيايي خدمتونو د تنظيم لپاره د قانون له حکمونو سره سم لازم تدبيرونه نيسي.

دولت د متقاعدينو حقوق تضمينوي او له زړو کسانو، بې سر پرسته ښځو، معيوبينو او معلولينو او بې وسه يتيمانو سره د

ماده ٔ پنجاه و سوم

دولت به منظور تنظيم خدمات طبى و مساعدت مالى براى بازماندگان شهداء و مفقودين و بـراى باز توانى معلولين و معيوبين و سهم گيرى فعال آنـان در جامعه، مطابق به احکام قانون، تـدابير لازم اتخاذ مى نمايد.

دولت حقوق متقاعـدين را تضـمين نموده، براى کهن سالان، زنـان بـى سرپرست، مـعيوبين و معلولين و ايتام

(c) ketabton.com: The Digital Library

قانون له حکمونو سره سم لازمي مرستې کوي.

څلور پنځوسمه ماده

کورنۍ د ټولنې اساسي رکن دی او د دولت تر پاملرنې لاندې ده.

دولت د کورنۍ او په ځانګړې توګه د مور او ماشوم د جسمي او روحي روغتيا د تامين، د ماشومانو د روزنې او د اسلام د سپيڅلي دين له احکامو سره د مغايرو رسومو دله منځه وړو لپاره لازم تدبيرونه نيسي.

پنځه پنځوسمه ماده

له هېواد څخه دفاع د افغانستان د ټولو اتباعو وجيبه ده.

د عسکرې مکلفيت د دورې د تېرولو شرطونه د قانون له لارې تنظيمېږي.

شپږپنځوسمه ماده

داساسي قانون دحکمونو پيروي، دقوانينو اطاعت او دعامه نظم او امنيت رعايت دافغانستان د ټولوخلکو وجيبه ده.

بی بضاعت مطابق به احکام قانون کمک لازم به عمل می آورد.

مادهٔ پنجاه و چهارم

خانواده رکن اساسی جامعه را تشکیل می دهد ومورد حمایت دولت قرار دارد.

دولت به منظور تأمین سلامت جسمی و روحی خانواده، بالاخص طفل و مادر، تربیت اطفال و برای از بین بردن رسوم مغایر با احکام دین مقدس اسلام تدابیر لازم اتخاذ می کند.

مادهٔ پنجاه و پنجم

دفاع از وطن وجیبهٔ تمام اتباع افغانستان است.

شرایط اجرای دورهٔ مکلفیت عسکری توسط قانون تنظیم می گردد.

مادهٔ پنجاه و ششم

پیروی از احکام قانون اساسی، اطاعت از قوانین و رعایت نظم و امن عامه وجیبهٔ تمام مردم افغانستان است.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قانون له حکمونو څخه بې خبري عذر نه ګڼل کېږي.

بی خبری از احکام قانون عذر دانسته نمی شود.

اوه پنځوسمه ماده

دولت په افغانستان کې د خارجي اتباعو حقوق او آزادۍ له قانون سره سم تضمینوي. دا کسان د بین المللي حقوقو د قواعدو په حدودو کې د افغانستان د دولت د قوانینو په رعایت مکلف دي.

مادهٔ پنجاه و هفتم

دولت حقوق و آزادی های اتباع خارجی را در افغانستان، طبق قانون تضمین می کند. این اشخاص در حدود قواعد حقوق بین المللی به رعایت قوانین دولت افغانستان مکلف می باشند.

اته پنځوسمه ماده

دولت په افغانستان کې د بشر د حقوقو د رعایت د څارنې، ښه والي او ملاتړ لپاره، د افغانستان د بشر د حقوقو خپلواک کمېسیون جوړوي.

هر څوک کولای شي د خپلو بشري حقوقو د نقض په صورت کې دې کمېسیون ته شکایت وکړي.

کمېسیون کولای شي د افرادو د بشري حقوقو د نقض موارد مربوطو قانوني ځانګو ته راجع کړي او د هغوی له حقوقو څخه په دفاع کې مرسته وکړي.

د دې کمېسیون جوړښت او د کار ډول بې د قانون له لیارې تنظیمېږي.

مادهٔ پنجاه و هشتم

دولت به منظور نظارت بر رعایت حقوق بشر در افغانستان و بهبود و حمایت از آن، کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان را تأسیس می نماید.

هر شخص می تواند در صورت نقض حقوق بشری خود، به این کمیسیون شکایت نماید.

کمیسیون می تواند موارد نقض حقوق بشری افراد را به مراجع قانونی راجع سازد و در دفاع از حقوق آنها مساعدت نماید.

تشکیل و طرز فعالیت این کمیسیون توسط قانون تنظیم می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهه پنځوسمه ماده

هېڅوک نشي کولای په دې اساسي قانون کې له راغلو آزادیو او حقوقو څخه په ناوړه استفادې د هېـواد د خپلـواکۍ، ځمکنۍ بشپړتیا، ملي واکمنۍ او ملـي وحدت پر ضد عمل وکړي.

دریم فصل

جمهور رئیس

شپېتمه ماده

جـمهور رئیس د افغانستان د اسـلامي جـمهوري دولـت په سـر کې دی چې خـپل واکـونه په اجـرائیه، مـقننه او قـضـائیه بـرخو کـې ددې اسـاسـي قانون له حکمونو سره سـم عملي کوي.

جمهـور رئـیس دوه، لومـړی او دو یم مرستیالان لري.

د جمهوري ریاسـت کاندیـد د خپلـو مرستیالانو نومونه د ځان له کاندیـدولو سره یو ځای ملت ته اعلاموي.

د جمهور رئیس لومړی مرستیال د جمهور رئیس د غیاب، استعفاء او یـا مړینې پـه

مادهٔ پنجاه و نهم

هیچ شخص نمی تواند با سوء استفاده از حقوق و آزادیهای مندرج این قانون اساسی، بر ضد اسـتقلال ، تمامیـت ارضی، حاکمیت ووحدت ملی عمـل کند.

فصل سوم

رئیس جمهور

مادهٔ شصتم

رئیس جمهور در رأس دولت جمهوری اسلامی افغانسـتان قـرار داشـته، صلاحیت های خـود را در عـرصه های اجـرائیه، تقنینیـه و قـضائیه، مطابق به احکام این قـانون اساسـی، اعمال می کند.

رئیس جمهور دارای دو معاون ، اول و دوم، می باشد.

کاندید ریاست جمهوری نام هـر دو معاون را همزمان با کاندید شدن خود به ملت اعلام میدارد.

معاون اول رئیس جمهـور درحالـت غیاب، استعفأ و یا وفات رئیس جمهور،

(c) ketabton.com: The Digital Library

حالاتو کې ددې اساسي قانون له مندرجو حکمونو سره سم کار کوي.

د جمهور رئيس د لومړي مرستيال په غياب کې، دوه يم مرستيال د اساسي قانون له مندرجو احکامو سره سم عمل کوي.

يو شپېتمه ماده

جمهور رئيس د رای ورکوونکيو د آزادو، عمومي، پټو او مستقيمو رايو له لارې په سلو کې تر پنځوسو زياتو رايو په ترلاسه کولو انتخابېږي.

د جمهور رئيس وظيفه تر انتخاباتو وروسته د پنځم کال د غبرګولي په لومړی نېټه پای ته رسېږي.

دجمهور رئيس دکار ترپای ته رسېدو دمخه د نوي جمهور رئيس د ټاکلو لپاره انتخابات، له دېرشو تر شپېتو ورځو پورې، موده کې کېږي.

که چېرې په لومړي پړاو کې له کانديدانو څخه يو هم ونه کړای شي چې په سلو کې تر پنځوسو زياتې رايې ترلاسه کړي،

مطابق به احکام مندرج ایـن قـانون اساسی، عمل می کند.

در غـياب مـعاون اول رئيس جـمهور، مـعاون دوم مطـابق بـه احكام مندرج این قانون اساسی عمـل می کند.

مادهٔ شصت و یکم

رئيس جمهور با کسب اکثریت بیش از پنجاه في صد آرای رأی دهنـدگان از طریق رأی گیری آزاد، عمومی، سری و مستقیم انتخاب میگردد.

وظيفه رئيس جمهور در اول جـوزای سـال پنـجم بعد از انتخابات پایـان می یابد.

انتخابات به منظور تعیین رئیس جمهور جدید در خلال مدت سی الی شصـت روز قبل از پایان کار رئـیس جمهـور برگزار میگردد.

هر گـاه در دور اول هیچ یـک از کاندیدان نتواند اکثریت بیش از پنجاه فیصد آرا را بـدست آورد، انتخابات

(c) ketabton.com: The Digital Library

انتخابات د دوهم ځل لپاره د انتخاباتو د نتايجو د نهايي تر اعلان وروسته د دوو اوونيو په اوږدو کې تر سره کيږي. دا ځل يوازې هغه دوه تنه کانديدان په انتخاباتو کې برخه اخلي چې په لومړي پړاو کې يې تر ټولو زياتې رايې ترلاسه کړې وي.

د انتخاباتو په دويم پړاو کې هغه څوک چې د رايو اکثريت ترلاسه کړي، جمهور رئيس ګڼل کيږي.

که چيرې د جمهوري رياست يو کانديد د راى ګيرى د لومړي يا دويم پړاو په جريان او يا تر انتخاباتو وروسته او يا د انتخاباتو د نتايجو له اعلان څخه پخوا مړ شي، نوي انتخابات د قانون له حکمونو سره سم کيږي.

دوه شپېتمه ماده

څوک چې د جمهوري رياست ته کانديديږي، بايد د لاندنيو شرطونو لرونکى وي:

۱. د افغانستان تبعه،مسلمان، له افغان

برای دور دوم در ظرف دو هفته از تاريخ اعلام نتايج انتخابات بر گزار مى گردد و در اين دور تنها دو نفر از کانديدانى که بيشترين آرا را در دور اول بدست آورده اند، شرکت مى نمايند.

در دور دوم انتخابات ، کانديدى که اکثريت آرا را کسب کند،رئيس جمهور شناخته مى شود.

هر گاه يکى از کانديدان رياست جمهورى در جريان دور اول يا دوم رأى گيرى و يا بعد از انتخابات و قبل از اعلام نتايج انتخابات وفات نمايد، انتخابات مجدد مطابق به احکام قانون بر گزار مى گردد.

مادهٔ شصت و دوم

شخصى که به رياست جمهورى کانديد مى شود، واجد شرايط ذيل مى باشد:

۱. تبعهٔ افغانستان ، مسلمان و متولد

(c) ketabton.com: The Digital Library

مور او پلار څخه زېږېدلی وي او د بل هېواد تابعيت ونلري؛

۲. د کانديدېدو په ورځ يې عمر تر څلوېښتو کلونو لږ نه وي؛

۳. د محکمې له خوا د بشري ضد جرمونو، او جنايت په ارتکاب او يا له مدني حقوقو څخه په محرومي محکوم شوی نه وي؛

هېڅ شخص نشي کولای له دوو دورو زيات د جمهور رئيس په حيث وټاکل شي.

په دې ماده کې راغلی حکم د جمهور رئيس د مرستيالانو په برخه کې هم تطبيقېږي.

از والدين افغان بوده و تابعيت کشور ديگری را نداشته باشد؛

۲. در روز کانديد شدن سن وی از چهل سال کمتر نباشد؛

۳. از طرف محکمه به ارتکاب جرايم ضد بشری، جنايت و يا حرمان از حقوق مدنی محکوم نشده باشد.

هيچ شخص نمی تواند بيش از دو دوره به حيث رئيس جمهور انتخاب گردد.

حکم مندرج اين ماده در مورد معاونين رئيس جمهور نيز تطبيق می گردد.

دري شپېتمه ماده

جمهور رئيس د کار تر پيل دمخه، د خانګړي کړنلارې سره سم، چې د قانون له لارې تنظيمېږي دا لاندې لوړه يادوي:

بسم الله الرحمن الرحيم

«د لوی خدای ﷻ په نامه لوړه کوم چې د اسلام د سپېڅلي دين پيروي او

ماده شصت و سوم

رئيس جمهور قبل از تصدی وظيفه، مطابق به طرزالعمل خاص که توسط قانون تنظيم می گردد، حلف آتی را بجا می آورد:

بسم الله الرحمن الرحيم

«به نام خداوند بزرگ ﷻ سوگند ياد می کنم که دين مقدس اسلام را

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساتنه وکړم. د اساسي قانون او نورو قوانينو رعايت او د تطبيق څارنه وکړم. د افغانستان د خپلواکۍ، ملي واکمنۍ، ځمکنۍ بشپړتيا ساتنه او دافغانستان د خلکو حقوق او ګټې خوندي کړم او د لوی خدای (ج) له دربار څخه د مرستې په غوښتلو او د ملت په ملاتړ د افغانستان د خلکو د پرمختګ او هوسايي په لاره کې خپلې هڅې جاري وساتم.»

اطاعت و از آن حمايت کنم. قانون اساسی وساير قوانين را رعايت و از تطبيق آن مواظبت نمايم. از استقلال، حاکميت ملی و تماميت ارضی افغانستان حراست وحقوق و منافع مردم افغانستان را حفاظت کنم و با استعانت از بارگاه پروردگار متعال و پشتيبانی ملت، مساعی خود را در راه سعادت و ترقی مردم افغانستان بکار برم.»

څلور شپيتمه ماده

جمهور رئيس لاندې واکونه او وظيفې لري:

۱. د اساسي قانون د اجرا څارل؛

۲. د ملي شورې په تصويب د هېواد د سياست د اساسي کرښو ټاکل؛

۳. د افغانستان دوسله والوځواکونو سترمشرتوب ؛

۴. د ملي شورې په تاييد دجګړې او متارکې اعلانول؛

۵. د ځمکنۍ بشپړتيا او د خپلواکۍ

مادهٔ شصت و چهارم

رئيس جمهور دارای صلاحيتها و وظايف ذيل می باشد:

۱. مراقبت از اجرای قانون اساسی؛

۲. تعين خطوط اساسی سياست کشور به تصويب شورای ملی؛

۳. قيادت اعلای قوای مسلح افغانستان؛

۴. اعلان حرب و متارکه بـه تاييد شورای ملی؛

۵. اتخاذ تصميم لازم در حالت

(c) ketabton.com: The Digital Library

دساتيو د دفاع په حالت کې دلازم تصميم نيول؛

۶. د ملي شورئ په تاييد له افغانستان څخه بهر ته د وسله والو ځواکونو د ټولګيو لېږل؛

۷. ددې اساسي قانون په (نهه شپېتمه) ماده کې له راغلي حالت پرته، د لويې جرګې راغوښتل؛

۸. د ملي شورئ په تأييد د اضطراري حالت اعلان او دهغه پای ته رسول؛

۹. د ملي شورئ او لويې جرګې دغونډو پرانستل؛

۱۰. د جمهوري رياست د مرستيالانو د استعفي منل؛

۱۱. د ولسي جرګې په تاييد د وزيرانو، لوی څارنوال، د مرکزی بانک، د ملي امنيت او سرې مياشتې د رئيسانو ټاکل او د هغوی عزلول او د استعفی منل؛

۱۲. د ولسي جرګې په تاييد د سترې محکمې د رئيس او غړيو ټاکل؛

۱۳. د قانون له حکمونو سره سم د

دفاع از تماميت ارضي و حفظ استقلال؛

۶. فرستادن قطعات قوای مسلح به خارج افغانستان به تاييد شورای ملي؛

۷. داير نمودن لويه جرگه به استثنای حالت مندرج ماده شصت و نهم اين قانون اساسي؛

۸. اعلان حالت اضطرار به تأييد شورای ملي و خاتمه دادن به آن؛

۹. افتتاح اجلاس شورای ملي و لويه جرگه؛

۱۰. قبول استعفای معاونين رياست جمهوری؛

۱۱. تعيين وزرا، لوی څارنوال، رئيس بانک مرکزی، رئيس امنيت ملي و رئيس سره مياشت به تائيد ولسي جرگه و عزل و قبول استعفای آنها؛

۱۲. تعيين رئيس و اعضای ستره محکمه به تأييد ولسي جرگه؛

۱۳. تعيين، تقاعد، قبول استعفاء و

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاضیانو، د وسله والو خواکونو، پولیسو، د ملي امنیت د منصبدارانو او د لوړ رتبه ماموروینو ټاکل، تقاعد ورکول، د استعفی منل او عزلول؛

۱۴. په بهرنیو هېوادونو او نړیوالو مؤسسو کې د افغانستان د سیاسي نمایندګیو د مشرانو ټاکل؛

۱۵. په افغانستان کې د بهرنیو سیاسي نمایندګانو د باور لیکونو منل؛

۱۶. د قوانینو او تقنیني فرمانونو توشیح کول.

۱۷. د قانون له حکمونو سره سم د دولتونو ترمنځ د معاهدو د عقد لپاره د باور لیکونو ورکول؛

۱۸. د قانون له حکمونو سره سم د جزاګانو تخفیف او بخښل؛

۱۹. د قانون له حکمونو سره سم د مډالونو، نښانونو او افتخاري لقبونو ورکول؛

۲۰. د هېواد د اداري د سمون په منظور، د قانون له مخې، د کمېسیونونو جوړول؛

عزل قضات، صاحب منصبان قوای مسلح، پولیس و امنیت ملی و مامورین عالی رتبه مطابق به احکام قانون؛

۱۴. تعیین سران نمایندگی های سیاسی افغانستان نزد دول خارجی و مؤسسات بین المللی؛

۱۵. قبول اعتماد نامه های نمایندگان سیاسی خارجی در افغانستان؛

۱۶. توشیح قوانین و فرامین تقنینی؛

۱۷. اعطای اعتبار نامه به غرض عقد معاهدات بین الدول مطابق به احکام قانون؛

۱۸. تخفیف و عفو مجازات مطابق به احکام قانون؛

۱۹. اعطای مدالها، نشانها و القاب افتخاری مطابق به احکام قانون؛

۲۰. تأسیس کمیسیونها به منظور بهبود اداره کشور مطابق به احکام قانون؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۱. په دې اساسي قانون کې نور راغلي واکونه او وظايف.

پنځه شپېتمه ماده

جمهور رئيس کولای شي په مهمو ملـــي، سياسي، ټولنيزو او يا اقتصادي چارو کې د افغانستان دخلکو ټولپوښتنې ته مراجعـــه وکړي.
ټولپوښتنه بايـــد ددې اساســي قـــانون د حکمونو مخالفه او دهغه دتعديل مستلزم نه وي.

شپږ شپېتمه ماده

جمهور رئيس په دې اساسي قانون کې د راغلو واکونو د عملي کولو په برخه کې د افغانستان د خلکو لوړ مصلحتونه په پام کې نيسي.
جمهور رئيس نشي کولای چې د قانون له حکمه پرته دولتي ملکيتونـــه او شـــتمنې وپلوري او يا يې وبخښي.
جمهور رئيس نشي کولای د خپل کار په دوران کې له خپل مقام څخه په ژبنيـــو، سيمه ييزو، قومي، مـــذهبي او گـــوندي

۲۱. ساير صلاحيتها و وظايف مندرج اين قانون اساسی.

مادهٔ شصت و پنجم

رئيس جمهور می تواند در موضوعات مهم ملی سياســـی، اجتمـــاعی و يـــا اقتصادی بـــه آرای عمـــومی مـــردم افغانســـتان مراجعه نمايد.
مراجعه به آرای عمومی نبايد منـــاقض احکام اين قانون اساسی و يا مســـتلزم تعديل آن باشد.

مادهٔ شصت و ششم

رئيـــس جـــمهور در اعـــمال صلاحيتهای منـــدرج ايـــن قـــانون اســـاسی، مـــصالح عـــليای مـــردم افغانســـتان را رعايت می کند.
رئيس جمهور نمی تواند بدون حکـــم قانون ملکيت های دولتی را بفروشد يا اهدا کند.
رئيـــس جـــمهور نـــمی تـــواند در زمـــان تصدی وظيفه از مـــقام خـــود به ملحوظات لســـانی، ســـمتی، قومی،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملحوظاتو ګټه واخلي.

اووه شپیتمه ماده

د جمهور رئیس د استعفی، عزل، مړینې او یا په صعب العلاجه ناروغی د اخته کېدلو په صورت کې چې د وظیفې د اجرا مخه نیسي د جمهور رئیس لومړی مرستیال د جمهور رئیس واکونه او وظایف په غاړه اخلي.

جمهور رئیس خپله استعفی په خپله ملي شوري ته اعلاموي.

د صعب العلاجه ناروغی تثبیت د هغه طبي هیئت له خوا کېږي چې ستره محکمه یې ټاکي.

په داسې حالاتو کې د نوي جمهور رئیس د ټاکلو لپاره په دری میاشتو کې دننه ددې اساسي قانون د یو شپیتمې مادې له حکم سره سم انتخابات کېږي.

د جمهور رئیس لومړی مرستیال د لنډ مهاله جمهور رئیس په توګه ، د وظیفې د ترسره کولو په موده کې

مذهبی و حزبی استفاده نماید.

مادهٔ شصت و هفتم

در صورت استعفا، عزل یا وفات رئیس جمهور و یا مریضی صعب-العلاج که مانع اجراء وظیفه شود، معاون اول رئیس جمهور صلاحیتها ووظایف رئیس جمهور را به عهده می گیرد.

رئیس جمهور استعفای خود را شخصاً به شورای ملی اعلام می نماید.

تثبیت مریضی صعب العلاج توسط هیئت طبی با صلاحیت که از طرف ستره محکمه تعین می گردد صورت می گیرد.

درین حالات در خلال مدت سه ماه انتخابات به منظور تعین رئیس جمهور جدید طبق مادهٔ شصت و یکم این قانون اساسی بر گزار میگردد.

معاون اول رئیس جمهور در زمان تصدی به حیث رئیس جمهور موقت امور ذیل

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاندېنۍ چارې نشي ترسره کولای:

۱. د اساسي قانون تعدیل؛

۲. د وزیرانو عزل؛

۳. ټولپوښتنه.

د جمهور رئیس مرستیالان د دې اساسي قانون له حکمونو سره سم کولای شي خان جمهوري ریاست ته کاندید کړي.

د جمهور رئیس په غیاب کې د لومړي مرستیال وظایف د جمهور رئیس په واسطه ټاکل کېږي.

اته شپیتمه ماده

که چېرې د جمهور رئیس یو مرستیال استعفی وکړي او یا مړ شي د هغه پر ځای بل شخص د جمهور رئیس له خوا او د ولسي جرګې په تأیید ټاکل کېږي.

د جمهور رئیس او د هغه د لومړي مرستیال د یو ځایي مړینې په صورت کې په ترتیب سره دویم مرستیال ، د مشرانو جرګې رئیس د ولسي جرګې رئیس او د بهرنیو چارو وزیر یو په بل پسې د دې اساسي قانون د(اووه شپیتمې) مادې له

را انجام داده نمی تواند:

۱. تعدیل قانون اساسی؛

۲. عزل وزرا؛

۳. مراجعه به آراء عامه.

معاونین رئیس جمهور می توانند مطابق به احکام این قانون اساسی خود را به ریاست جمهوری کاندید نمایند.

در صورت غیاب رئیس جمهور، وظایف معاون اول توسط رئیس جمهور تعیین می گردد.

مادهٔ شصت و هشتم

هر گاه یکی از معاونین رئیس جمهور استعفاء و یا وفات نماید عوض وی شخص دیگری توسط رئیس جمهور به تأیید ولسی جرگه تعیین می گردد.

در صورت وفات همزمان رئیس جمهور و معاون اول وی، بالترتیب معاون دوم،رئیس مشرانو جرگه، رئیس ولسی جرگه ووزیر خارجه یکی بعد دیگری مطابق به حکم مندرج مادهٔ شصت و هفتم این قانون اساسی

(c) ketabton.com: The Digital Library

حکم سره سم د جمهور رئيس وظيفې په غاړه اخلي.

نهه شپېتمه ماده

جمهور رئيس د ملت او ولسي جرگې په وړاندې ددې مادې د احکامو مطابق مسوؤل دی.

پر جمهور رئيس د بشري ضد جرمونو،ملي خيانت يا جنايت د ارتکاب تورلگول د ولسي جرگې د ټولو غړيو د دريمې برخې له خوا غوښتل کېدای شي.

که چېرې دا غوښتنه د ولسي جرگې د ټولو غړيو له دريو څخه د دوو برخو رايو له خوا تأييد شي، ولسي جرگه د يوې مياشتې دننه لويه جرگه دايروي.

که لويه جرگه منسوب شوی اتهام د ټولو غړيو له دريو څخه د دوو برخو د رايو په اکثريت تصويب کړي، جمهور رئيس له وظيفې څخه گوښه او موضوع خانگړې محکمې ته سپارل کېږي. خانگړې محکمه د ولسي جرگې له دريو غړيو، د سترې محکمې له دريو غړيو چې لويه

وظايف رئيس جمهور را به عهده می گیرد.

مادهٔ شصت و نهم

رئيس جمهور در برابر ملت و ولسی جرگه مطابق به احکام این ماده مسؤل میباشد.

اتهام عليه رئیس جمهور به ارتکاب جرايم ضد بشری، خيانت ملی يا جنايت از طرف يک ثلث کل اعضای ولسی جرگه تقاضا شده می تواند.

در صورتیکه این تقاضا از طرف دو ثلث کل آرای ولسی جرگه تأييد گردد، ولسی جرگه در خلال مدت يک ماه لويه جرگه را داير مينمايد.

هر گاه لويه جرگه اتهام منسوب را به اکثريت دو ثلث آرای کل اعضا تصويب نمايد، رئيس جمهور از وظيفه منفصل و موضوع به محکمهٔ خاص محول می گردد. محکمهٔ خاص متشکل است از رئيس مشرانو جرگه، سه نفر از اعضای ولسی جرگه و سه

(c) ketabton.com: The Digital Library

جرګه یې ټاکي او د مشرانو جرګې له رئیس څخه جوړیږي. دعوي د هغه شخص له خوا چې د لوې جرګې له خوا ټاکل کیږي، اقامه کیږي.

په دې حالت کې د دې اساسي قانون په (اووه شپېتمه) ماده کې راغلي حکمونه تطبیقیږي.

اویا یمه ماده

د جمهور رئیس تنخوا او لګښتونه د قانون له لیارې تنظیمیږي.

جمهور رئیس د خدمت د دورې ترختمیدو وروسته د عزل له حالته پرته د خپل ژوند په پاتې موده کې د جمهوري ریاست د دورې له مالي حقوقو څخه د قانون له حکمونو سره سم، ګټه اخلي.

څلورم فصل

حکومت

یو اویایمه ماده

حکومت له وزیرانو څخه جوړ دی چې د جمهور رئیس تر ریاست لاندې کار کوي.

نفر از اعضای ستره محکمه به تعیین لویه جرگه، اقامه دعوی توسط شخصیکه از طرف لویه جرگه تعیین میگردد صورت می گیرد.

در این حالت احکام مندرج مادهٔ شصت و هفتم این قانون اساسی تطبیق می گردد.

مادهٔ هفتادم

معاش و مصارف رئیس جمهور توسط قانون تنظیم می گردد.

رئیس جمهور بعد از ختم دورهٔ خدمت، باستثنای حالت عزل، برای بقیهٔ مدت حیات از حقوق مالی دورهٔ ریاست جمهوری مطابق به احکام قانون مستفید می شود.

فصل چهارم

حکومت

مادهٔ هفتادو یکم

حکومت متشکل است از وزرا که تحت ریاست رئیس جمهور اجرای وظیفه می نمایند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وزيرانو شمېر او وظايف د قانون له لارې تنظيمېږي.

دوه اويايمه ماده

څوک چې د وزير په توګه ټاکل کېږي باید لاندېني شرطونه ولري:

۱. يوازې د افغانستان دتابعيت لرونکی وي.

که چېرې د کوم وزارت کانديد د بل هېواد تابعيت هم ولري ولسي جرګه د هغه د تأييد يا رد صلاحيت لري؛

۲. لوړ تحصيلات، کاري تجربه او ښه شهرت ولري؛

۳. عمر يې تر پنځه دېرش کلونو لږ نه وي؛

۴. د محکمې له خوا د بشري ضد جرمونو او جنايت په ارتکاب او يا له مدني حقوقو څخه په محرومي محکوم شوی نه وي.

درې اويايمه ماده

کېدای شي وزيران د ملي شورې له

تعداد وزرا ووظايف شان توسط قانون تنظيم می گردد.

مادهٔ هفتادو دوم

شخصی که به حيث وزير تعيين می شود واجد شرايط ذيل ميباشد:

۱. تنها حامل تابعيت افغانستان باشد.

هر گاه کانديد وزارت تابعيت کشور ديگری را نيز داشته باشد، ولسی جرگه صلاحيت تأييد و يا رد آنرا دارد.

۲. دارای تحصيلات عالی، تجربه کاری و شهرت نيک باشد؛

۳. سن وی از سی و پنج سال کمتر نباشد؛

۴. از طرف محکمه به ارتکاب جرايم ضد بشری، جنايت و يا حرمان از حقوق مدنی محکوم نشده باشد.

مادهٔ هفتادو سوم

وزرا می توانند از اعضای شورای ملی

(c) ketabton.com: The Digital Library

غړي او یا له هغو د باندې وټاکل شي.

کله چې د ملي شورې غړی د وزیر په توګه وټاکل شي، په شوری کې خپل غړیتوب له لاسه ورکوي او د هغه پر ځای بل شخص د قانون له حکم سره سم ټاکل کېږي.

څلور اویایمه ماده

وزیران د وظیفې له پیله مخکې د جمهور رئیس په وړاندې، لاندینۍ لوړه کوي:

بسم الله الرحمن الرحیم

«د لوی خدای ﷻ په نامه لوړه کوم چې د اسلام د سپېڅلي دین د حکمونو حمایت، د اساسي قانون او د افغانستان د نورو قوانینو رعایت، د اتباعو د حقوقو حفاظت، د افغانستان د خپلواکۍ، ځمکنۍ بشپړتیا او د خلکو د ملي وحدت ساتنه وکړم او په خپلو ټولو اعمالو کې خدای ﷻ حاضر وګڼم او خپلې راسپارل شوې وظیفې په رښتینولۍ سرته ورسوم.»

پنځه اویایمه ماده

حکومت لاندینۍ وظیفې لري:

یا خارج از آن تعیین شوند.

هر گاه عضو شورای ملی به حیث وزیر تعیین شود، عضویت خود را در شوری از دست می دهد و در عوض وی شخص دیگری مطابق به حکم قانون تعیین میگردد.

مادهٔ هفتادو چهارم

وزرا قبل از تصدی وظیفه حلف آتی را به حضور رئیس جمهور، بجا می آورند:

بسم الله الرحمن الرحیم

«بنام خداوند بزرگ ﷻ سوگند یاد می کنم که دین مقدس اسلام را حمایت، قانون اساسی و سایر قوانین افغانستان را رعایت، حقوق اتباع را حفاظت و از استقلال، تمامیت ارضی و وحدت ملی مردم افغانستان حراست کنم و در همه اعمال خود خداوند ﷻ را حاضر دانسته، وظایف محوله را صادقانه انجام دهم.»

مادهٔ هفتادو پنجم

حکومت دارای وظایف ذیل می باشد:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱. ددې اساسي قانون او نورو قوانينو داحكامو او د محكمو د قطعي پريكړو عملي كول؛

۲. د خپلواكۍ ساتل، له زمكني بشپړتيا څخه دفاع او په نړيواله ټولنه كې د افغانستان د حيثيت او ګټو ساتل؛

۳. د عامه نظم او امن ټينګول او د هر راز اداري فساد له منځه وړل؛

۴. د بودجې ترتيبول، د دولت د مالي وضعې تنظيمول او د عامه شتمنۍ ساتل؛

۵. د ټولنيزو، فرهنګي، اقتصادي او تكنالوژيكي د پرمختيايي پروګرامونو طرح او تطبيق؛

۶. ملي شورى ته د مالي كال په پاى كې د سرته رسېدلو چارو او د نوي مالي كال د مهمو پروګرامونو په باب ګزارش وركول؛

۷. د هغو نورو وظيفو تر سره كول چې ددې اساسي قانون او نورو قوانينو له مخې د حكومت له وظيفو څخه ګڼل شويدي.

۱. تعميل احكام اين قانون اساسى و ساير قوانين و فيصله هاى قطعى محاكم؛

۲. حفظ استقلال،دفاع از تماميت ارضى و صيانت منافع و حيثيت افغانستان در جامعهٔ بين المللى؛

۳. تأمين نظم و امن عامه و از بين بردن هر نوع فساد ادارى؛

۴. ترتيب بودجه، تنظيم وضع مالى دولت و حفاظت دارايى عامه؛

۵. طرح و تطبيق پروګرامهاى انكشافى اجتماعى، فرهنګى،اقتصادى و تكنالوژيكى؛

۶. ارائه ګزارش به شوراى ملى در ختم سال مالى در باره امور انجام شده و پروګرام هاى عمدهٔ سال مالى جديد؛

۷. انجام ساير وظايفى كه به موجب اين قانون اساسى و قوانين ديګر از وظايف حكومت دانسته شده است.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږ اویایمه ماده

حکومت د هېواد د سیاست د اساسي کرښو د تطبیق او د خپلو وظیفو د تنظیمولو لپاره مقررات وضع او تصویبوي. دا مقررات باید د هیڅ قانون له نص یا روح سره مناقض نه وي.

ماده ٔ هفتاد و ششم

حکومت برای تطبیق خطوط اساسی سیاست کشور و تنظیم وظایف خود مقررات وضع و تصویب می کند. این مقررات باید مناقض نص یا روح هیچ قانون نباشد.

اوه اویایمه ماده

وزیران خپل وظایف د اداري واحدونو د آمرینو په توګه په هغو حدودو کې چې دا اساسي قانون او نور قوانین یې ټاکي، سرته رسوي.
وزیران له خپلو ټاکلو وظایفو څخه د جمهور رئیس او ولسي جرګې په وړاندې مسؤلیت لري.

ماده ٔ هفتادو هفتم

وزرا وظایف خود را به حیث آمرین واحد های اداری در داخل حدودی که این قانون اساسی وسایر قوانین تعیین می کند، اجرا می نمایند.
وزرا از وظایف مشخصه ٔ خود نزد رئیس جمهور وولسی جرگه مسؤلیت دارند.

اته اویایمه ماده

که چېرې وزیر په بشري ضد جرمونو، ملي خیانت او یا په نورو جرمونو متهم شي، موضوع ددې اساسي قانون د(یو سلو څلوردېرشمې) مادې په رعایت ځانګړې محکمې ته سپارل کېږي.

ماده ٔ هفتادو هشتم

هر گاه وزیر به ارتکاب جرایم ضد بشری، خیانت ملی و یا سایر جرایم متهم گردد، قضیه با رعایت ماده یکصدو سی و چهارم این قانون اساسی به محکمه ٔ خاص محول می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهه اويايمه ماده

حکومت کولای شي د ولسي جرګې د تعطیل په حالت کې له بودجې او مالي چارو پرته، د بېړنۍ اړتیا پر اساس تقنیني فرمانونه ترتیب کړي.

تقنیني فرمانونه د جمهور رئیس تر توشیح وروسته د قانون حکم پیدا کوي. تقنیني فرمانونه باید د ملي شوري د لومړۍ غونډې تر جوړېدو وروسته د دېرشو ورځو په اوږدو کې هغې ته وړاندې شي.

او که د ملي شورې له خوا رد شي، اعتبار نلري.

ماده' هفتادو نهم

حکومت می تواند در حالت تعطیل ولسی جرگه در صورت ضرورت عاجل ، به استثنای امور مربوط به بودجه و امور مالی، فرامین تقنینی را ترتیب کند.

فرامین تقنینی بعد از توشیح رئیس جمهور حکم قانون را حایز می شود. فرامین تقنینی باید در خلال ۳۰روز از تاریخ انعقاد نخستین جلسه شورای ملی به آن تقدیم شود.

و در صورتیکه از طرف شورای ملی رد شود، از اعتبارساقط می گردد.

اتيایمه ماده

وزیران نشي کولای د خپل کار په دوران کې له خپل مقام څخه په ژبنیو، سیمه ییزو، قومي، مذهبي او ګوندي ملحوظاتو ګټه واخلي.

ماده' هشتادم

وزرا نمی توانند در زمان تصدی وظیفه از مقام خود به ملحوظات لسانی، سمتی، قومی، مذهبی و حزبی استفاده نمایند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځم فصل

ملي شوری

یو اتیايمه ماده

دافغانستان د اسلامي جمهوري دولت ملي شوري، دستر تقنيني ارګان په توګه د افغانستان د خلکو د ارادې ښکارندويه ده اود ټول ملت نمایندګي کوي.

دشورې هر غړی د رايې دځرګندونې پـه وخت کې، د افغانستان د خلکو عمومي مصلحتونه او سترې ګټې د خپل قضاوت محور ټاکي.

دوه اتیايمه ماده

ملي شورې له دوو مجلسونو: ولسي جرګې او مشرانو جرګې څخه جوړه ده. هيڅوک نشي کولای په يوه وخت کې د دواړو مجلسونو غړی وي.

دري اتیايمه ماده

دو لسي جرګې غـړي دخلکـو دآزادو، عمومي، پټو او مستقيمو انتخاباتو له لارې انتخابيږي.

دولسي جرګې د کار دوره د پنځم کـال

فصل پنجم

شورای ملی

مادهٔ هشتادویکم

شورای ملي دولت جمهوری اسـلامی افغانستان بحیث عالی ترين ارګان تقنینی مظهر ارادهٔ مردم آن است و از قاطبهٔ ملت نمایندګی می کند.

هر عضو شوری در موقع اظهار رأی ، مصالح عمومی و منافع علیـای مـردم افغانستان را مدار قضاوت قـرار مـی دهد.

مادهٔ هشتاد و دوم

شورای ملي متشـکل از دو مجلـس: ولسی جرګه و مشرانو جرګه می باشد.

هیچ شخص نمی تواند در یک وقـت عضو هر دو مجلس باشد.

مادهٔ هشتاد و سوم

اعضای ولسی جرګه توسط مـردم از طريق انتخابات آزاد،عمومی، سری و مستقیم انتخاب میګردند.

دورهٔ کار ولسی جرګه به تـاریخ اول

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چنګاښ په لومړۍ نېټه دانتخاباتو د نتیجو داعلان څخه وروسته پای ته رسیږي او نوې شوری په کار پیل کوي.

دولسي جرګې د دورې تر ختمېدو دمخه له دېرشو څخه تر شپېتو ورځو پورې موده کې دولسي جرګې دغړیو انتخابات کېږي.

دولسي جرګې دغړیوشمېر دهرې حوزې د نفوسو د شمېر په تناسب زیات نه زیات تر (۲۵۰) کسانو پورې دی.

انتخاباتي حوزې، او ورسره نور مربوط مسایل د انتخاباتو په قانون کې ټاکل کېږي.

د انتخاباتو په قانون کې باید داسې تدبیرونه ونیول شي چې انتخاباتي نظام دافغانستان د ټولو خلکو لپاره عمومي او عادلانه استازیتوب تأمین کړي او دنفوسو په تناسب دې له هر ولایت څخه په اوسط ډول لږ ترلږه دوه ښځینه وکیلې په اولسي جرګه کې غړیتوب ترلاسه کړي.

سرطان سال پنجم، بعداز اعلان نتایج انتخابات به پایان می رسد و شورای جدید به کار آغاز می نماید.

انتخابات اعضای ولسی جرگه در خلال مدت سی الی شصت روز قبل از پایان دورهٔ ولسی جرگه بر گزار می گردد.

تعداد اعضای ولسی جرگه به تناسب نفوس هر حوزه حداکثر دوصدو پنجاه نفر می باشد.

حوزه های انتخاباتی و سایر مسایل مربوط به آن در قانون انتخابات تعیین می گردد.

در قانون انتخابات باید تدابیری اتخاذ گردد که نظام انتخاباتی، نمایندگی عمومی و عادلانه را برای تمام مردم کشور تأمین نماید و به تناسب نفوس از هر ولایت طور اوسط حد اقل دو وکیل زن در ولسی جرگه عضویت یابد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلور اتيايمه ماده

د مشرانو جرګې غړي په لاندې ډول انتخاب او ټاکل کېږي:

۱. دهرې ولايتي جرګې له غړيو څخه يوتن دمربوطې جرګې په انتخاب، د څلورو کلونو لپاره؛

۲. دهر ولايت د ولسواليو د جرګو له غړيو څخه يوتن، د مربوطو جرګو په انتخاب، ددريو کلونو لپاره؛

۳. پاتې دريمه برخه غړي د معلولينو او معيوبينو د دوو تنو او کوچيانو د دوو تنو استازيو په ګډون د هېواد له خبيرو او تجربه لرونکو کسانو څخه د پنځو کلونولپاره د جمهور رئيس له خوا ټاکل کېږي.

جمهور رئيس له دې اشخاصو څخه په سلو کې پنځوس ښځې ټاکي.

هغه شخص چې د مشرانو جرګې د غړي په توګه انتخابېږي په مربوطه جرګه کې خپل غړيتوب له لاسه ورکوي او دده

ماده ٔ هشتاد و چهارم

اعضای مشرانو جرگه به ترتیب ذیل انتخاب و تعین می شوند:

۱. از جمله اعضای شورای هر ولایت، یک نفر به انتخاب شورای مربوط برای مدت چهار سال؛

۲. از جمله اعضای شوراهای ولسوالیهای هرولایت ، یک نفر به انتخاب شورا های مربوط برای مدت سه سال؛

۳. یک ثلث باقی مانده از جمله ٔ شخصیت های خبیر وبا تجربه به شمول دو نفر از نمایندگان معلولین و معیوبین و دو نفر نمایندگان کوچی ها به تعین رئیس جمهور برای مدت پنج سال.

رئیس جمهور تعداد پنجاه فیصد از این اشخاص را از بین زنان تعین می نماید.

شخصی که به حیث عضو مشرانو جرگه انتخاب می شود، عضویت خود را درشورای مربوطه از دست داده،

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرخای د قانون له حکمونو سره سم بـل شخص ټاکل کیږي.

پنځه اتيايمه ماده

هغه څوک چې د ملي شورى غړیتوب ته کانديد يا ټاکل کیږي، د ټـاکونکو پـر شرطونو سربیره ، دا لاندې صفتونه هـم بايد ولري:

۱. د افـغـانـسـتان تبعه وي يـا لږ تر لږه د کـانـديدېدو يا تـعـين تـر نېټـې لـس کـاله پخـوا يـې د افـغانـسـتان د دولت تابعيـت ترلاسـه کړی وي؛

۲. د محکمې له خوا د بشـري ضـد جرمونو، او جنايت په ارتکاب او يا لـه مدني حقوقو څخه په محرومي محکـوم شوی نه وي؛

۳. دولـتـي جرگې غړيو دکانديدېدو په ورځ د عمر پنـځه ويشـت کالـه او دمشرانو جـرگې غړيو دکانديدېدو يـا ټاکنې په ورځ دعمر پنځه ديـرش کالـه بشپړ کړي وي.

به عوض او شخص ديگرى مطابق بـه احكام قانون تعين مى گردد.

مادهٔ هشتادو پنجم

شخصى كه به عضويت شوراى ملـى كانديد يا تعين مى شود، عـلاوه بـر تكميل شرايط انتخاب كنندگان واجد اوصاف ذيل ميباشد:

۱. تـبعه افـغانستان بـوده يا حـد اقل ده سـال قبـل از تـاريخ كانديد يا تـعين شـدن تابعيـت دولـت افـغانـستان را كـسب كـرده باشد؛

۲. از طـرف مـحكمه بـه ارتكاب جـرايم ضـد بشرى، جـنايت و يا حـرمان از حـقوق مـدنى محكوم نشده بـاشد؛

۳. اعـضاى ولسى جـرگه سـن بيست و پـنج سالـگى را در روز كانديد شدن و اعضاى مشرانو جرگه سن سى وپنج سالگى را در روز كانديد يـا تعين شدن تكميل كرده باشند؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږاتیایمه ماده

د ملي شورى د غړيو انتخاباتي وثيقې ، د انتخاباتو د څارنې د خپلواک کمېسيون له خوا د قانون له حکمونو سره سم څېړل کېږي.

ماده' هشتادو ششم

وثـايق انتـخاباتي اعضاى شـوراى ملي تـوسط کميـسيون مـستقل انتخابات مطابق به احکام قانون تدقيق مى گردد.

اوه اتیایمه ماده

د ملي شورې له دواړو جرګو څخه هـره يوه د کار د دورې په پيل کې له خپلـو غړيو څخه يو تن دړئيس په توګه ديـوې تقنيني دورې لپاره، دوه تنه دلومړي نايب او دويم نايب او دوه تنه د منشـي او د منشي د نايب په توګه ، د يو کال لپـاره انتخابوي.

دا اشخاص دولسي جـرګې او مشـرانو جرګې اداري هيئت جوړوي.

د اداري هيئت وظيفې د هرې جرګې د داخلي وظايفو په اصولو کې ټاکلې کېږي.

ماده' هشتادو هفتم

هر يک از دو مجلس شوراى ملي، در آغاز دوره' کار، يک نفر از اعضـاى خود را به حيث رئيس براى يک دوره' تقنينيه و دو نفر را به حيث نايب اول و نايب دوم و دو نفر را به حيث منشي و نايب منشي براى مدت يکسال انتخاب مى کند.

اين اشخاص هيئت ادارى ولسى جرگه و مشرانو جرگه را تشکيل مى دهند.

وظايف هيئت ادارى در اصول وظايف داخلى هر مجلس تعين مى شود.

اته اتیایمه ماده

د مـلي شـورې له دواړو جرګو څخـه هره يوه د بحث وړ موضوعاتو د کتـنې لپاره د داخلي وظايفو د اصولو له مـخې

ماده' هشتادو هشتم

هر يک از دو مجلس شوراى ملي براى مطالعه' موضوعات مورد بحث، بر طبق اصول وظايف داخلى، کميسيون هـا

(c) ketabton.com: The Digital Library

کمېسيونونه جوړوي.

نهه اتيايمه ماده

ولسي جرګه واک لري دغړيو د دريمې برخې په پيشنهاد، د حکومت د اعمالو د څېړنې او کتنې لپاره، يو ځانګړی کمېسيون و ټاکي.

ددې کمېسيون جوړښت او کړنلاره د ولسي جرګې د داخلي وظايفو په اصولو کې تنظيمېږي.

نوي يمه ماده

ملي شورې دالاندې واکونه لري:

۱. د قوانينو او تقنيني فرمانونو تصويب ، تعديل يا لغو کول؛

۲. د پولنيزو، فرهنګي، اقتصادي او تکنالوژيکي پرمختيايي پروګرامونو تصويب؛

۳. د دولتي بودجې تصويب او د پور اخيستو يا ورکولو اجازه؛

۴. د اداري واحدونو منځته راوړل، تعديل او يا لغو کول؛

تشکیل می دهد.

مادهٔ هشتادو نهم

ولسی جرگه صلاحیت دارد به پیشنهاد یک ثلث اعضا، جهت بررسی و مطالعهٔ اعمال حکومت، کمیسیون خاص تعیین نماید.

ترکیب و طرزالعمل این کمیسیون در اصول و ظایف داخلی ولسی جرگه تنظیم می گردد.

مادهٔ نودم

شورای ملی دارای صلاحیتهای ذیل می باشد:

۱. تصویب، تعدیل یالغو قوانین و یافرامین تقنینی؛

۲. تصویب پروگرامهای انکشافی اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و تکنالوژیکی؛

۳. تصویب بودجهٔ دولتی و اجازه اخذ یا اعطای قرضه؛

۴. ایجاد واحد های اداری، تعدیل ویا الغای آن؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵. د دولتونو ترمنځ د تړونونو او بين المللي ميثاقونو تصديق او يا لــه هغــو څخه د افغانستان بېلول؛

۶. په دې اساسي قانون کې نور مندرج واکونه.

۵. تصــديق مــعاهدات و ميثاقهــاى بين الملــلى يــا فســخ الحــاق افغانستان به آن؛

۶. ساير صلاحيتهاى مندرج اين قانون اساسي.

يو نوي يمه ماده

ولسي جرګه لاندې ځــانګړي واکونــه لري:

۱. له هر يوه وزير څخه د استيضاح پــه برخه کې ددې اساسي قانون د دوه نوي - يمې مادې له حکم سره سم تصميم نيول؛

۲. د پرمختيايي پروګرامونو او دولتــي بودجې په باب تصميم نيول؛

۳. ددې اساسي قانون له حکمونو ســره سم د مقرريو تاييد يا ردول؛

مادهٔ نودو يکم

ولسى جرگه داراى صــلاحيت هــاى اختصاصى ذيل مى باشد:

۱. اتخاذ تصميم در مورد استيضاح از هريک از وزرا مطابق به حکم مــادهٔ نودودوم اين قانون اساسى؛

۲. اتخاذ تصميم راجع به پروگرامهاى انکشافى و بودجهٔ دولتى؛

۳. تأييد يا رد مقرريها مطابق به احکام اين قانون اساسى؛

دوه نوي يمه ماده

ولسي جرګه د ټولو غړيو د شلو فيصدو په پېشنهاد کولای شي، له هر يوه وزير څخه استيضاح وکړي.

که ورانديې شوې توضيح د قناعت وړ نه وي، ولــســي جــرګه د نــه باور د رای

مادهٔ نودودوم

ولسى جرگه به پيشنهاد بيست فيصــد کل اعضا، مى تواند از هريک از وزرا استيضاح به عمل آورد.

هرگاه توضيح ارائه شده قناعت بخش نباشد، ولسى جرگه موضوع راى عدم

(c) ketabton.com: The Digital Library

موضوع څېړي.
په وزير باندې د نه باور رايه بايد صريحه، مستقيمه او پر پخو دلايلو ولاړه وي، دغه رايه د ولسي جرګې د ټولو غړيو د رايـو په اکثريت صادرېږي.

درې نوي يمه ماده

د ملي شورې د دواړو جرګو هـر يـو کمېسيون کولای شي له هـر يـوه وزير څخه په ټاکلو موضوعاتو کـې پـوښتنې وکړي.
هغه څوک چـې پوښتنه تـرې شـوې کولای شي شفاهي يـا ليکلـي ځـواب ورکړي.

څلور نوي يمه ماده

قانون هغه مصوبه ده چې د ملي شورې د دواړو جرګو له خوا تصويب او د جمهور رئيس له خوا توشيح شوې وي. مګـر دا چې په دې اساسي قانون کـې بـل ډول ځرګنده شوې وي.
کــه جمهور رئيس د ملي شـورې لـه مصـوبې سره مـوافقه ونه لري کولای

اعتماد را بررسی می کند.
رأی عدم اعتماد از وزير بايد صـريح، مستقيم و بر اساس دلايل موجه باشد.
اين رأی به اکثريت آراء کل اعضـای ولسی جرگه صادر ميگردد.

مادهٔ نودو سوم

هريک از کميسيونهای هر دو مجلس شورای ملي مى تواند از هريک از وزرا در مـوضـوعـات مـعين سـؤال نمايد.
شخصی که از او سوال به عمل آمده، می تواند جواب شفاهي يـا تحريـری بدهد.

مادهٔ نودو چهارم

قانون عبارت است از مصوبهٔ هـر دو مجلس شورای ملي که به توشيح رئيس جمهور رسيده باشد، مگر اينکه در اين قانون اساسی طور ديگر تصريح گرديده باشد.
در صورتيکه رئيس جمهور با مصـوبهٔ شورای ملي موافقه نداشته باشد مـی

(c) ketabton.com: The Digital Library

شي چې د وړاندې کېدو تر نېټې وروسته يې په پنځلسو ورځو کـې د دلايلو لـه ښوولو سره ملي شورى تـه مسترده کړي. ددې وخـت په تېرېدو او يـا دا چې ولسي جرګه يو ځل بيا هغه د ټولـو غړيو له دريو برخو څخه په دوو برخـو رايو تصويب کړي، مصوبه توشېح شوې ګڼله کېږي او نافذېږي.

پنځه نوي يمه ماده

د قانون د طرحې پيشنهاد د حکومت يا د شورى دغړيو او د قضايي چارو د تنظـيم په برخه کې د سترې محکمې لـه خـوا دحکومت له لارې وړاندې کېداى شي. د بودجې او مالي چارو پـه برخـه کـې دقانون د طرحې پيشنهاد يوازې دحکومت له خوا کېږي.

شپږ نوي يمه ماده

که دقانون د طرحې پيشنهاد پر دولـت د نوې تکليف يا دعايداتو دلږولو لرونکـى وي، په دې شرط د کار په فهرست کـې نيول کېږي چې د پيشنهاد په متن کـې د

تواند آنرا در ظرف پانزده روز از تاريخ تقديم با ذکـر دلايـل بـه ولـسى جـرگه مسترد نمايد. با سـپرى شـدن اين مدت و يا در صـورتى کـه ولسى جرگه آنرا مجدداً بـا دو ثلث آراى کل اعضا تصويب نمايـد، مصوبه توشيح شده محسوب و نافذ مى گردد.

مادهٔ نودو پنجم

پيشنهاد طرح قانون از طرف حکومت يا اعضاى شورى و در ساحهٔ تنظـيم امور قضايي از طرف ستره محکمـه توسط حکومت صورت گرفته ميتواند. پيشنهاد طرح قانون در مورد بودجه و امور مالى صرف از طـرف حکومـت صورت مى گيرد.

مادهٔ نودو ششم

هرگاه پيشنهاد طرح قـانون حـاوى تکليف جديد يا تنقـيص در عايـدات دولت باشد، به شرطى در فهرست کار داخل ميشود کـه در مـتن پيشنهاد،

(c) ketabton.com: The Digital Library

جبرانولو مدرک هم پیشبيني شوی وي.

اوه نوي یمه ماده

دحکومت له خوا د قانون د طرحې پیشنهاد لومړی ولسي جرګې ته وړاندې کېږي.

ولسي جرګه د بودجې او مالي چارو په شمول دقانون دطرحې پیشنهاد او دپور اخيستو او یا ورکولو پیشنهاد له بحث وروسته دیو کل په توګه تصویب یا ردوي.

ولسي جرګه نشي کولای وړاندې شوې طرح تر یوې میاشتې زیات وځنډوي.

ولسي جرګه د پیشنهاد شوي قانون طرح تر تصویب وروسته مشرانو جرګې ته سپاري.

مشرانو جرګه د پنځلسو ورځو په اوږدو کې دهغه په باره کې تصمیم نیسي.

ملي شورى د دولت دهغو قوانینو، معاهدو او پرمختیايي پروګرامونو په باره کې تصمیم نیولو ته لومړیتوب ورکوي چې د

مدرک جبران نیز پیش بیني شده باشد.

ماده نودو هفتم

پیشنهاد طرح قانون از طرف حکومت نخست به ولسی جرگه تقدیم می گردد.

ولسی جرگه پیشنهاد طرح قانون را، به شمول بودجه و امور مالی و پیشنهاد اخذ ویا اعطای قرضه را، بعد از بحث به صورت یک کل تصویب یا رد میکند.

ولسی جرگه نمی تواند طرح پیشنهاد شده را بیش از یک ماه به تأخیر اندازد.

ولسی جرگه طرح قانون پیشنهاد شده را بعداز تصویب به مشرانو جرگه می سپارد.

مشرانو جرگه در ظرف پانزده روز در مورد آن تصمیم اتخاذ می کند.

شورای ملی به اتخاذ تصمیم در مورد طرح قوانین، معاهدات و پروگرامهای انکشافی دولت که به اساس پیشنهاد

(c) ketabton.com: The Digital Library

حکومت د وړاندیز په بنسټ د عاجل غور غوښتنه کوي.

که چېرې د قانون د طرحې پیشنهاد لــه دواړو جرګو څخه دیوې دلسو غړیو لــه خوا وشي، پیشنهاد د نومورې جرګې د یو پر پنځمې برخې غړیو ترتاییــد وروســته دهماغې جرګې دکار په فهرست کې نیول کېږي.

اته نوي یمه ماده

د دولت بودجه او دحکومت پرمختیــايي پروګرام دٔ مشرانو جرګې له لیارې ددې جرګې له مشورتي نظریې ســره یوځـــای ولسي جرګې ته سپارل کېږي.

د ولسي جرګې تصمیم د جمهور رئـیس ترتوشیح وروسته ، مشرانو جرګې ته تــر وړاندې کېدو پرته، نافذ ګڼل کېږي.

که چېرې د ځینو عواملو له مخې د مالي کال تر پیل مخکې بودجه تصویب نشي، د نوې بودجې تر تصویب پورې ، د تیــر کال بودجه تطبیقېږي.

حکومت دمالي کال د څلورمې ربعې پــه

حکومت ایجاب رسیدگی عاجل را نماید اولویت میدهد.

هرگاه پیشنهاد طرح قانون از طرف ده نفر از اعضای یکـــی از دو مجلـــس صورت گیرد، بعداز تأیید یک پـــنجم اعضای مجلسی که پیشنهاد به آن ارائه شده است در فهرست کار آن مجلس داخل می گردد.

مادهٔ نودو هشتم

بودجه دولت و پروگــرام انکشـــافی حکومت از طریق مشرانو جرگه توأم با نظریه مشورتی آن به ولسی جرگه تقدیم میشود.

تصمیم ولسی جرگه بدون ارائـــه بـــه مشرانو جرگه بعداز توشـــیح رئـــیس جمهور نافذ شمرده می شود.

هرگاه نظر به عوامل تصویب بودجـــه قبل از آغاز سال مالی صورت نگـــیرد، تا تصویب بودجهٔ جدید، بودجهٔ سال گذشته تطبیق می گردد.

حکومت در خلال ربع چـــهارم ســـال

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوړدو کې د راتلونکې کال بودجه د روان کال د بودجې له اجمالي حساب سره ملي شورې ته وړاندې کوي.

د تېر مالي کال د بودجې قطعي حساب د راتلونکي کال د شپږو مياشتو په موده کې د قانون له حکمونو سره سم ملي شورى ته وړاندې کېږي.

ولسي جرګه نشي کولاى د بودجې تصويب له يوې مياشتې څخه زيات او د هغه پور د اخيستو او ورکولو اجازه چې په بودجه کې شامل نه وي ، تر پنځلس ورځو زيات وځنډوي.

که چېرې ولسي جرګه په دغه موده کې د پور د اخيستو او ورکولو د پېشنهاد په اړه تصميم ونه نيسي، پېشنهاد تصويب شوى ګڼل کېږي.

مالي، بودجهٔ سال آينده را با حساب اجمالي بودجهٔ سال جاري به شوراى ملي تقديم مي نمايد.

حساب قطعي بودجهٔ سال مالي قبل، در خلال مدت شش ماه سال آينده مطابق به احكام قانون به شوراى ملي تقديم مي گردد.

ولسي جرگه نمي تواند تصويب بودجه را بيش از يكماه و اجازهٔ اخذ و يا اعطاى قرضه را كه شامل بودجه نباشد، بيش از پانزده روز به تأخير اندازد.

هرگاه ولسي جرگه درين مدت راجع به پيشنهاد اخذ ويا اعطاى قرضه تصميم اتخاذ نكند، پيشنهادتصويب شده محسوب مي گردد.

نهه نوي يمه ماده

که چېرې د ملي شورې په اجلاس کې کلني بودجه يا پرمختيايي پروګرام يا له عامه امنيت ، د هېواد له ځمکنۍ بشپړتيا سره مربوطه موضوع تر

مادهٔ نودو نهم

در صورتي كه در اجلاس شوراى ملي، بودجهٔ سالانه يا پروگرام انكشافي يا موضوع مربوط به امنيت عامه ، تماميت ارضي و

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبرو لاندې وي، دشورى د اجلاس موده د هغې تر تصويب مخکې پای ته نشي رسېدلای.

سلمه ماده

که چېرې د یوې جرګې مصوبه دبلې جرګې له خوا رد شي، د اختلاف د له منځه وړولپاره د دواړو جرګو د غړيو له خوا په برابر شمېر ګډهيئت ټاکل کېږي.

د هيئت پرېکړه د جمهور رئيس تر توشيح وروسته نافذه ګڼل کېږي. که ګډ هيئت ونه کړای شي د نظر اختلاف له منځه يوسي، تصويب رد شوی ګڼل کېږي. په دې حالت کې ولسي جرګه کولای شي په خپله وروسته غونډه کې هغه د خپلو ټولو غړيوله دريو څخه د دوو برخو د رايو په اکثريت تصويب کړي.

دا تصويب بې له دې چې مشرانو جرګې ته وړاندې شي، د جمهور رئيس تر توشيح وروسته نافذ ګڼل کېږي.

استقلال کشور مطرح باشد مدت اجلاس شوری قبل از تصویب آن خاتمه یافته نمیتواند.

مادهٔ صدم

هر گاه مصوبهٔ یک مجلس از طرف مجلس دیگر رد شود، برای حل اختلاف هیئت مختلط به تعداد مساوی از اعضای هر دو مجلس تشکیل می گردد.

فیصلهٔ هیئت بعد از توشیح رئیس جمهور، نافذ شمرده می شود. در صورتیکه هیئت مختلط نتواند اختلاف نظر را رفع کند، مصوبه رد شده به حساب می رود. درین حالت ولسی جرگه می تواند در جلسهٔ بعدی آنرا با دو ثلث آرای کل اعضا تصویب کند.

این تصویب بدون ارائه به مشرانو جرگه بعد از توشیح رئیس جمهور نافذ شمرده می شود.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو سلو يوومه ماده

د ملي شوري هيڅ غړی د هغې رايې يا نظريې له امله چې د وظيفې د اجرا په وخت کې يې څرګندوي، ترعدلي تعقيب لاندې نه نيول کيږي.

ماده یکصدو یکم

هیچ عضوشورای ملی به علت رأی یا نظریه یی که در هنگام اجرای وظیفه ابراز می دارد، مورد تعقیب عدلی قرار نمی گیرد.

يو سلو دويمه ماده

که د ملي شوري غړی په يوه جرم متهم شي، مسؤل مامور له موضوع څخه هغې جرګې ته چې متهم يې غړی دی، خبر ورکوي او متهم تر عدلي تعقيب لاندې راتلای شي.

د مشهود جرم په مورد کې، مسؤل مامور کولای شي متهم د هغې جرګې له اجازې پرته چې دی يې غړی دی تر عدلي تعقيب لاندې راولي او وي نيسي.

په دواړو حالاتو کې که عدلي تعقيب د قانون له مخې د توقيف ايجاب وکړي، مسؤل مامور مکلف دی چې له موضوع څخه يې له ځنډه نوموړې جرګې ته خبر ورکړي او تصويب يې ترلاسه کړي.

که اتهام د شوري د رخصتي په وخت

ماده یکصدو دوم

هر گاه عضو شورای ملی به جرمی متهم شود، مامور مسؤل از موضوع به مجلسی که متهم عضو آن است، اطلاع می دهد و متهم تحت تعقیب عدلی قرار گرفته می تواند.

در مورد جرم مشهود، مامور مسؤل می تواند متهم را بدون اجازهٔ مجلسی که او عضو آن می باشد تحت تعقیب عدلی قرا دهد و گرفتار نماید.

در هر دو حالت، هر گاه تعقیب عدلی قانوناً توقیف را ایجاب کند، مامور مسؤل مکلف است موضوع را بلا فاصله به اطلاع مجلس مربوط برساند و تصویب آنرا حاصل نماید.

اگر اتهام در هنگام تعطیل شوری

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې رامنځ ته شي، د نیولو او توقیف اجازه د مربوطې جرګې له اداري هیئت څخه ترلاسه کېږي او موضوع د نوموړې جرګې لومړنۍ غونډې ته د تصمیم نیولو لپاره وړاندې کېږي.

صورت بگیرد، اجازهٔ گرفتاری یا توقیف از هیئت اداری مجلس مربوط حاصل می گردد و موضوع به نخستین جلسهٔ مجلس مذکور جهت اخذ تصمیم ارائه می شود.

یوسلو دریمه ماده

وزیران کولای شي د ملي شورى له دوو جرګو څخه د هرې یوې په غونډو کې ګډون وکړي.

د ملي شوري هره جرګه کولای شي خپلې غونډې ته دوزیرانو د حاضرېدو غوښتنه وکړي.

مادهٔ یکصدو سوم

وزرا می توانند در جلسات هر یک از دو مجلس شورای ملی اشتراک ورزند.

هر مجلس شورای ملی می تواند حضور وزرا را در جلسه خود مطالبه کند.

یو سلو څلورمه ماده

د ملي شورى دواړې جرګې په عین وخت کې،بېل بېل مجلسونه کوي.

د دواړو جرګو ګډې غونډې په لاندې حالاتو کې جوړېدلای شي:

۱. کله چې تقنینیه دوره یا کلنۍ غونډه د جمهور رئیس له خوا پرانیستل کېږي؛

مادهٔ یکصدو چهارم

هر دو مجلس شورای ملی در وقت واحد به صورت جداگانه جلسه می کنند.

جلسات هر دو مجلس در موارد ذیل می توانند به طور مشترک دایر شود:

۱. در موقعی که دورهٔ تقنینیه یا اجلاس سالانه از طرف رئیس جمهور افتتاح می گردد؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲. په هغه صورت کې چې جمهور رئیس يې ضروري تشخیص کړي.
دولسي جرګې رئیس د ملي شورى د ګډو غونډو مشري کوي.

يو سلو پنځمه ماده

د ملي شورى غونډې علني دي، مګر دا چې د مجلس رئیس يا لږ تر لږه د ملي شورى لس تنه غړي يې د سري توب پيشنهاد وکړي او جرګه دا پيشنهاد ومني.
هيڅوک نشي کولاى چې په زور د ملي شورى ودانۍ ته ننوزي.

يو سلو شپږمه ماده

د ملي شورى د هر مجلس نصاب د رايو اخيستو په وخت کې د هرې جرګې د غړيو د اکثريت په حضور بشپړيږي او تصميمونه يې د حاضرو غړيو د رايو په اکثريت نيول کيږي، مګر په هغو مواردو کې چې دې اساسي قانون بل ډول تصريح کړې وي.

۲. در صورتيکه رئيس جمهور ضرورى تشخيص دهد.
رئيس ولسى جرگه، از جلسات مشترک شوراى ملى رياست مى نمايد.

مادهٔ يکصدو پنجم

جلسات شوراى ملى علنى مى باشد مگر اينکه رئيس مجلس يا حداقل ده نفر از اعضاى شوراى ملى، سرى بودن آنرا در خواست نمايند و مجلس اين درخواست را بپذيرد.
هيچ شخصى نمى تواند عنفاً بـه مقر شوراى ملى داخل شود.

مادهٔ يکصدو ششم

نصاب هر يک از دو مجلس شوراى ملى، هنگام رأى گيرى با حضور اکثريت اعضا تکميل مى گردد و تصاميم آن با اکثريت آراى اعضاى حاضر اتخاذ مى شود، مگر در مواردى که اين قانون اساسى طور ديگرى تصريح نموده باشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو سلو اوومه ماده

ملي شورى په كــال كــې دوې عــادي غونډې دايروي.

د ملي شورې د دواړو جرګو د غونډو د كار موده په كال كې نهه مياشــتې ده. د اړتيا په وخت كې شورى كولاى شــي دا موده اوږده كړي.

د رخصتيو په ورځو كې د ملي شــورې فوق العاده غونډې د جمهور رئيس په امر دايرېداى شي.

يو سلو اتمه ماده

د مــلي شــــورې د غــړي د مــړينې، استعفى، عزل او يا د داسې معلولېــدو او معيوبېدو په صــورت كــې چې په دايمي توګه د وظيفې د اجراء خنډ شي، د پاتې تقنينيه دورې لپاره د نــوي استازي تعين د قانون له حكمونو سره سم تــر ســره كېږي.

د ملي شورې د غړيو د حاضرېدو يا نــه راتلو سره مربوطې چارې د داخلي وظايفو په اصولو كې تنظيمېږي.

مادهٔ يكصدو هفتم

شوراى ملى در هر ســال دو اجــلاس عادى داير مى كند.

مدت كار هر دو اجلاس شورى، در هر سال نه ماه مــى باشد. در صــــورت ايجاب، شورى مى تواند ايــن مــدت را تمديد كند.

جلسات فوق العادهٔ شـــورى در ايــام تعطيل به امر رئيس جمهور داير شده مى تواند.

مادهٔ يكصدو هشتم

در حــالات وفات، اســتعفا و عــزل عضو شوراى ملــى ويا معلوليت يــا معيوبيتى كـــه به طــــور دايم مـــانع اجراى وظيفه گردد، تعـيين نمايــنـدهٔ جــديد بــراى مــدت باقى مانــدهٔ دورهٔ تقنينيه، مطابق به احكام قــانون صورت ميگيرد.

امور مربوط به حضور و غياب اعضاى شوراى ملي در اصول وظايف داخلـــى تنظيم مى گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو سلو نهمه ماده

د تقنینیه دورې په وروستني یو کال کې د انتخاباتو د قانون د بدلېدو پیشنهاد د ملي شورې د کار په فهرست کې نشي نیول کېدلای.

شپږم فصل

لویه جرگه

یو سلو لسمه ماده

لویه جرگه د افغانستان د خلکو د ارادې تر ټولو ستر مظهر دی.

لویه جرگه:

۱. د ملي شورې له غړیو؛

۲. د ولایتونو او ولسوالیو د جرگو له رئیسانو جوړېږي.

وزیران، د سترې محکمې رئیس او غړي او لوی څارنوال کولای شي د لویې جرگې په غونډو کې بې له دې چې د رایې ورکولو حق ولري، گډون وکړي.

یو سلو یوولسمه ماده

لویه جرگه په لاندینیو حالاتو کې دایرېږي:

مادهٔ یکصدو نهم

پیشنهاد تعدیل قانون انتخابات، در یک سال اخیر دورهٔ تقنینیه، در فهرست کار شورای ملی داخل شده نمی تواند.

فصل ششم

لویه جرگه

مادهٔ یکصدو دهم

لویه جرگه عالی ترین مظهر ارادهٔ مردم افغانستان می باشد.

لویه جرگه متشکل است از:

۱. اعضای شورای ملی؛

۲. روسای شورا های ولایات و ولسوالیها.

وزرا، رئیس و اعضای ستره محکمه و لوی څارنوال می توانند در جلسات لویه جرگه بدون حق رأی اشتراک ورزند.

مادهٔ یکصدو یازدهم

لویه جرگه در حالات ذیل دایر می گردد:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱. د هېواد د خپلواکۍ، ملي حاکمیت، ځمکنۍ بشپړتیا او سترو مصلحتونو پورې د مربوطو چارو په باب تصمیم نیول؛
۲. ددې اساسي قانون د حکمونو تعدیل؛
۳. ددې اساسي قانون د(نهه شپېتمې) مادې له مخې د جمهور رئیس محاکمه کول.

۱. اتخاذ تصمیم در مورد مسایل مربوط به استقلال، حاکمیت ملی، تمامیت ارضی و مصالح علیای کشور؛
۲. تعدیل احکام این قانون اساسی؛
۳. محاکمه رئیس جمهور مطابق به حکم مندرج ماده شصت و نهم این قانون اساسی.

یوسلو دولسمه ماده

لویه جرګه په لومړۍ غونډه کې، د غړیو له منځه یو تن د رئیس، یو تن د مرستیال او دوه تنه د منشي او نایب منشي په توګه ټاکي.

ماده یکصدو دوازدهم

لویه جرګه در اولین جلسه، از میان اعضا یک نفر را به حیث رئیس و یک نفر را بحیث معاون و دو نفر را بحیث منشی و نایب منشی انتخاب می کند.

یو سلو دیارلسمه ماده

د لویې جرګې نصاب د رایې اخیستو په وخت کې د غړیو په اکثریت سره بشپړېږي.

د لویې جرګې تصمیمونه، له هغو مواردو پرته چې په دې اساسي قانون کې صریحاً ذکر شوي، د ټولو غړیو د رایو په اکثریت، نیول کېږي.

ماده یکصدو سیزدهم

نصاب لویه جرگه هنگام رای دهی، با حضور اکثریت اعضا تکمیل می گردد.

تصامیم لویه جرگه، جز در مواردی که در این قانون اساسی صریحاً ذکر گردیده، با اکثریت آرای کل اعضا اتخاذ می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو سلو څوارلسمه ماده

د لويې جرګې بحثونه علني دي، مګر دا چې د غړيو څلورمه برخه يې د سريتوب غوښتنه وکړي او لويه جرګه دا غوښتنه ومني.

يو سلو پنځلسمه ماده

د لويې جرګې د جريان په وخت کښې د دې اساسي قانون د(يوسلويوومې) او (يوسلو دويمې) مادې مندرج احکام د هغې د غړيو په باب تطبيقيږي.

اووم فصل

قضاء

يو سلو شپاړسمه ماده

قضائيه قوه د افغانستان د اسلامي جمهوري دولت خپلواک رکن دی.

قضائيه قوه له يوې سترې محکمې، د استيناف له محکمو او ابتدائيه محکمو څخه جوړه ده چې تشکيلات او واکونه يې د قانون له لارې تنظيميږي.

ستره محکمه د ستر قضايي ارګان په توګه د افغانستان د اسلامي جمهوريت

مادهٔ يکصدو چهاردهم

مباحثات لويه جرگه علني مي باشد مگر اينکه يک ربع اعضا سری بودن آنرا در خواست نمايند و لويه جرگه اين درخواست را بپذيرد.

مادهٔ يکصدو پانزدهم

در هنگام داير بودن لويه جرگه، احکام مندرج مواد يکصدو يکم و يکصدو دوم اين قانون اساسی، در مورد اعضای آن تطبيق می گردد.

فصل هفتم

قضاء

مادهٔ يکصدو شانزدهم

قوهٔ قضائيه رکن مستقل دولت جمهوری اسلامی افغانستان می باشد.

قوهٔ قضائيه مرکب است از يک ستره محکمه، محاکم استيناف و محاکم ابتدائيه که تشکيلات و صلاحيت آنها توسط قانون تنظيم می گردد.

ستره محکمه به حيث عاليترين ارگان قضائی دررأس قوهٔ قضائيهٔ جمهوری

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قضائيه قوې په سرکې ځاى لري.

يو سلو اوه لسمه ماده

ستره محكمه نه تنه غړي لري چې د جمهور رئيس له خوا د ولسي جرګې په تاييد او ددې اساسي قانون د(پنځوسمې) مادې د وروستې فقرې او د(يو سلو اتلسمې) مادې د حكمونو په رعايت په پيل كې په دې ترتيب ټاكل كيږي:

درې تنه د څلورو كلونو لپاره، درې تنه د اووكلونو لپاره او درې تنه د لسو كلونو لپاره.

وروستنۍ ټاكنې د لسو كلونو لپاره دي.

د غړيو ټاكل د دوهم ځل لپاره جواز نه لري.

جمهور رئيس د سترې محكمې يو غړى د سترې محكمې د رئيس په توګه ټاكي.

د سترې محكمې غړي ددې اساسي قانون په(يوسلواوه ويشتمې) مادې كې له راغلي حالت پرته، د خدمت ددورې ترپايه

اسلامي افغانستان قرار دارد.

مادهٔ يكصدو هفدهم

ستره محكمه مركب است از نه عضو كه از طرف رئيس جمهور با تأييد ولسي جرگه و با رعايت احكام مندرج فقرهٔ آخر مادهٔ پنجاهم و مادهٔ يكصدو هجدهم اين قانون اساسي در آغاز به ترتيب ذيل تعيين ميگردند:

سه نفر براى مدت چهار سال، سه نفر براى مدت هفت سال و سه نفر براى مدت ده سال.

تعيينات بعدى براى مدت ده سال مي باشد.

تعيين اعضا براى بار دوم جواز ندارد.

رئيس جمهور يكي از اعضا را به حيث رئيس ستره محكمه تعيين مي كند.

اعضاى ستره محكمه به استثناى حالت مندرج مادهٔ يكصدو بيست و هفتم اين قانون اساسى، تا ختم دورهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

له خپلو وظيفو څخه نه عزليږي.

خدمت ازوظایف شان عزل نمی شوند.

يو سلو اتلسمه ماده

د سترې محكمې غړى بايد لاندېنۍ شرايط ولري:

۱. د ټاکلو په وخت کې د رئيس او غړو عمرتر څلوېښتو کلو لږ نه وي؛

۲. د افغانستان تبعه وي؛

۳. په حقوقي يا فقهي علومو کې لوړې زده کړې او د افغانستان په قضايي نظام کې تخصص او کافي تجربه ولري؛

۴. د ښه سيرت او نېک شهرت لرونکي وي؛

۵. د محکمې له خوا د بشري ضد جرمونو او جنايت په ارتکاب او يا له مدني حقوقو څخه په محرومي محکوم شوى نه وي؛

۶. د وظيفې د تصدۍ په وخت کې په هيڅ سياسي ګوند کې غړيتوب ونه لري.

مادهٔ يكصدو هجدهم

عضو ستره محكمه واجد شرايط ذيل مى باشد:

۱. سن رئيس و اعضا در حين تعيين از چهل سال كمتر نباشد؛

۲. تبعهٔ افغانستان باشد؛

۳. در علوم حقوقى و يا فقهى تحصيلات عالى و در نظام قضائى افغانستان تخصص و تجربهٔ كافى داشته باشد؛

۴. داراى حسن سيرت و شهرت نيك باشد؛

۵. از طرف محكمه به ارتكاب جرايم ضد بشرى، جنايت و يا حرمان از حقوق مدنى محكوم نشده باشد؛

۶. در حال تصدى وظيفه در هيچ حزب سياسى عضويت نداشته باشد.

يو سلو نولسمه ماده

د سترې محكمې غړي د وظيفې تر پيل

مادهٔ يكصدو نزدهم

اعضاى ستره محكمه قبل از اشغال

(c) ketabton.com: The Digital Library

محکي، د جمهور رئيس په وړانـــدې دا لوړه کوي:

بسم الله الرحمن الرحيم

«د لوی خدای ﷻ په نامه لوړه کوم چې د اسلام د سپېڅلي دين له احکامو، پـــه دې اساسي قانون او نورو قوانينو کې له راغلو نصوصو سره سم حق او عدالت تامين او د قضاء وظيفه په بشپړ امانت، صداقت او بې طرفي اجراء کړم.»

يو سلو شلمه ماده

د قضائيه قوې په صلاحيت کې په ټولـــو هغو دعوو غور شامل دی، چې د دولـــت په شمول د حقيقي يا حکمي اشخاصو له خوا د مدعي يا مدعي عليه پـــه حيـــث د قانون له حکمونو سره سم د محکمې پـــه وړاندې اقامه شي.

يو سلو يو ويشتمه ماده

له اساسي قانون سره د قوانينـــو، تقنينـــي فرمانونو، بين الدول معاهدو او بين المللي ميثاقونو دمطابقت څېړل دحکومـــت يـــا مـــحـــاکـــمو په غوښتنه او دهغو تفسير

وظيفه، حلف آتي را در حضور رئيس جمهور بجا می آورند:

بسم الله الرحمن الرحيم

« بنام خداوند بزرگ ﷻ سوگند يـــاد می کنم که حق و عدالت را بر طبـــق احکام دين مقدس اسلام، نصوص ايـــن قانون اساسی و ساير قوانين افغانســـتان تأمين نموده، وظيفهٔ قضاء را با کمـــال امانت صداقت وبی طرفی اجرا نمايم.»

مادهٔ يکصدو بيستم

صلاحيت قوه قضائيه شامل رســـيدگی به تمام دعاوی است کـــه از طـــرف اشخاص حقيقی يا حکمی، بـــه شمول دولت به حيث مدعی يا مدعی عليه در پيشگاه محکمه مطابق به احکام قانون اقامه شود.

مادهٔ يکصدو بيست و يکم

بررسی مطابقت قوانين، فرامين تقنينی، معاهدات بين الدول و ميثاق های بين-المللی با قانون اساسی و تفسير آنها بر اساس تقاضای حکومت و يا مـــحـــاکم،

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقانون له حکمونو سره سم دستري محکمي صلاحيت دی.

مطابق به احکام قانون از صلاحيت ستره محکمه مي باشد.

يو سلو د وه ويشتمه ماده

هيڅ قانون نشي کولای په هيڅ حال کي، کومه قضيه يا ساحه په څه ډول چي پـه دي فصل کي تحديد شوي د قضائيه قوي له صلاحيت څخه وباسي او بل مقام ته يي وسپاري.

دا حکم د هغو خاصو محکمو چي ددي اساسي قانون په(نهه شپيتمي، اته اويايمي او يو سلو اوه ويشتمي) مادو کي راغلي او په مربوطو قضيوکي د نظامي محکمو د تشکيل مانع نه گرځي.

ددي ډول محکمو تشکيل او صلاحيت د قانون له لياري تنظيميږي.

مادهٔ يکصدو بيست و دوم

هيچ قانون نمی تواند در هيچ حالـت، قضيه يا ساحه يي را از دايرهٔ صلاحيت قوهٔ قضائيه به نحوی که در اين فصل تحديد شده، خارج بسازد و به مقـام ديگر تفويض کند.

اين حکم مانع تشکيل محاکم خـاص مندرج مواد شصت و نهـم، هفتادوهشتم و يکصدو بيست و هفتم اين قانون اساسی و محاکم عسکری در قضايای مربوط به آن نمی گردد.

تشکيل و صلاحيت اين نوع محـاکم توسط قانون تنظيم می گردد.

يو سلو درويشتمه ماده

ددي اساسي قانون د حکمونو په رعايت د محکمو په تشکيل، صلاحيت او اجراآتو پوري مربوط قواعد او په قاضيانو پوري مربوطي چاري د قانون لـه لياري تنظيميږي.

مادهٔ يکصدو بيست و سوم

با رعـايت احـکـام ايـن قـانون اساسی، قواعـد مربوط به تشـکيل، صلاحيت و اجراآت محاکم و امـور مـربوط به قضات توسط قانون تنظيم می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو سلو څلیریشتمه ماده

د قضائیه قوې د مامورینو او نورو اداري کار کوونکیو په برخه کې ، د دولت د مامورینو اونورو اداري کار کوونکیو د مربوطو قوانینو حکمونه نافذ دي خو تقرر، انفکاک، ترفیع، تقاعد، مجازات او مکافات یې د سترې محکمې له خوا له قانون سره سم تر سره کیږي.

ماده‌ٔ یکصدو بیست و چهارم

در مورد مامورین و سایر کارکنان اداری قوهٔ قضائیه، احکام قوانین مربوط به مامورین و سایر کار کنان اداری دولت نافذ می باشد ولی تقرر، انفکاک، ترفیع، تقاعد، مجازات و مکافات شان توسط ستره محکمه مطابق به احکام قانون صورت می گیرد.

یو سلو پنځه ویشتمه ماده

د قضائیه قوې بودجه د حکومت په مشوره د سترې محکمې له خوا تر تیبیږي او د دولت د بودجې د یوې برخې په توګه د حکومت له خوا ملي شورى ته وراندې کیږي.

د قضائیه قوې د بودجې تطبیق د سترې محکمې صلاحیت دی.

ماده‌ٔ یکصدو بیست و پنجم

بودجهٔ قوهٔ قضائیه به مشورهٔ حکومت از طرف ستره محکمه ترتیب گردیده، به حیث جزء بودجهٔ دولت،توسط حکومت به شورای ملی تقدیم می شود.

تطبیق بودجهٔ قوهٔ قضائیه از صلاحیت ستره محکمه می باشد.

یو سلو شپږویشتمه ماده

د سترې محکمې غړي، د خدمت د دورې تر پای ته رسېدو وروسته. د پاتې ژوند په موده کې د خدمت د دورې له

ماده‌ٔ یکصدو بیست و ششم

اعضای ستره محکمه بعد از ختم دورهٔ خدمت برای بقیهٔ مدت حیات از حقوق مالی دورهٔ خدمت مستفید

(c) ketabton.com: The Digital Library

مالي حقوقو څخه برخمن کېږي، پسه دې شرط چې په دولتي او سياسي چارو بوخت نشي.

می شوند مشروط بر اینکه به مشاغل دولتی و سیاسی اشتغال نورزند.

يو سلو اووه ويشتمه ماده

که چېرې د ولسي جرګې تر دريېيمې برخې زيات غړي، د سترې محکمې د رئيس يا غړيو محاکمه د وظيفوي جرم يا د جنايت د ارتکاب د اتهام پسر اساس وغواړي او ولسي جرګه دا غوښتنه د ټولو غړيو له دريو برخو څخه د دوو برخو په اکثريت تصويب کړي، متهم له وظيفې څخه عزل او موضوع خاصې محکمې ته سپارل کېږي.

د محکمې تشکيل او د محاکمې طرزالعمل د قانون پـه وسيله تنظيمېږي.

مادهٔ يكصدو بيست و هفتم

هر گاه بیش از یک ثلث اعضای ولسی جرگه، محاکمهٔ رئیس یا عضو ستره محکمه را بر اساس اتهام به جرم ناشی از اجرای وظیفه یا ارتکاب جنایت تقاضا نماید وولسی جرگه این تقاضا را با اکثریت دو ثلث کل اعضا تصویب کند، متهم از وظیفه عزل و موضوع به محکمهٔ خاص محول می گردد.

تشکیل محکمه و طرز العمل محاکمه، توسط قانون تنظیم می گردد.

يو سلو اته ويشتمه ماده

د افغانستان په محکمو کې محاکمه پـه علني ډول دايرېږي او هر څوک حق لري د قانون له حکمونو سره سم په هغې کې ګډون وکړي.

مادهٔ يكصدو بيست و هشتم

در محاکم افغانستان، محاکمه بصورت علنی دایر می گردد و هر شخص حق دارد با رعایت احکام قانون در آن حضور یابد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

محکمه کولای شي، په داسې حالاتو کې چې په قانون کې څرګند شوي یا د محاکمې سري توب ضروري وګڼل شي، سري غونډې دایرې کړي خو د حکم اعلان باید علني وي.

یو سلونهه ویشتمه ماده

محکمه مکلفه ده د خپل صادر کړي حکم اسباب په فیصله کې ذکر کړي.
د محکمو د ټولو قطعي فیصلو عملي کول واجب دي خو د شخص د مرګ د حکم په حالت کې د جمهور رئیس منظوري شرط ده.

یو سلو دېرشمه ماده

محکمې تر غور لاندې قضایاوو کې ددې اساسي قانون او نورو قوانینو حکمونه تطبیقوي.
که دغور لاندې قضایاوو له جملې څخه د کومې قضیې لپاره په اساسي قانون او نورو قوانینو کې حکم موجود نه وي، محکمه د حنفي فقهې د احکامو له مخې او په هغو حدودو کې دننه چې دې اساسي قانون

محکمه می تواند در حالاتی که در قانون تصریح گردیده، یا سری بودن محاکمه ضروری تشخیص گردد، جلسات سری دایر کند ولی اعلام حکم باید به هر حال علنی باشد.

مادهٔ یکصدو بیست و نهم

محکمه مکلف است اسباب حکمی را که صادر می نماید، در فیصله ذکر کند.
تمام فیصله های قطعی محاکم واجب-التعمیل است مگر در حالت حکم به مرگ شخص که مشروط به منظوری رئیس جمهور می باشد.

مادهٔ یکصدو سی ام

محاکم در قضایای مورد رسیدگی ، احکام این قانون اساسی وسایر قوانین را تطبیق می کنند.
هر گاه برای قضیه یی از قضایای مورد رسیدگی، در قانون اساسی و سایر قوانین،حکمی موجود نباشد، محاکم به پیروی از احکام فقه حنفی و در داخل حدودی که این قانون اساسی وضع

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټاکلي، قضیه په داسې ډول حل او فصل کوي چې عدالت په ډېره ښه توګه تأمین کړي.

نموده، قضیه را به نحوی حل و فصل می نمایند که عدالت را به بهترین وجه تأمین نماید.

یو سلو یو دېرشمه ماده

محکمې د اهل تشیع لپاره په شخصیه احوالو پورې مربوطو قضاياوو کې د تشیع د مذهب حکمونه د قانون له احکامو سره سم تطبیقوي.

په نورو دعوو کې هم که په دې اساسي قانون یا نورو قوانینو کې حکم موجود نه وي، محکمې قضیه ددې مذهب له حکمونو سره سم حل او فصل کوي.

ماده' یکصدو سی و یکم

محاکم برای اهل تشیع، در قضایای مربوط به احوال شخصیه، احکام مذهب تشیع را مطابق به احکام قانون تطبیق می نمایند.

در سایر دعاوی نیز اگر در این قانون اساسی و قوانین دیگر حکمی موجود نباشد، محاکم قضیه را مطابق به احکام این مذهب حل و فصل می نمایند.

یو سلو دو دېرشمه ماده

قاضیان د سترې محکمې په پیشنهاد او د جمهور رئیس په منظورۍ ټاکل کېږي.

د قاضیانو مقرري، تبدیلي،ترفیع، مواخذه او د تقاعد پیشنهاد د قانون له حکمونو سره سم د سترې محکمې صلاحیت دی.

ستره محکمه د اجرایي او قضایي چارو د ښه تنظیم او د لازمو اصلاحاتو د

ماده' یکصد و سی و دوم

قضات به پیشنهاد ستره محکمه و منظوری رئیس جمهور تعیین می گردند.

تقرر، تبدل، ترفیع، مواخذه و پیشنهاد تقاعد قضات مطابق به احکام قانون از صلاحیت ستره محکمه می باشد.

ستره محکمه بمنظور تنظیم بهتر امور اجرایي و قضایي و تأمین اصلاحات

(c) ketabton.com: The Digital Library

تأمین لپاره، د قضائیه قوې، عمومي اداري آمریت تأسیسوي.

لازم،آمریت عمومی اداری قوهٔ قضائیه را تأسیس می نماید.

یو سلو دري دېرشمه ماده

که قاضي د جنایت په ارتکاب متهم شــي ستره محکمه د قانون له حکمونو سره سم د قاضي پر حالت غور کوي. که ســتره محکمه د ده د دفاع تر اورېدلو وروســته اتهام وارد وبولي جمهور رئیس ته یــې د عزل پیشنهاد کوي د جمهور رئیس لــه منظورۍ وروسته متهم قاضي له وظــیفې څخه عزل او د قانون له حکمونو سره سم جزا ورکول کېږي.

مادهٔ یکصدو سی و سوم

هر گاه قاضی به ارتکاب جنایت متهم شود،ستره محکمه مطابق بــه احکــام قانون به حالت قاضی رسیدگی نموده، پس از استماع دفاع او، در صورتیکه ستره محکمــه اتهــام را وارد بدانــد پیشنهاد عزلش را به رئــیس جمهــور تقدیم و با منظوری آن از طرف رئــیس جمهور، قاضی متهم از وظیفه معزول و مطابق به احکام قانون مجازات می شود.

یو سلو څلور دېرشمه ماده

د جرمونو کشف د پولیس په وسیله او د جرمونو تحقیق او په محکمه کې پر متهم باندې د دعوا اقامه د څارنوالۍ له خوا، د قانون له احکامو سره سم کېږي.

څارنوالي د اجرائیه قوې برخه ده او پــه خپلو اجراآتو کې استقلال لري.

د څارنوالۍ تشکیل، صلاحیت او د اجراآتو څرنگوالی د قانون له لیارې تنظیمېږي.

مادهٔ یکصدو سی و چهارم

کشف جرایم، توسط پولیس و تحقیــق جرایم و اقامهٔ دعوا علیــه مــتهم در محکمه، از طرف څارنوالی مطابق بــه احکام قانون صورت می گیرد.

څارنوالی جــزء قــوه اجرائیــه و در اجراآت خود مستقل می باشد.

تشکیل، صلاحیت و طــرز فعالیــت څارنوالی توسط قانون تنظیم می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وسله والو خواکونو ، پوليسو او د ملي امنيت کار کوونکيو د وظيفوي جرمونو کشف او تحقيق د خاص قانون له لياري تنظيمېږي.

يو سلو پنځه دېرشمه ماده

که د دعوي لوری په هغه ژبه چې محاکمه پرې کېږي ونه پوهېږي، د قضيې پر موادو او اسنادو د اطلاع او په محکمه کې په خپله مورنۍ ژبه د خبرو کولو حق د ترجمان په وسيله ورته تامينېږي.

اتم فصل

اداره

يو سلو شپږ دېرشمه ماده

د افغانستان د اسلامي جمهوريت اداره د مرکزي اداري او محلي ادارو د واحدونو پر اساس له قانون سره سم تنظيمېږي.

مرکزي اداره پر څينو اداري واحدونو وېشل کېږي چې د هرې يوې په سر کې يو وزير وي.

د محلي اداري واحد ولايت دی.

کشف و تحقيق جرايم وظيفوی منسوبين قوای مسلح ، پوليس و مؤظفين امنيت ملی، توسط قانون خاص تنظيم می گردد.

مادهٔ يکصدو سی و پنجم

اگر طرف دعوا زبانی را که محاکمه توسط آن صورت می گيرد، نداند، حق اطلاع به مواد و اسناد قضيه و صحبت در محکمه به زبان مادری توسط ترجمان برايش تأمين می گردد.

فصل هشتم

اداره

ماده يکصدو سی و ششم

ادارهٔ جمهوری اسلامی افغانستان بر اساس واحد های ادارهٔ مرکزی و ادارات محلی، طبق قانون، تنظيم می گردد.

ادارهٔ مرکزی به يک عده واحد های اداری منقسم می گردد که در رأس هر کدام يک نفر وزير قرار دارد.

واحد ادارهٔ محلی، ولايت است.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دولايتونو او مربوطه ادارو شمېر، ساحه، برخې او تشکيلات د نفوسو د شمېر، ټولنيزې او اقتصادي وضعې او جغرافيايي موقعيت پر اساس د قانون له لارې تنظيمېږي.

تعداد، ساحه، اجزا و تشکيلات ولايات و ادارات مربوط، بر اساس تعداد نفوس، وضع اجتماعی و اقتصادی و موقعيت جغرافيايي توسط قانون تنظيم مي گردد.

يو سلو اوه دېرشمه ماده

حکومت د مرکزيت د اصل په ساتلو سره د اقتصادي، ټولنيزو او فرهنگي چارو د گړندي کولو او ښه والي او د ملي ژوند په پر مختگ کې د خلکو د لازياتي ونډې اخيستو په منظور، لازم صلاحيتونه د قانون له حکمونو سره سم محلي اداري ته سپاري.

ماده ٔ يکصدو سی و هفتم

حکومت با حفظ اصل مرکزيت به منظور تسريع و بهبود امور اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و سهم گيری هرچه بيشتر مردم در انکشاف حيات ملي،صلاحيت های لازم را مطابق به احکام قانون ، به اداره ٔ محلي تفويض مي نمايد.

يو سلو اته دېرشمه ماده

په هر ولايت کې يوه ولايتي جرگه جوړېږي.

د ولايتي جرگې غړي له قانون سره سم د نفوسو په تناسب، د آزادو، عمومي، پټو او مستقيمو ټاکنو له مخې د ولايت د اوسېدونکو له خوا د

ماده ٔ يکصدو سی و هشتم

در هر ولايت يک شورای ولايتی تشکيل ميشود.

اعضای شورای ولايتی، طبق قانون، به تناسب نفوس، از طريق انتخابات آزاد، عمومی، سری و مستقيم از طرف ساکنين ولايت برای

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلورو کلونو لپاره ټاکل کېږي.
ولايتي جرګه له خپلو غړيو څخه يو تن د رئيس په توګه ټاکي.

مدت چهار سال انتخاب می گردند.
شورای ولایتی یک نفر از اعضای خود را به حیث رئیس انتخاب می نماید.

يو سلونهه دېرشمه ماده

ولايتي جرګه د دولت د پرمختيايي هدفونو په تأمين او د ولايت د چارو په ښه کولو کې لکه څنګه چې په قوانينو کې څرګنده شوې، برخه اخلي او په ولايت پورې د مربوطو چارو په باب مشوره ورکوي.
ولايتي جرګه خپلې وظيفې د محلي ادارې په مرسته سرته رسوي.

مادهٔ يكصدو سی و نهم

شورای ولایتی در تأمین اهداف انکشافی دولت و بهبود امور ولایت به نحوی که در قوانین تصریح می گردد، سهم گرفته و در مسایل مربوط به ولایت مشوره می دهد.
شورای ولایتی وظایف خود را با همکاری ادارهٔ محلی اجرا می نماید.

يو سلو څلوېښتمه ماده

د محلي ادارې د چارو د سمون او په هغې کې د خلکو د فعالې ونډې اخيستو د تأمين په مقصد، په ولسواليو او کليو کې د قانون له حکمونو سره سم جرګې جوړېږي.
ددې جرګو غړي د آزادو، عمومي، پټو او مستقيمو ټاکنو له مخې د سيمې د اوسېدونکو له خوا د

مادهٔ يكصدو چهلم

برای تنظیم امور و تأمین اشتراک فعال مردم در ادارهٔ محلی، در ولسوالی ها و قریه ها، مطابق به احکام قانون، شوراها تشکیل می گردند.
اعضای این شورا ها از طریق انتخابات آزاد، عمومی، سری و مستقیم از طرف ساکنین محل برای مدت سه سال

(c) ketabton.com: The Digital Library

دريو کلونو لپاره ټاکل کيږي.
په محلي جرګو کې د کوچيانو ګډون د قانون له حکمونو سره سم تنظيميږي.

يو سلو يو څلويښتمه ماده

د ښاري چارو د اداري لپاره ښاروالي تشکيليږي.
ښاروال او د ښاري مجلسونو غړي د آزادو، عمومي، پټو او مستقيمو انتخاباتو له لارې انتخابيږي.
په ښارواليو پورې مربوطې چارې د قانون له لارې تنظيميږي.

يو سلو دو څلويښتمه ماده

دولت ددې اساسي قانون د حکمونو د تعميل او د مندرجو ارزښتونو د تأمين لپاره لازمې اداري جوړوي.

نهم فصل

اضطراري حالت

يو سلو دري څلويښتمه ماده

که د جګړې، د جګړې د خطر، وخيم اغتشاش او طبيعي آفاتو او يا ورته حالت له امله د خپلواکۍ او ملي ژوند

انتخاب می شوند.
سهم گیری کوچیان در شورا های محلی مطابق به احکام قانون تنظیم می گردد.

مادهٔ یکصدو چهل و یکم

برای ادارهٔ امور شهری، شاروالی تشکیل می شود.
شاروال و اعضای مجالس شاروالی، از طریق انتخابات آزاد، عمومی، سری و مستقیم انتخاب می شوند.
امور مربوط به شاروالیها توسط قانون تنظیم می گردند.

مادهٔ یکصدو چهل و دوم

دولت به مقصد تعمیل احکام و تأمین ارزشهای مندرج این قانون اساسی، ادارات لازم را تشکیل می نماید.

فصل نهم

حالت اضطرار

مادهٔ یکصدو چهل و سوم

هر گاه به علت جنگ، خطر جنگ، اغتشاش وخیم، آفات طبیعی و یا حالت مماثل، حفظ استقلال و حیات ملی از

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساتنه په هغه طريقه چې په اساسي قـــانون کې ټاکل شـــوې، ناشـــونې وګرځـــي د جمهور رئيس له خوا د ملي شـــورى پـــه تأييد د هيواد په ټولو او يا ځينې برخو کې اضطراري حالت اعلانيږي.

که اضطراري حالت تر دوو مياشتو زيات دوام ومومي، د اوږدولو لپاره يې د ملـــي شورى موافقه شرط ده.

يو سلو څلورڅلوېښتمه ماده

په اضطراري حالت کې جمهـــور رئـــيس کولاى شي د ملي شـــورى او د ســـترې محکمې له رئيسانو سره په مشوره، د ملي شورې ځينې صلاحيتونه حکومت ته انتقال کړي.

يو سلو پنځه څلوېښتمه ماده

په اضطراري حالت کې جمهـــور رئـــيس کولاى شي چې د ملي شورى او د سترې محکمې د رئيسانو تر تأييـــد وروســـته د اساسي قانون لاندېني حکمونه وځنډوي او يا قيود پرې ولګوي:

۱. د اوه وېشتمې مادې دوهمه فقره؛

مجرايي که در قانون اساسى تعين شده، نا ممکن گردد، حالـــت اضـــطرار از طرف رئيس جمهور با تأييد شـــوراى ملی در تمام يا بعضى از ساحات کشور اعلان مى شود.

هـــر گـــاه حـــالت اضـــطرار بيش از دو ماه دوام نمايد، براى تمديـــد آن، مـــوافقت شوراى ملی شرط است.

مادهٔ يکصدو چهل و چهارم

در حالت اضطرار رئيس جمهور مـــى توانـــد به مـــشورهٔ رؤساى شـــوراى ملـــى و ســـتره محکمـــه، بعضـــى از صلاحيت هاى شـــوراى ملـــى را بـــه حکومت انتقال دهد.

مادهٔ يکصدو چهل و پنجم

در حالت اضطرار، رئيس جمهور مـــى تواند بعد از تأييد رؤساى شوراى ملی و ستره محکمه، تنفيذ احکام ذيـــل را معطل بسازد و يا برآن ها قيودى وضع نمايد:

۱. فقرهٔ دوم مادهٔ بيست و هفتم؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲. شپږ دېرشمه ماده؛

۳. د اوه دېرشمي مادې دويمه فقره؛

۴. د اته دېرشمې مادې دويمه فقره.

يو سلو شپږ څلوېښتمه ماده

د اضطرار په حالت کې اساسي قانون نــه تعديلېږي.

يو سلو اوه څلوېښتمه ماده

که چېرې د جمهوري رياست دوره او يا د ملي شورې تقنيني دوره د اضطرار پــه حالت کې پای تــه ورســېږي، د نويــو انتخاباتو تر سره کېـدل ځنډېـږي او د جمهور رئيس او ملي شورې د غړيــو د خدمت موده تر څلورو مياشــتو پــورې، تمديدېږي.

که اضـــطراري حــالت تــر څلــورو مياشتو زيات اوږد شــي، لـــويه جرگه د جمهـــور رئيس لــه خــوا راغوښتلــه کېږي.

د اضطراري حالت تر پای تــه رســېدو وروسته، د دوو مياشتو دننــه انتخابــات کېږي.

۲. مادهٔ سی و ششم؛

۳. فقرهٔ دوم مادهٔ سی و هفتم؛

۴. فقرهٔ دوم مادهٔ سی و هشتم.

مادهٔ يکصدو چهل و ششم

در حالت اضطرار، قانون اساسی تعديل نمی شود.

مادهٔ يکصدو چهل و هفتم

هر گــاه دورهٔ ريــاست جمهوری و يا دورهٔ تقنينيهٔ شــــورای ملــی در حالت اضطرار ختم شـــود، اجــرای انتخابات جـــديد ملتوی گذاشته شده، مدت خــــدمت رئــيس جمهـــور و اعضای شورای ملی تا چهار ماه تمديد می شود.

هر گـــاه حـــالت اضـــطرار بــيش از چـــهار ماه دوام نـــمايد لـــويه جرگه از طرف رئيس جمهور دعـــوت مـــی شود.

بعد از ختم حالت اضطرار، در خــلال مدت دو ماه، انتخابات بر گزار مـــی گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو سلو اته څلویښتمه ماده

د اضطراري حالت په پای ته رسېدو سره هغه اقدامات چې ددې اساسي قانون د(یوسلو څلورڅلویښتمې او یو سلو پنځه څلویښتمې) مادې له مخې شوي، بې له ځنډه له اعتباره لوېږي.

لسم فصل

تعدیل

یو سلو نهه څلویښتمه ماده

د اسلام د سپېڅلي دین له حکمونو څخه د پیروی اصل او اسلامي جمهوري نظام نه تعدیلېږي.

د اتباعو د اساسي حقوقو تعدل یوازې د هغوی د حقوقو د ښېګنې په منظور جواز لري.

د دې اساسي قانون د نورو موادو تعدیل د زمان د غوښتنو او تجربو له مخې ، ددې اساسي قانون د اوه شپېتمې او یو سلو شپږ څلویښتمې مادې داحکامو په رعایت سره، د جمهور رئیس یا د ملي

مادهٔ یکصدو چهل و هشتم

در ختم حالت اضطرار، اقداماتی که بر اساس مواد یکصدو چهل و چهارم ویکصدو چهل و پنجم این قانون اساسی به عمل آمده، بلا فاصله از اعتبار ساقط میگردند.

فصل دهم

تعدیل

مادهٔ یکصدو چهل و نهم

اصل پیروی از احکام دین مقدس اسلام و نظام جمهوری اسلامی تعدیل نمی شوند.

تعدیل حقوق اساسی اتباع صرف بمنظور بهبود حقوق آنان مجاز می باشد.

تعدیل دیگر محتویات این قانون اساسی، نظر به تجارب و مقتضیات عصر، با رعایت احکام مندرج مواد شصت و هفتم و یکصدو چهل و ششم این قانون اساسی، با پیشنهاد رئیس جمهور یا اکثریت اعضای

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوري د اکثریت په پیشنهاد کیږي.

شورای ملی صورت می گیرد.

یو سلو پنځوسمه ماده

د تعدیل د پیشنهاد لپاره د جمهور رئیس په فرمان د حکومت، ملي شورى او سترې محکمې د غړيو له منځه، یو هیئت جوړیږي او د تعدیل طرح تیاروي.

د تعدیل د تصویب لپاره، د جمهور رئیس په فرمان او د لويې جرګې د فصل له حکمونو سره سم لویه جرګه دایریږي.

که لویه جرګه د ټولو غړيو له دریو برخو څخه د دوو برخو په اکثریت د تعدیل طرح تصویب کړي، د جمهور رئیس تر توشیح وروسته نافذیږي.

مادهٔ یکصدو پنجاهم

به منظور اجرای پیشنهاد تعدیل، هیئتی از بین اعضای حکومت ، شورای ملی و ستره محکمه به فرمان رئیس جمهور تشکیل گردیده، طرح تعدیل را تهیه می کند.

برای تصویب تعدیل، لویه جرگه بر اساس فرمان رئیس جمهور و مطابق به احکام فصل لویه جرگه دایر می گردد.

هر گاه لویه جرگه با اکثریت دو ثلث کل اعضا طرح تعدیل را تصویب کند، بعد از توشیح رئیس جمهور نافذ می گردد.

یو ولسم فصل

متفرقه حکمونه

یوسلو یوپنځوسمه ماده

جمهور رئیس، د جمهور رئیس مرستیالان، وزیران او د سترې محکمې رئیس او غړي، لوی څارنوال، د مرکزي بانک او ملي امنیت رئیسان، والیان او

فصل یازدهم

احکام متفرقه

مادهٔ یکصدو پنجاه و یکم

رئیس جمهور، معاونین رئیس جمهور، وزرا، رئیس و اعضای ستره محکمه، لوی څارنوال، رؤسای بانک مرکزی و امنیت ملی، والیان و

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاروالان د خپلې وظيفې په وخت کښې نشي کولای له دولت سره هيڅ ډول انتفاعي معامله تر سره کړي.

شاروالها در مدت تصدی وظيفه نمی توانند هيچ معامله ٔ انتفاعی را با دولت انجام دهند.

يو سلو دو پنځوسمه ماده

جمهور رئيس، د جمهور رئيس مرستيالان،وزيران، د ملي شورى او ستړې محکمې رئيسان او غړي، لوى څارنوال او قاضيان نشي کولای د وظيفې د تصدى په موده کې نور مشاغل ولري.

ماده ٔ يکصدو پنجاه و دوم

رئيس جمهور، معاونين رئيس جمهور، وزرا، رؤسا و اعضای شورای ملی و ستره محکمه، لوی څارنوال و قضات نمی توانند در مدت تصدی وظيفه به مشاغل ديگری اشتغال ورزند.

يو سلو دري پنځوسمه ماده

قاضيان، څارنوالان، د وسله والو ځواکونو او پوليسو منصبداران او د ملي امنيت کار کوونکي نشي کولى د وظيفې د تصدى په موده کې په سياسي ګوندونو کې غړيتوب ولري.

ماده ٔ يکصدو پنجاه و سوم

قضات، څارنوالان، صاحب منصبان قوای مسلح و پوليس و منسوبين امنيت ملی، در مدت تصدی وظيفه نمی توانند در احزاب سياسی عضويت داشته باشند.

يو سلو څلورپنځوسمه ماده

د جمهور رئيس، د جمهور رئيس د مرستيالانو، وزيرانو او ستړې محکمې د غړو او لوى څارنوال شتمنى، د خدمت تر دورې وړاندې او وروسته، د هغه اورګان په وسيله چې قانون يې ټاکي

ماده ٔ يکصدو پنجاه و چهارم

دارايی رئيس جمهور، معاونين رئيس جمهور، وزرا، اعضای ستره محکمه و لوی څارنوال قبل و بعد از دوره ٔ خدمت، توسط ارگانی که در قانون تعيين می گردد،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ثبت، خپرل کېږي او خپرېږي.

ثبت، رسیدگی و نشر می شود.

يو سلو پنځه پنځوسمه ماده

د جمهور رئیس مرستیالانو، وزیرانــو، د ملي شورى رئیسانو او غړیــو، دســترې محکمې غړيو او لوی څارنوال ته د قانون له حکمونو سره سم، مناسب معاش ټاکل کېږي.

يو سلو شپږ پنځوسمه ماده

د هــر ډول انتخاباتو د څارنې او اداري او پــه هېواد کې د خلکو عمومي رايو ته د مراجعې لپــاره د انتخابــاتو مســتقل کمېسیون د قانون له حکمونو سره ســم جوړېږي.

يو سلو اوه پنځوسمه ماده

د اســاسي قــانون پــر تطبیــق د څــارنې خــپلواک کــمېسیون د قــانون لــه حــکم ســره ســم تشکیلېږي.

ددې کــمېسیون غــړي د جــمهور رئیس له خوا دولسي جرګې پــه تأیــد تعینېږي.

ماده‌ٔ یکصدو پنجاه و پنجم

برای معاونین رئــیس جمهــور، وزرا، رؤسا و اعضای شورای ملی و ســتره محکمه، قضات و لــوی څــارنوال مطابق به احکام قانون معاش مناســب تعین می گردد.

ماده‌ٔ یکصدو پنجاه و ششم

کمیسیون مستقل انتخابات برای اداره و نظارت بر هــر نــوع انتخابــات و مراجعه به آرای عمومی مردم در کشور مطابق به احکام قانون تشــکیل مــی گردد.

ماده‌ٔ یکصدو پنجاه و هفتم

کــمیسیون مــستقل نــظارت بــر تطبیق قــانون اســاسی مــطابق به احــکام قــانون تشــکیل مــی گردد.

اعضای این کمیسیون از طرف رئــیس جمهور به تاید ولسی جرگه تعین می گردند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دولسم فصل

انتقالي حكمونه

يوسلو اته پنځوسمه ماده

د ملت دبابا لقب او هغه امتيازونه چې د ۱۳۸۱ هجري شمسي كال د اضطراري لويې جرگې له خوا د افغانستان پخواني پاچا اعليحضرت محمد ظاهر شاه ته وركړل شوي دي، ددې اساسي قانون د حكمونو له رعايت سره سم د ژوند تر پايه د دوی لپاره محفوظ دي.

يو سلو نه پنځوسمه ماده

ددغه اساسي قانون له نافذېدو څخه د ملي شورى د افتتاح تر نېټې پورې موده د انتقال دوره گڼل كېږي.

د افغانستان انتقالي اسلامي دولت د انتقال په دوره كې لاندېنۍ وظيفې سرته رسوي:

۱. د شپږ ومياشتو دننه د جمهوري رياست، ملي شورې او محلي جرگو د انتخاباتو په اړه د تقنيني فرمانونو صادرول؛

فصل دوازدهم

احكام انتقالى

مادهٔ يكصدو پنجاه و هشتم

لقب باباى ملت و امتيازاتى كه توسط لويه جرگهٔ اضطرارى سال يكهزاروسه صدو هشتادو يک هجرى شمسى به اعليحضرت محمد ظاهر شاه، پادشاه سابق افغانستان، اعطاء شده است با رعايت احكام اين قانون اساسى مادام‌الحيات براى ايشان محفوظ مى باشد.

مادهٔ يكصدو پنجاه و نهم

مدت بعد از نفاذ اين قانون اساسى تا تاريخ افتتاح شوراى ملى، دورهٔ انتقال شمرده مى شود.

دولت انتقالى اسلامى افغانستان، در دورهٔ انتقال، وظايف ذيل را انجام ميدهد:

۱. اصدار فرامين تقنينى مربوط به انتخابات رياست جمهورى، شوراى ملى و شورا هاى محلى، در مدت شش ماه؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲. له یوه کال څخه په کمه موده کې د محکمو د صلاحیتونو او تشکیلاتو او د اساسي تشکیلاتو پر قانون باندې د کار د پیل په اړه د فرمانونو صادرول؛

۳. د انتخاباتو د خپلواک کمیسیون جوړول؛

۴. د اجرایي او قضایي چارو د غوره تنظیم په منظور د لازمو اصلاحاتو سرته رسول؛

۵. ددې اساسي قانون د حکمونو د تطبیق په برخه کې د زمینې د برابرولو لپاره لازم تدبیرونه نیول.

یو سلو شپېتمه ماده

لومړنی منتخب جمهور رئیس د انتخاباتو د نتایجو تر اعلان دېرش ورځې وروسته ددغه اساسي قانون له حکمونو سره سم په کار پیل کوي.

هر اړخیزې هڅې کېږي چې د جمهور رئیس او ملي شورا انتخابات په یوه وخت کې تر سره شي.

د ملي شورى واکونه د هغې د تأسیس

۲. اصدار فرامین در مورد تشکیلات و صلاحیت محاکم و آغاز کار روی قانون تشکیلات اساسی در خلال مدت کمتر از یکسال؛

۳. تشکیل کمیسیون مستقل انتخابات؛

۴. انجام اصلاحات لازم به منظور تنظیم بهتر امور اجرایي و قضایي؛

۵. اتخاذ تدابیر لازم جهت آماده ساختن زمینه برای تطبیق احکام این قانون اساسی.

مادهٔ یکصدو شصتم

اولین رئیس جمهور منتخب، سی روز بعد از اعلام نتایج انتخابات، مطابق به احکام این قانون اساسی به کار آغاز می کند.

کوشش همه جانبه صورت می گیرد تا اولین انتخابات رئیس جمهور و شورای ملي با هم در یک وقت صورت بگیرد.

صلاحیت های شورای ملی مندرج در

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر مودې پورې په دې اساسي قانون کې حکومت ته سپارل کېږي او موقته ستره محکمه د جمهور رئيس په فرمان جوړېږي.

يو سلو يو شپېتمه ماده

ملي شورى له تاسيس سره سم خپل واکونه او وظايف ددې اساسي قانون دحکمونو مطابق عملي کوي.

د ملي شورې له لومړنۍ غونډې وروسته د دېرشو ورځو په موده کې حکومت او ستره محکمه ددې اساسي قانون له حکمونو سره سم تشکيلېږي.

د افغانستان د انتقالي اسلامي دولت رئيس تر هغه وخته پورې وظيفه سرته رسوي چې منتخب جمهور رئيس په کار پيل نه وي کړې.

ددې اساسي قانون د يو سلونه پنځوسمې مادې د څلورمې فقرې د حکم په رعايت، د دولت اجرايي او قضايي ارګانونه د

اين قانون اساسی تا زمان تأسيس اين شورى به حکومت تفويض ميشود و ستره محکمهٔ مؤقت به فرمان رئيس جمهور تشکيل مى گردد.

مادهٔ يکصدو شصت و يکم

شوراى ملي، وظايف و صلاحيت هاى خود را به مجرد تأسيس، مطابق به احکام اين قانون اساسی، اعمال مى کند.

بعد از داير شدن اولين جلسهٔ شوراى ملي، در خلال مدت سى روز، حکومت و ستره محکمه مطابق به احکام اين قانون اساسی تشکيل مى گردند.

رئيس دولت انتقالی اسلامی افغانستان تا زمانيکه رئيس جمهور منتخب به کار آغاز کند اجراى وظيفه مى نمايد.

ارگانهاى اجرائى و قضائى دولت با رعايت حکم فقرهٔ چهارم مادهٔ يکصدو پنجاه و نهم اين قانون اساسی، الى

(c) ketabton.com: The Digital Library

حکومت او ستري محکمې تر تشــکیل پورې خپلو وظایفو ته ادامه ورکوي.

هغه تقنیني فرمانونه چې د موقتې دورې له پیل څخه وروسته نافذ شوي دي د ملــي شورې لومړنۍ غونډې ته راجع کېږي.

دا فرامین تر هغه وخته پورې چې د ملــي شورې له خوا لغوه شوي نه وي نافذ ګڼل کېږي.

تشکیل حکومت و ستره محکمه بــه وظایف خود ادامه می دهند.

فرامین تقنینی که از آغاز دورهٔ موقت به بعد نافذ گردیده است بــه اولــین جلسهٔ شورای ملی ارجاع می گردند.

این فــرامین تــا زمانیکــه از طــرف شورای ملی لغو نگردیده باشند نافذ می باشند.

یو سلو دوشپېتمه ماده

دا اساسي قانون د لویې جرګې له تصویب څخه وروسته نافذ او د افغانستان د انتقالي اسلامي دولت د رئیس لخوا توشــیح او اعلامېږي.

په نافذېدو سره یې ددې اساسي قانون له حکمونو مغایر قوانین او تقنیني فرمانونــه لغوه کېږي.

مادهٔ یکصدو شصت و دوم

این قانون اساسی از تاریخ تصویب لویه جرگه نافذ و از طرف رئــیس دولــت انتقالی اسلامی افغانستان توشیح و اعلام می گردد.

با نفــاذ این قانون اساسی، قــوانین و فرامین تقنینی مغایر احکــام آن ملغــی میباشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست الفبائی

قانون اساسی افغانستان

رسمي جريده

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
	الف	
۱	آثارباستانی	۹
۲	آرای	۶۱-۶۵-۶۹-۹۴- ۱۰۰-۱۰۶-۱۱۳- ۱۵۶-
۳	آزاد	۲-۶۴-۱۳۸
۴	آزادی	۲۴-۳۲-۳۴-۳۷- ۵۷
۵	آسایش	۴۹
۶	آغاز	۸۳-۸۷-۹۸-۱۱۷- ۱۵۰-۱۶۰-۱۶۱
۷	آفات	۴۹-۱۴۳
۸	آمرین	۷۷
۹	آموزی	۴۶
۱۰	اتباع	۱۴-۲۲-۲۸-۳۳- ۳۵-۳۶-۳۹-۴۳- ۴۶-۵۰-۵۲-۵۵- ۵۷-۷۴-۱۴۹
۱۱	اتخاذ	۱۴-۱۵-۱۷-۵۰- ۵۲-۵۳-۵۴-۶۴- ۱۳۷-۱۴۲-۱۵۹
۱۲	اتهام	۲۷-۲۸-۳۱-۶۹- ۱۰۲-۱۲۷-۱۳۳
۱۳	اثبات	۳۱
۱۴	اجازه	۳۸-۴۶-۹۸-۱۰۲
۱۵	اجباری	۴۳
۱۶	اجتماعی	۶-۴۲-۶۵-۹۰-۱۲۷
۱۷	اجلاس	۶۴-۹۹-۱۰۴-۱۰۷
۱۸	اجمالی	۹۸
۱۹	احاطه	۱۹
۲۰	احترام	۸
۲۱	احزاب	۳۵-۱۵۳
۲۲	احکام	۲-۳-۵-۱۰-۱۲- ۱۴-۲۷-۳۴-۳۵- ۳۷-۳۸-۳۹-۴۰- ۴۲-۴۵-۴۶-۴۷- ۴۸-۵۰-۵۲-۵۳- ۵۶-۶۰-۶۱-۶۴- ۶۵-۶۷-۶۹-۷۰- ۷۵-۸۴-۸۶-۹۱-

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
		۹۸-۱۰۸-۱۱۱-۱۱۵-۱۱۷-۱۱۹-۱۲۱-۱۲۳-۱۲۶-۱۲۸-۱۳۰-۱۳۱
۲۳	اختصاصی	۴۲-۹۱
۲۴	اداره	۹-۴۶-۵۰-۱۳۶-۱۳۷-۱۳۹-۱۴۰-۱۴۱-۱۵۶
۲۵	ادامه	۱۶۱
۲۶	ادب	۴۶
۲۷	ادیان	۲
۲۸	ارتقای	۱۳-۱۷
۲۲	ارتکاب	۲۷-۳۲-۶۹-۷۲-۷۸-۸۵-۱۱۸-۱۲۷-۱۳۳
۲۳	ارزش	۱۴۲
۲۴	ارضی	۵-۸-۵۰-۵۹-۶۳-۶۴-۷۴-۷۵-۹۹-۱۱۱
۲۵	ازبک	۴
۲۶	ازبکی	۱۶
۲۷	اساس	۶-۹۷-۱۲۱-۱۲۷-

شماره	موضوع	مواد قانون
۲۸	اساسنامه	۳۵
۲۹	اساسی	۵-۳۴-۵۹-۶۰-۶۳-۶۴-۶۵-۶۷-۶۸-۶۹-۷۴-۷۶-۷۸-۹۰-۹۱-۱۰۶-۱۱۱-۱۱۳-۱۱۵-۱۱۷-۱۱۹-۱۲۱-۱۲۳-۱۳۰-۱۴۲-۱۴۳-۱۴۶-۱۴۸-۱۴۹-۱۵۷-۱۵۸-۱۵۹-۱۶۰-۱۶۱-۱۶۲
۳۰	اسباب	۱۲۹
۳۱	استثنای	۵۱-۶۴-۷۰-۷۹-۱۱۷
۳۲	استعانت	۶۳
۳۳	استعمال	۷
۳۴	استعفاء	۹۰-۱۰۸
۳۵	استفاده	۹-۹۰
۳۶	استقلال	۵-۸-۵۰-۵۹-۶۳-۶۴-۷۴-۷۵-۹۹-

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
		۱۱۱
۳۷	استماع	۱۳۳
۳۸	استملاک	۴۰
۳۹	استوار	۱۸
۴۰	استیضاح	۹۲-۹۱
۴۱	الحاق	۹۰
۴۲	اسکان	۱۴
۴۳	اسلام	-۶۳-۵۴-۳۵-۳-۲ ۱۴۹-۱۱۹-۷۴
۴۴	اسلامی	-۱۱۶-۸۱-۶۰-۱ -۱۵۹-۱۴۹-۱۳۶ ۱۶۲-۱۶۱
۴۵	اشتغال	۱۵۲-۱۲۶-۱۱۹
۴۶	اصدار	۱۵۹
۴۷	اصلی	۲۵
۴۸	اصول	-۸۹-۸۸-۸۷-۴۵ ۱۰۸
۴۹	اضطراری	-۱۴۴-۱۴۳-۶۴ ۱۴۷-۱۴۶
۵۰	اطفال	-۵۴-۴۹
۵۱	اطلاع	۱۳۵-۱۰۲-۳۱

شماره	موضوع	مواد قانون
۵۲	اطلاق	۴
۵۳	اظهار	۸۱-۳۴-۳۰
۵۴	اعتبار	۱۴۸-۷۹-۶۴-۳۰
۵۵	اعتراف	۳۰
۵۶	اعطای	۹۸-۹۷-۹۰-۶۴
۵۷	اعلان	-۸۳-۶۴-۶۱-۴۰ ۱۶۰-۱۴۳-۱۲۸
۵۸	اعلامیه جهانی	۷
۵۹	اعلام	۱۲۸-۶۷-۶۱
۶۰	اعمال	۸۹-۷۴-۴
۶۱	اغتشاش	۱۴۳
۶۲	افتخاری	۶۴
۶۳	افراد	۴
۶۴	افرادی	۴
۶۵	افغان	۴۹-۴۲-۳۹-۳۴-۴
۶۶	افغانستان	-۱۲-۷-۴-۳-۲-۱ -۲۱-۲۰-۱۹-۱۶ -۳۵-۳۳-۲۸-۲۲ -۴۳-۴۱-۳۹-۳۶ -۵۵-۵۰-۴۶-۴۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
		٥٦-٥٧-٥٨-٦٠-٦٢-٦٣-٦٤-٦٥-٦٦-٧٢-٧٤-٧٥-٨١-٨٥-٩٠-١١٠-١١٦-١١٨-١١٩-١٢٨-١٣٦-١٥٨-١٥٩-١٦١-١٦٢
٦٧	الله اکبر	١٩-٢٠
٦٨	اخلاق	٩٠
٦٩	الغای	٩٠
٧٠	القاب	٢٤
٧١	اقتصاد	١٠
٧٢	اقتصادی	١١-١٢-١٤-٦٥-٧٥-٩٠-١٣٦-١٣٧
٧٣	اقدام	٢٩-٤٦-٥١
٧٤	اقرار	٣٠
٧٥	اقوام	٤-٦
٧٦	اکثریت	١٦-٦١-٦٢-٦٩-٩٢-١٠٠-١٠٦-١١٣-١٢٧-١٤٩-

شماره	موضوع	مواد قانون
٧٧	اکراه	٣٠
٧٨	امتیاز	٢٢
٧٩	امحای بیسوادی	٤٤
٨٠	امر	٢٩-١٠٧
٨١	امراض	٥٢
٨٢	امکانات	١٤
٨٣	املاک	٩
٨٤	امنیت	٥-٥٠-٦٤-٩٩-١٣٤-١٥١-١٥٣
٨٥	اموال	٤١
٨٦	امور	٤-١٠٨-١٤١-١٥٩
٨٧	انتفاعی	١٥١
٨٨	انسان	٢٤
٨٩	انسانی	٦-٢٩
٩٠	انعقاد	٧٩
٩١	انکشاف	٦-١٣-١٧-٥٢
٩٢	اهدا	٦٦
٩٣	اهداف	٣٥-١٣٩

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۹۴	اهل	۱۳۱
۹۵	اهلیت	۵۰
۹۶	اوصاف	۸۵
۹۷	اولویت	۹۷
۹۸	ایتام	۵۳
۹۹	ایجابات	۱۱
۱۰۰	ایجاد	۵۰-۴۴-۶
۱۰۱	ایماق	۴
۱۰۲	آینده	۹۸
	ب	
۱۰۳	بارگاه	۶۳
۱۰۴	بازار	۱۰
۱۰۵	بالترتیب	۶۸
۱۰۶	بانک	۱۵۱-۶۴-۱۲
۱۰۷	بپذیرد	۱۱۴-۱۰۵
۱۰۸	بحث	-۷۲-۶۷-۶۲-۱۶ -۸۴-۸۱-۷۷-۷۳ -۱۱۷-۱۱۶-۱۱۲ ۱۳۸-۱۲۵-۱۲۰
۱۰۹	بدنی	۵۲

شماره	موضوع	مواد قانون
۱۱۰	برابری	۶
۱۱۱	برائت	۲۵
۱۱۲	براهوی	۴
۱۱۳	برگزار	۱۴۷-۸۳-۶۷-۶۱
۱۱۴	بسم الله الرحمن الرحیم	۱۱۹-۷۴-۶۳
۱۱۵	بضاعت	۵۳
۱۱۶	بفروشد	۶۶
۱۱۷	بلافاصله	۱۴۸-۱۰۲
۱۱۸	بالمثل	۲۸
۱۱۹	بلوچ	۴
۱۲۰	بلوچی	۱۶
۱۲۱	بنام خداوند بزرگ	۱۱۹-۷۴-۶۳
۱۲۲	بنیه	۱۴
۱۲۳	بهبود	۱۴
۱۲۴	بهترین	۱۳۰
۱۲۵	بودجه	-۹۵-۹۱-۹۰-۷۵ ۱۲۵-۹۹-۹۸-۹۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۱۲۶	بیان	۳۴
۱۲۷	بیرق	۱۹
۱۲۸	بیسوادی	۴۴
۱۲۹	بیشترین	۶۱
۱۳۰	بیطرفی	۵۰
۱۳۱	بین الدول	۱۲۱-۶۴-۲۸
۱۳۲	بی بضاعت	۵۳-۳۱
	پ	
۱۳۳	پامیری	۱۶
۱۳۴	پایان	۸۳-۶۱
۱۳۵	پایتخت	۲۱
۱۳۶	پذیرفته	۵۰
۱۳۷	پروردگار	۶۳
۱۳۸	پروگرام	-۴۳-۱۶-۱۴-۱۲ -۹۰-۷۵-۴۷-۴۴ ۹۹-۹۸-۹۷-۹۱
۱۳۹	پشتو	۲۰-۱۶
۱۴۰	پشتون	۴
۱۴۱	پشه ئی	۱۶-۴
۱۴۲	پناهندگی	۴

شماره	موضوع	مواد قانون
۱۴۳	پول	۱۲
۱۴۴	پولیس	۱۵۳-۱۳۴-۶۴
۱۴۵	پولی	۱۲
۱۴۶	پیروان	۲
۱۴۷	پیروی	۱۴۹-۱۳۰-۲
۱۴۸	پشتیبانی	۶۳
۱۴۹	پیشرفت	۴۷
۱۵۰	پیشگاه	۱۲۰
۱۵۱	پیشه وران	۱۳
۱۵۲	پیغمبر اکرم (ص)	۱۸
۱۵۳	پیمان	۲۸
۱۵۴	پیوسته	۲۸
	ت	
۱۵۵	تائید	-۷۲-۶۹-۶۸-۶۴ -۱۱۷-۹۷-۹۱ ۱۵۷-۱۴۵-۱۴۳
۱۵۶	تابعیت	-۷۲-۶۲-۲۸-۴ ۸۵
۱۵۷	تاجک	۴

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۱۵۸	تأدیه	۴۲
۱۵۹	تأسیس	-۵۸-۵۲-۴۶-۳۵ -۱۶۰-۱۳۲-۶۴ ۱۶۱
۱۶۰	تامین	-۵۲-۴۳-۶-۵ -۱۱۹-۸۳-۵۴ -۱۳۵-۱۳۰ ۱۴۲-۱۴۰-۱۳۹
۱۶۱	تبعیض	۵۰-۲۲
۱۶۲	تجارت	۱۱
۱۶۳	تجدید	۱۱۸-۷۴-۷۲
۱۶۴	تجربه	۱۱۸-۷۴-۷۲
۱۶۵	تجزیه	۱
۱۶۶	تحتانی	۱۹
۱۶۷	تحمیل	۴۹
۱۶۸	تحویل	۴۲
۱۶۹	تخصص	۱۱۸
۱۷۰	تدابیر	-۵۰-۱۷-۱۵-۱۴ -۶۴-۵۴-۵۳-۵۲ ۱۵۹-۱۴۲-۱۳۷

شماره	موضوع	مواد قانون
۱۷۱	تدابیری	۸۳
۱۷۲	تدریس	۴۳
۱۷۳	تدقیق	۸۶
۱۷۴	تدوین	۴۵
۱۷۵	ترجمان	۱۳۵
۱۷۶	ترفیع	۱۳۲-۱۲۴
۱۷۷	ترقی	۶۳
۱۷۸	ترکمن	۴
۱۷۹	ترکمنی	۱۶
۱۸۰	تساوی	۸
۱۸۱	تسریع	۱۳۷
۱۸۲	تسهیلات	۵۲
۱۸۳	تشبثات	۱۰
۱۸۴	تشکیل	-۵۸-۵۴-۳۵-۱۲ -۱۰۰-۸۸-۸۷ -۱۲۳-۱۲۵ -۱۳۴-۱۲۷ -۱۴۰-۱۳۸ -۱۴۲-۱۴۱ -۱۵۷-۱۵۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
		۱۶۱-۱۶۰-۱۵۹
۱۸۵	تشویق	۵۲-۴۷-۱۰
۱۸۶	تصدی	-۷۴-۶۷-۶۶-۶۳ -۱۵۱-۱۱۸-۸۰ ۱۵۳-۱۵۲
۱۸۷	تصریح	-۹۴-۵۱-۳۸ ۱۳۹-۱۲۸-۱۱۶
۱۸۸	تصمیم	۴۷-۴۳
۱۸۹	تصویر	۳۴
۱۹۰	تضمین	۵۷-۵۳-۴۷-۱۰
۱۹۱	تظاهرات	۳۶
۱۹۲	تعدیل	-۹۰-۶۷-۶۵ -۱۱۱-۱۰۲-۹۲ -۱۴۹-۱۴۶ ۱۵۰
۱۹۳	تعذیب	۲۹
۱۹۴	تعرض	-۳۷-۳۱-۲۴ ۴۰-۳۸
۱۹۵	تعطیل	-۱۰۲-۷۹-۱۸ ۱۰۷
۱۹۶	تعقیب	-۲۹-۲۷-۲۶ ۱۰۲-۱۰۱

شماره	موضوع	مواد قانون
۱۹۷	تعلق	۴
۱۹۸	تعلیمات	۴۳-۱۷
۱۹۹	تعلیم	۴۴-۴۳
۲۰۰	تعمیل	۱۴۲-۱۲۹-۷۵
۲۰۱	تعویضی	۴۰
۲۰۲	تعین	-۴۸-۴۲-۳۸-۳۱ -۶۸-۶۷-۶۴-۶۱ -۸۳-۷۳-۷۲-۶۹ -۸۷-۸۵-۸۴ -۱۱۷-۱۰۸-۸۹ -۱۳۲-۱۱۸ -۱۵۴-۱۴۳ ۱۵۷-۱۵۵
۲۰۳	تعیینات	۱۱۷
۲۰۴	تفتیش	۴۰-۳۸-۳۷
۲۰۵	تفسیر	۱۲۱
۲۰۶	تفویض	۱۶۰-۱۳۷-۱۲۲
۲۰۷	تقاضا	۱۲۷-۶۹
۲۰۸	تقاعد	۱۳۲-۱۲۴-۶۴
۲۰۹	تقدیم	-۹۸-۹۷-۹۴-۷۹ ۱۳۳-۱۲۵
۲۱۰	تقرر	۱۳۲-۱۲۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۲۱۱	تقویت	۵۲-۱۶
۲۱۲	تقویم	۱۸
۲۱۳	تکلم	۴۳-۱۶
۲۱۴	تکمیل	۱۱۶-۱۱۳-۸۵
۲۱۵	تکنالوژی	۹۰-۷۵
۲۱۶	تلفون	۳۷
۲۱۷	تلگراف	۳۷
۲۱۸	تلویزیون	۳۴
۲۱۹	تمامیت	-۶۳-۵۹-۵۰-۸-۵ -۹۹-۷۵-۷۴-۶۴ -۱۱۱
۲۲۰	تمدید	۱۴۷-۱۴۳-۱۰۷
۲۲۱	تناسب	۱۳۸-۸۳
۲۲۲	تنظیم	-۱۲-۱۱-۸-۴ -۲۴-۱۹-۱۸-۱۶ -۳۳-۳۲-۳۱ -۴۸-۴۶-۳۴ -۶۳-۵۸-۵۳ -۷۶-۷۱-۷۰ -۱۲۲-۱۰۸-۸۹ -۱۲۷-۱۲۳ -۱۳۶-۱۳۴ ۱۴۱-۱۴۰

شماره	موضوع	مواد قانون
۲۲۳	تنفیذ	۱۴۵
۲۲۴	تهیه	۱۴
۲۲۵	توازن	۴۴
۲۲۶	توأم	۹۸
۲۲۷	توشیح	۱۶۲-۱۰۰-۶۴
۲۲۸	توضیع	۱۴
۲۲۹	توزیع	۹۲
۲۳۰	توقیف	-۲۹-۲۷-۲۶ ۱۰۲
۲۳۱	تولید	۱۳-۷
	ث	
۲۳۲	ثلث	-۹۴-۸۹-۸۴-۶۹ ۱۵۰-۱۲۷-۱۰۰
	ج	
۲۳۳	جامعه	۵۴-۶
۲۳۴	جبران	۹۶-۵۱
۲۳۵	جداگانه	۱۰۴
۲۳۶	حاکمیت	۱۱۱-۶۳-۵-۴
۲۳۷	جرگه	-۶۹-۶۸-۶۴-۱۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
		۷۲-۷۷-۷۹-۸۲-۸۳-۸۴-۸۵-۸۷-۸۹-۹۱-۹۲-۹۴-۹۷-۹۸-۱۱۰-۱۱۱-۱۱۲-۱۱۳-۱۱۴-۱۱۷-۱۲۷-۱۴۷-۱۵۰-۱۵۷-۱۶۲
۲۳۸	جرم	۲۶-۲۷-۳۰-۳۸-۱۰۲-۱۲۷
۲۳۹	جزا	۲۶-۲۹-۱۳۶
۲۴۰	جسمی	۵۴
۲۴۱	جلسه	۷۹-۱۰۳-۱۰۴
۲۴۲	جلوگیری	۷
۲۴۳	جمعه	۱۸
۲۴۴	جمعیتها	۳۵
۲۴۵	جمعی	۳۴
۲۴۶	جمهور	۶۰-۶۱-۶۲-۶۳-۶۴-۶۵-۶۶-۶۷-۶۸-۶۹-۷۰-۷۱-۷۴-۷۷-۷۹-۸۴-
۲۴۷	جمهوری	۱-۲-۶۰-۶۱-۶۲-۶۷-۷۰-۸۱-۱۱۶-۱۴۷-۱۵۹
۲۴۸	جنائی	۳۱
۲۴۹	جنگلات	۱۵
	چ	
۲۵۰	چاپ	۱۲
	ح	
۲۵۱	حاضر	۳۱-۷۴-۱۰۶
۲۵۲	حالاتی	۴۹-۵۱-۱۲۸
۲۵۳	حالت	۳۰-۷۹-۱۴۳
۲۵۴	حاوی	۹۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۲۵۵	حاکمیت	۱۱-۶۳-۵-۴
۲۵۶	حایز	۷۹
۲۵۷	حداقل	۸۳
۲۵۸	حدود	-۴۰-۲۴-۱۴-۲ -۵۷-۵۰-۴۸ ۱۳۰
۲۵۹	حرب	۶۴
۲۶۰	حرفه	۴۸
۲۶۱	حرمان	-۸۵-۷۲-۶۲ ۱۱۸
۲۶۲	حزبی	۸۰-۶۶-۳۵
۲۶۳	حسن	۱۱۸-۸
۲۶۴	حصول	۵۱-۴۲
۲۶۵	حفاظت	۷۴-۶۳-۹
۲۶۶	حفظ	-۱۶-۱۵-۸-۶ ۱۴۳-۱۳۷-۷۵
۲۶۷	حقایق	۲۹
۲۶۸	حقوق	-۵۳-۵۱-۵۰-۲۲ -۷۰-۶۳-۶۲-۵۷ -۸۵-۷۴-۷۲
		۱۴۹-۱۲۶
۲۶۹	حقوق بشر	۷
۲۷۰	حقیقی	۱۲۰
۲۷۱	حکم	-۴۰-۳۵-۲۷-۲۵ -۶۶-۶۲-۵۱-۴۲ -۷۹-۷۳-۶۸-۶۷ -۱۲۲-۱۱۱-۹۱ -۱۳۰-۱۲۹-۱۲۸ ۱۶۱-۱۵۷-۱۳۱
۲۷۲	حکمی	-۱۲۹-۱۲۰ ۱۳۱-۱۳۰
۲۷۳	حلف	۱۱۹-۷۴-۶۳
۲۷۴	حمایت	-۲۴-۱۳-۱۰-۶ -۵۴-۵۲-۴۷-۳۹ ۷۴-۶۳-۵۸
۲۷۵	حمل	۳۶
۲۷۶	حنفی	۱۳۰
۲۷۷	حوزه	۸۳
	خ	
۲۷۸	خاتمه	۹۹-۶۴

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۲۷۹	خارجی	۸-۱۱-۲۸-۶۴
۲۸۰	خاص	۶۳-۶۹-۷۸-۷۹- ۱۲۲-۱۲۷-۱۳۴
۲۸۱	خانواده	۵۴
۲۸۲	خبیر	۸۴
۲۸۳	خساره	۵۱
۲۸۴	خصوص	۳۵-۱۱۹
۲۸۵	خصوصی	۱۰-۵۲
۲۸۶	خطوط	۶۴-۷۶
۲۸۷	خلال	۳۸-۶۱-۶۷-۶۹- ۸۳-۹۸-۱۴۷- ۱۵۹-۱۶۱
۲۸۸	خورشید	۱۹
۲۸۹	خوشه	۱۹
	څ	
۲۹۰	څارنوالی	۶۴-۱۱۰-۱۵۱- ۱۵۲-۱۵۳- ۱۵۴-۱۵۵

شماره	موضوع	مواد قانون
	د	
۲۹۱	داخل	۲۸-۳۱-۳۸-۷۷- ۹۲-۹۷-۱۰۵- ۱۰۹-۱۳۰
۲۹۲	داخلی	۱۱-۸۷-۸۸-۸۹- ۱۰۸
۲۹۳	دارائی	۴۰-۷۵-۱۵۴
۲۹۴	درجه	۴۳-۴۴
۲۹۵	دری	۱۶
۲۹۶	دسترسی	۵۰
۲۹۷	دفاع	۵-۵۵-۵۸-۶۴- ۷۵-۱۳۳
۲۹۸	دفاعی	۵
۲۹۹	دفع	۳۱
۳۰۰	دلایل	۹۲-۹۴
۳۰۱	دهقان	۱۴
۳۰۲	دول	۶۴
۳۰۳	دولت	۱-۲-۵-۶-۷-۸- ۹-۱۰-۱۲-۱۳- ۱۴-۱۶-۱۷-۲۴-

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
		۲۸-۳۱-۳۷-۳۹-۴۲-۴۳-۴۴-۴۹-۴۷-۵۱-۵۲-۵۳-۵۴-۵۷-۵۸-۶۰-۶۵-۷۵-۸۱-۸۵-۹۶-۹۸-۱۱۶-۱۲۴-۱۲۵-۱۳۹-۱۴۲-۱۵۱-۱۵۹-۱۶۱-۱۶۲
۳۰۴	دولتی	۴۲-۴۶-۵۰-۶۶-۹۰-۹۱
۳۰۵	دین	۱-۲-۵۴-۶۳-۷۴-۱۱۹-۱۴۹
۳۰۶	دینی	۲-۱۷-۴۵
	ذ	
۳۰۷	ذمه	۲۵
	ر	
۳۰۸	رؤسای	۱۱۰
۳۰۹	رایج	۱۶
۳۱۰	رایگان	۴۳-۵۲
۳۱۱	رای دهندگان	۹۱
۳۱۲	ربع	۹۸-۱۱۴
۳۱۳	رخصتی	۱۸-۴۸
۳۱۴	رسانه	۱۶
۳۱۵	رسمی	۱۶
۳۱۶	رسوم	۵۴
۳۱۷	رسیدگی	۹۷-۱۲۰-۱۳۰-۱۳۳-۱۵۴
۳۱۸	رشد	۱۳
۳۱۹	رضایت	۳۰
۳۲۰	رکن	۵۴-۱۱۶
۳۲۱	روح	۷۶
۳۲۲	روحی	۵۴
۳۲۳	زبان	۱۶-۲۰-۳۵-۴۳-۱۳۵
۳۲۴	زراعت	۱۴
۳۲۵	زمینه	۴۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۳۲۶	زنان	۴۴
۳۲۷	زندگی	۱۳-۱۴-۲۳
۳۲۸	زیرزمینی	۹
۳۲۹	زیست	۱۵
	س	
۳۳۰	ساعات	۴۸
۳۳۱	ساقط	۷۹-۱۴۸
۳۳۲	ساکن	۳۸
۳۳۳	ساکنین	۱۳۸-۱۴۰
۳۳۴	سالانه	۹۸-۱۰۴
۳۳۵	سالم	۵۰-۵۳
۳۳۶	سایر	۲-۴-۵-۹-۱۶-۱۸-۳۴-۴۶-۴۸-۴۹-۶۳-۶۴-۷۴-۷۵-۷۷-۷۸-۸۳-۹۰-۱۲۴-۱۳۰-۱۳۱
۳۳۷	سبز	۱۹
۳۳۸	سپرده	۲۸
۳۳۹	سران	۶۴
۳۴۰	سرایت	۲۶
۳۴۱	سرپرست	۵۳
۳۴۲	سرخ	۱۹
۳۴۳	سرمایه	۱۰-۴۱
۳۴۴	سره میاشت	۶۴
۳۴۵	سرود	۲۰
۳۴۶	سری	۶۱-۸۳-۱۰۵-۱۱۴-۱۲۸-۱۳۸-۱۴۰-۱۴۱
۳۴۷	سطح	۱۳
۳۴۸	سطوح	۱۶
۳۴۹	سعادت	۶۳
۳۵۰	سفر	۳۹
۳۵۱	سفید	۱۹
	سلاح	۳۶
۳۵۲	سلامت	۵۴
۳۵۳	سلب	۲۸-۳۲
۳۵۴	سمتی	۶۶-۸۰
۳۵۵	سوء استفاده	۵۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۳۵۶	سواد	۴۶
۳۵۷	سوال	۹۳
۳۵۸	سوگند	۶۳
۳۵۹	سیا	۱۹
۳۶۰	سیاست	۸-۶۴-۷۶
۳۶۱	سیرت	۱۱۸
۳۶۲	سیستم	۵۰

ش

شماره	موضوع	مواد قانون
۳۶۳	شبه	۳۵
۳۶۴	شخصی	۲۶-۶۲-۷۲-۸۴- ۸۵-۹۳-۱۰۵
۳۶۵	شرایط	۱۴-۳۳-۴۶-۵۵- ۶۲-۷۲-۷۵- ۱۱۸
۳۶۶	شرط	۳۵-۹۶-۱۲۶- ۱۲۹-۱۴۳
۳۶۷	شغل	۴۸-۸٤-۹۷- ۱۲۰
۳۶۸	شفاهی	۹۳
۳۶۹	شکایت	۵۸

شماره	موضوع	مواد قانون
۳۷۰	شمرده	۲۷-۹۸-۱۰۰- ۱۵۹
۳۷۱	شمول	۴۶-۸٤-۹۷- ۱۲۰
۳۷۲	شناخته	۲۵-۹۱
۳۷۳	شهادتی	۳۰
۳۷۴	شهر	۲۱

ص

شماره	موضوع	مواد قانون
۳۷۵	صاحب	۶۴
۳۷۶	منصبان	۶۴
۳۷۷	صادر	۵۲-۱۲۹
۳۷۸	صادقانه	۷۴
۳۷۹	صحبت	۱۳۵
۳۸۰	صحت	۳۰
۳۸۱	صحی	۵۲
۳۸۲	صدمه	۵۰
۳۸۳	صریح	۹۲-۱۱۳
۳۸۴	صریحاً	۱۱۳
۳۸۵	صعب - الاعلاج	۶۷-۶۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۳۸۶	صلاحیت	-۳۱-۳۰-۲۷-۲۵ -۵۱-۴۰-۳۸-۳۵ -۶۷-۶۶-۶۴-۶۰ -۹۱-۹۰-۸۹-۷۲ -۱۲۱-۱۲۰-۱۱۶ -۱۲۵-۱۲۳-۱۲۲ -۱۳۷-۱۳۶-۱۳۲ -۱۶۰-۱۵۹-۱۴۴ ۱۶۱
۳۸۷	صورت	-۵۸-۴۳-۴۰-۳۷ -۷۰-۶۹-۶۸-۶۷ -۹۸-۹۷-۹۵ -۱۰۴-۱۰۲ -۱۰۸-۱۰۷ -۱۲۴-۱۱۹ -۱۳۴-۱۲۸ ۱۶۰-۱۴۹-۱۳۵
	ط	
۳۸۸	طبي	۶۷-۵۳-۵۲
۳۸۹	طرح	۱۲
۳۹۰	طفل	۵۴
۳۹۱	طلوع	۱۹
۳۹۲	طول	۱۹
	ظ	
۳۹۳	ظرف	۹۷-۹۴-۶۱
	ع	
۳۹۴	عادلانه	۸۳-۴۰
۳۹۵	عالي	-۸۱-۷۲-۶۴-۴۶ ۱۱۸-۱۱۰
۳۹۶	عامه	۹
۳۹۷	عایدات	۹۶
۳۹۸	عدالت	-۱۱۹-۴۲-۶ ۱۳۰
۳۹۹	عدلي	۱۰۲-۱۰۱
۴۰۰	عدم	۹۲-۸
۴۰۱	عذر	۵۶
۴۰۲	عرب	۴
۴۰۳	عرض	۱۹
۴۰۴	عرصه	۶۰-۴۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۴۰۵	عسکری	۵۵-۱۲۲-۱۲۵
۴۰۶	عفو	۴۱-۷۳-۸۱-۸۲-۸۴-۱۰۲-۱۱۷-۱۱۸-۱۲۷
۴۰۷	عقاری	۴۱
۴۰۸	عقد	۶۴
۴۰۹	عقل	۳۰
۴۱۰	علاج	۵۲
۴۱۱	علاوه	۱۶-۸۵
۴۱۲	علت	۲۸-۱۰۱-۱۴۳
۴۱۳	علمی	۱۶-۴۷
۴۱۴	علنی	۳۵-۱۰۵-۱۱۴-۱۲۸
۴۱۵	علیای	۶۶-۸۱-۱۱۱
۴۱۶	علیه	۲۵-۶۹-۱۲۰-۱۳۴
۴۱۷	عمل	۲۹-۵۳-۵۹-۶۰-۹۲-۹۳-۱۴۸
۴۱۸	عملی	۲۷-۵۰
۴۱۹	عمودی	۱۹
۴۲۰	عنفاً	۱۰۵
۴۲۱	عهده	۶۷-۶۸
۴۲۲	عواملی	۹۸
۴۲۳	عواید	۴۲
۴۲۴	عودت	۳۹
	غ	
۴۲۵	غیاب	۶۰-۶۱-۶۷-۱۰۸
	ف	
۴۲۶	فراهم	۴۳
۴۲۷	فرهنگ	۴۵
۴۲۸	فروشی	۴۱
۴۲۹	فساد اداری	۷۵
۴۳۰	فسخ	۹۰
۴۳۱	فعالیت	۱۲-۳۵-۵۸-۱۳۴
۴۳۲	فعل	۲۷
۴۳۳	فقره	۱۱۷-۱۴۵-۱۶۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۴۳۴	فقه	۱۳۰
۴۳۵	فقهی	۳۵
۴۳۶	فکر	۲۴
۴۳۷	فهرست	۱۰۹-۹۷-۹۶
۴۳۸	فوق العاده	۱۰۷
۴۳۹	فیصد	۹۲-۸۴
۴۴۰	فیصله	۱۲۹-۷۵
	ق	
۴۴۱	قابل	۱
۴۴۲	قابلیت	۵
۴۴۳	قاطبه	۸۱
۴۴۴	قانون	-۹-۵-۴-۳-۲
		-۱۶-۱۴-۱۲-۱۰
		-۳۳-۲۷-۲۴-۲۲
		-۳۷-۳۶-۳۵-۳۴
		-۴۶-۴۰-۳۹-۳۸
		-۵۱-۵۰-۴۸-۴۷
		-۵۶-۵۵-۵۳-۵۲
		-۶۰-۵۹-۵۸-۵۷

شماره	موضوع	مواد قانون
		-۶۸-۶۷-۶۴-۶۱
		-۷۳-۷۱-۷۰-۶۹
		-۷۹-۷۷-۷۶-۷۵
		-۹۰-۸۶-۸۴-۸۳
		-۹۶-۹۵-۹۴-۹۱
		-۱۰۲-۹۸-۹۷
		-۱۰۹-۱۰۸
		-۱۱۵-۱۱۱
		-۱۱۹-۱۱۷
		-۱۲۲-۱۲۱
		-۱۲۴-۱۲۳
		-۱۲۸-۱۲۷
		-۱۳۱-۱۳۰
		-۱۳۴-۱۳۳
		-۱۳۷-۱۳۶
		-۱۴۱-۱۴۰
		-۱۴۳-۱۴۲
		-۱۴۸-۱۴۶
		-۱۵۴-۱۴۹
		-۱۵۶-۱۵۵
		-۱۵۸-۱۵۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
		۱۵۹-۱۶۰-۱۶۱-۱۶۲
۴۴۵	قبایل	۶
۴۴۶	قبلی	۳۴
۴۴۷	قبول	۶۴
۴۴۸	قرضه	۹۰-۹۷-۹۸
۴۴۹	قرغیز	۴
۴۵۰	قزلباش	۴
۴۵۱	قسمت	۱۹
۴۵۲	قضات	۶۴
۴۵۳	قضاوت	۸۱
۴۵۴	قضایای	۳۱-۱۲۲-۱۳۰-۱۳۱
۴۵۵	قطعات	۹۴
۴۵۶	قطعی	۲۵-۷۵-۹۸-۱۲۲-۱۲۵-۱۳۰
۴۵۷	قناعت	۹۲
۴۵۸	قوای مسلح	۶۴-۱۳۴-۱۵۳
۴۵۹	قومیت	۳۵-۱۳۱

شماره	موضوع	مواد قانون
۴۶۰	قومی	۶۶-۸۰
۴۶۱	قیادت	۹۴
۴۶۲	قیود	۱۴۵
	ک	
۴۶۳	کابل	۲۱
۴۶۴	کار	۴۸
۴۶۵	کارگر	۴۸
۴۶۶	کاشف	۴۷
۴۶۷	کافی	۱۱۸
۴۶۸	کامل	۳۰-۵۰
۴۶۹	کرامت	۶-۲۴-۲۹
۴۷۰	کسب	۴۰-۶۱-۸۵-۹۸
۴۷۱	کشور	۵-۶-۱۱-۱۲-۱۶-۱۸-۳۹-۴۴-۵۰-۶۴-۷۲-۷۶-۸۳-۹۹-۱۱۱-۱۴۳
۴۷۲	کلمه	۴-۱۹
۴۷۳	کمال	۱۱۹
۴۷۴	کمتر	۶۲-۷۲-۱۱۸-

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
		۱۵۹
۴۷۵	کمیسیون	۱۲-۵۸-۶۴-۸۶-۸۸-۸۹-۹۳-۱۵۶-۱۵۷-۱۵۹
۴۷۶	کنار	۱۹
۴۷۷	کهن - سالان	۵۳
۴۷۸	کوچیان	۱۴-۴۴-۱۴۰

گ

شماره	موضوع	مواد قانون
۴۷۹	گرفتار	۲۷-۱۰۲
۴۸۰	گرفتاری	۲۶-۲۹-۳۱-۱۰۲
۴۸۱	گروهی	۱۶
۴۸۲	گفتار	۳۴
۴۸۳	گناه	۲۵
۴۸۴	گندم	۱۹
۴۸۵	گوجر	۴

ل

شماره	موضوع	مواد قانون
۴۸۶	لااله الا الله محمد رسول الله	۱۹
۴۸۷	لازم	۱۴-۱۵-۱۷-۵۰-۵۲-۵۳-۵۴-۶۴-۱۳۷-۱۴۲-۱۵۹
۴۸۸	لسانس	۴۳
۴۸۹	لسانی	۶۹-۸۰
۴۹۰	لغو	۹۰-۱۶۱-۱۶۲
۴۹۱	لقب	۱۵۸

م

شماره	موضوع	مواد قانون
۴۹۲	مؤثر	۱۳-۱۴-۱۶-۴۳-۴۴-۴۷
۴۹۳	مؤقت	۶۷
۴۹۴	مؤلف	۴۷
۴۹۵	مادری	۷-۴۳
۴۹۶	مادی	۳۵
۴۹۷	مالداران	۱۴
۴۹۸	مالداری	۱۴
۴۹۹	مالی	۲-۱۴-۳۵-۷۰-

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
		۷۵-۹۵-۹۷-۹۸-۱۲۹
۵۰۰	مامور	۳۸-۱۰۲
۵۰۱	مامورین	۶۴-۱۲۴
۵۰۲	مباحثات	۱۱۴
۵۰۳	مبارک	۱۹
۵۰۴	مبنای	۸-۳۵-۴۵
۵۰۵	متارکه	۶۴
۵۰۶	مترقی	۶
۵۰۷	متشکل	۴-۶۹-۷۱-۸۲-۱۱۰
۵۰۸	متعال	۶۳
۵۰۹	معتقدات	۳
۵۱۰	متقابل	۸
۵۱۱	متقاضی	۳۵-۶۵-۶۷
۵۱۲	متقاعدین	۵۳
۵۱۳	متهم	۲۵-۲۶-۲۸-۳۰-۳۱-۷۸-۱۰۲-۱۲۷-۱۳۳-۱۳۴
۵۱۴	متوازن	۶-۴۳
۵۱۵	متولد	۶۲
۵۱۶	مجاز	۴۰-۴۱-۱۴۹
۵۱۷	مجازات	۲۷-۶۴-۱۲۴-۱۳۳
۵۱۸	مجرد	۳۱-۱۶۱
۵۱۹	مجوز	۲۳
۵۲۰	محتویات	۱۴۹
۵۲۱	محراب	۱۹
۵۲۲	محرمیت	۳۱-۳۷
۵۲۳	محروم	۴-۲۳
۵۲۴	محکمه	۲۵-۲۷-۳۰-۳۵-۴۰-۵۱-۶۹-۷۸-۱۲۷-۱۶۰
۵۲۵	محکوم	۲۵-۲۹-۲۸-۶۲-۷۲-۸۵-۱۱۸
۵۲۶	محول	۶۹-۷۸-۱۲۷
۵۲۷	محوله	۷۴
۵۲۸	مخابرات	۳۱-۳۷
۵۲۹	مخالف	۳
۵۳۰	مخترع	۴۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۵۳۱	مخدر	۷
۵۳۲	مداخله	۸
۵۳۳	مدارس	۱۷
۵۳۴	مدافع	۳۱
۵۳۵	مدالها	۶۴
۵۳۶	مدرک	۹۶
۵۳۷	مدیون	۳۲
۵۳۸	مذکور	۳۸ - ۱۰۲
۵۳۹	مذهب	۳۵
۵۴۰	مذهبی	۶۶ - ۸۰
۵۴۱	مراجعه	۶۵ - ۶۷ - ۱۵۶
۵۴۲	مراسلات	۳۱ - ۳۷
۵۴۳	مراسم	۲
۵۴۴	مراقبت	۶۴
۵۴۵	مراکز	۱۷ - ۵۲
۵۴۶	مرامنامه	۳۵
۵۴۷	مردان	۴۴
۵۴۸	مردم	۱۱ - ۱۳ - ۱۶ - ۵۶ - ۶۳ - ۶۵ - ۶۶ - ۷۱ - ۷۳ - ۷۴ - ۱۳۷ - ۱۴۰ - ۱۵۶
۵۴۹	مرفه	۶
۵۵۰	مرکب	۱۹ - ۱۱۶ - ۱۱۷
۵۵۱	مرکزی	۱۲ - ۶۴ - ۱۳۶ - ۱۵۱
۵۵۲	مزد	۴۸
۵۵۳	مساجد	۱۷
۵۵۴	مساعی	۶۳
۵۵۵	مساوی	۱۹ - ۲۲ - ۱۰۰
۵۵۶	مستحق	۱۴ - ۵۱
۵۵۷	مسترد	۹۴
۵۵۸	مستفید	۷۰ - ۱۲۶
۵۵۹	مستقل	۱ - ۱۲ - ۸۶ - ۱۱۶ - ۱۵۷ - ۱۵۹
۵۶۰	مستقیم	۴ - ۸۳ - ۹۲ - ۱۴۰ - ۱۴۱
۵۶۱	مستلزم	۶۵
۵۶۲	مسکرات	۷
۵۶۳	مسکن	۱۴ - ۴۸ - ۴۹
۵۶۴	مسلمان	۶۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۵۶۵	مشخصه	۷۷
۵۶۶	مشرانو	۶۸-۶۹-۸۲-۸۴-۸۵-۸۷-۹۷-۹۸-۱۰۰
۵۶۷	مشروط	۳۵-۱۲۶-۱۲۹
۵۶۸	مشهود	۳۸-۱۰۲
۵۶۹	مشوره	۱۲-۱۲۵-۱۳۹-۱۴۴
۵۷۰	مصئون	۲۴-۳۱-۳۴-۴۰
۵۷۱	مصادره	۴۰
۵۷۲	مصارف	۷۰
۵۷۳	مصالح	۱۱-۲۴-۶۶-۷۱-۱۱۲
۵۷۴	مصطلحات	۱۶
۵۷۵	مصوبه	۹۴-۱۰۰
۵۷۶	مصئونیت	۱۰
۵۷۷	مضامین	۴۵
۵۷۸	مطابع	۳۴
۵۷۹	مطبوعات	۱۶-۳۴
۵۸۰	مطرح	۹۹

شماره	موضوع	مواد قانون
۵۸۱	معادن	۹
۵۸۲	معارف	۱۶
۵۸۳	معاش	۷۰-۱۵۵
۵۸۴	معامله	۲۸
۵۸۵	معاهدات	۶۴-۹۰-۹۷-۱۲۱
۵۸۶	معاون	۶۰-۶۸-۱۱۲
۵۸۷	معزول	۱۳۳
۵۸۸	معطل	۱۴۵
۵۸۹	معلولیت	۱۰۸
۵۹۰	معلولین	۵۳-۸۴
۵۹۱	معنوی	۳۵
۵۹۲	معیشتی	۱۴
۵۹۳	معیوبیت	۱۰۸
۵۹۴	معیوبین	۵۳-۸۴
۵۹۵	مغایر	۵۴-۱۶۱
۵۹۶	مفقودین	۵۳
۵۹۷	مقاصد	۳۵-۳۶
۵۹۸	مقامات	۴۴
۵۹۹	مقتضیات	۱۴۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۶۰۰	مقدس	۲-۳-۵۴-۶۳- ۷۴-۱۱۹-۱۴۹
۶۰۱	مقررات	۷۶
۶۰۲	مقرریها	۹۱
۶۰۳	مکافات	۱۲۴
۶۰۴	مکالمات	۳۱
۶۰۵	مکتوب	۳۷
۶۰۶	مکلف	۶-۱۵-۲۴-۳۸- ۴۲-۴۳-۴۴-۵۰- ۵۷-۱۲۹
۶۰۷	ملت	۴-۶۳-۶۹-۸۱- ۱۵۸
۶۰۸	ملتوی	۱۴۷
۶۰۹	ملحق	۷
۶۱۰	ملحوظات	۶۶-۸۰
۶۱۱	ملکیت	۹-۴۰-۴۱
۶۱۲	ملی	۴-۵-۶-۸-۱۶- ۱۹-۲۰-۴۵-۵۲- ۶۳-۶۴-۶۵-۶۷- ۶۹-۷۳-۷۴-۷۵- ۷۹-۸۱-۸۵-۸۶- ۸۷-۸۸-۹۰-۹۳- ۹۴-۹۷-۹۸-۹۹- ۱۰۲-۱۰۳-۱۰۵- ۱۰۶-۱۰۷-۱۰۹- ۱۱۰-۱۱۱-۱۳۴- ۱۴۳-۱۴۴-۱۴۵- ۱۴۷-۱۴۹- ۱۵۰-۱۵۱-۱۵۳- ۱۵۵-۱۵۹-۱۶۰- ۱۶۱-
۶۱۳	ممثل	۱۴۳
۶۱۴	ممنوع	۲۲-۳۰-۴۹
۶۱۵	منابع	۹
۶۱۶	مناطق	۶
۶۱۷	منافع	۸-۴۰-۶۳
۶۱۸	مناقضی	۳۵-۶۵-۷۶
۶۱۹	منبر	۱۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۶۲۰	منحل	۳۵
۶۲۱	متدرج	-۶۰-۵۹-۳۵-۳۴ -۶۸-۶۶-۶۴-۶۲ -۱۱۱-۹۰-۶۹ -۱۱۷-۱۱۵ -۱۴۲-۱۲۲ ۱۶۰-۱۴۹
۶۲۲	منشی	۱۱۲-۸۷
۶۲۳	منصوب	۶۹-۴۱
۶۲۴	منظور	-۵۲-۳۵-۱۴ -۵۸-۵۴-۵۳ -۷۰-۶۴-۶۱ -۹۷-۹۵-۷۵ -۱۳۲-۱۲۹ -۱۳۷-۱۳۳ -۱۵۰-۱۴۹ ۱۵۹
۶۲۵	منفصل	۶۹
۶۲۶	منقسم	۱۳۶
۶۲۷	مواخذه	۱۳۲
۶۲۸	مواد	۲۷
۶۲۹	مواظبت	۶۳

شماره	موضوع	مواد قانون
۶۳۰	موافقه	۱۴۳-۹۴
۶۳۱	موجب	-۵۱-۵۰-۴۰-۳۲ ۷۵
۶۳۲	موجبات	۳۵
۶۳۳	موضوع	-۹۲-۷۸-۶۹ ۱۲۷-۱۰۲-۹۳
۶۳۴	میثاقها	۹۰
۶۳۵	میعادی	۳۱
	ن	
۶۳۶	نایب	۱۱۲-۸۷
۶۳۷	ناشی	۱۲۷
۶۳۸	نافذ	-۹۸-۹۴-۲۷ -۱۲۴-۱۰۰ ۱۶۲-۱۶۱-۱۵۰
۶۳۹	نتایج	-۸۳-۶۱-۴۷ ۱۶۰
۶۴۰	نخستین	۱۰۲-۷۹
۶۴۱	نشان	۱۹
۶۴۲	نشانها	۶۴
۶۴۳	نشر	-۲۴-۱۶-۱۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
		۱۵۴
۶۴۴	نصاب	۴۵-۳۵
۶۴۵	نص	۷۲
۶۴۶	نظارت	۱۵۷-۱۵۶-۵۸
۶۴۷	نظام	-۱۱۸-۸۳-۱۰ ۱۴۹
۶۴۸	نظریه	۱۰۱-۹۸
۶۴۹	نفوس	۸۳
۶۵۰	نقض	۵۸
۶۵۱	نمایندگان	۸۴-۶۴-۴
۶۵۲	نمایندگی	۸۳-۸۱-۶۴-۴۱
۶۵۳	نورستانی	۱۶-۴
۶۵۴	نوشته	۳۴
۶۵۵	نصوص	۱۱۹-۳۵
	ه	
۶۵۶	هجرت	۱۸
۶۵۷	هجری شمسی	۱۹-۱۸
۶۵۸	هزاره	۴
۶۵۹	همجواری	۸
۶۶۰	همزمان	۶۰-۸-۶
۶۶۱	همکاری	۱۳۹
۶۶۲	هنر	۴۶
۶۶۳	هنگام	-۱۰۲-۱۰۱ ۱۱۵-۱۱۳-۱۰۶
	و	
۶۶۴	وابسته	۳۵
۶۶۵	واجب-التعمیل	۱۲۹
۶۶۶	واجد	-۸۵-۷۲-۶۲ ۱۱۸
۶۶۷	واحد	۹۰-۷۷-۴۲-۱
۶۶۸	والدین	۶۲
۶۶۹	وثایق	۸۶
۶۷۰	وجایب	۴۹-۲۲ و در فصل دوم
۶۷۱	وحدت	۵۹-۶
۶۷۲	وخیم	۱۴۳
۶۷۳	ورزشهای	۵۴
۶۷۴	وزراء	-۷۷-۷۴-۷۳-۷۱

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
		۸۰-۹۱-۹۲-۹۳- ۱۳۹
۶۷۵	وزیر	۵۲-۶۸-۷۰-۷۸- ۸۳-۹۱-۹۳-۱۰۶
۶۷۶	وسیله	۳۰-۳۴-۳۷
۶۷۷	وضع	۱۷-۴۲-۷۵-۷۶- ۱۳۰-۱۳۶-۱۴۵
۶۷۸	وظایف	۵-۶۸-۷۴-۷۵- ۷۶-۷۷-۸۷-۸۸- ۱۰۸-۱۱۷-۱۳۹
۶۷۹	وظیفه	۴۶-۱۱۹
۶۸۰	وفات	۶۰-۶۱-۶۷-۶۸
۶۸۱	وقایه	۵۲
۶۸۲	وکیل	۳۱-۸۳
۶۸۳	ولایت	۸۳-۸۴-۱۳۶- ۱۳۸-۱۳۹
۶۸۴	ولسوالی	۸۴-۱۱۰-۱۴۰
۶۸۵	ولسی	۱۲-۶۴-۶۸-۶۹- ۷۲-۷۷-۷۹-۸۲- ۸۳-۸۵-۸۶-۸۹- ۹۱-۹۲-۹۴-۹۷-
		۹۸-۱۰۰-۱۰۴- ۱۱۷-۱۲۷-۱۵۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

اشتراك سالانه

در مرکز و ولایات : (۵۰۰) افغانی

برای متعلمین و محصلین با ارائه تصدیق، نصف قیمت

خارج از کشور (۱۵۰) دالر امریکائی

قیمت این شماره : (۱۵۰) افغانی

نمبر تیلفون : (۲۵۰۹۳)

تعداد طبع : (۲۱۰۲۰) جلد

(c) ketabton.com: The Digital Library

TRANSITIONAL ISLAMIC STATE OF AFGHANISTAN MINISTRY OF JUSTICE

OFFICIAL GAZETTE

Extraordinary Issue

Constitution Of Afghanistan

Issue: No. 818

Date : January / 28 / 2004

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library